Հավելված N 3
ՀՀ կառավարության 2012 թվականի
օգոստոսի 9-ի 1055 - Ն որոշման

Հ Ի Մ Ն Ա Վ Ո Ր Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

NN ը/կ	Հիմնավորումներ
1	**2**
	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն
1.	**«Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների (աղբահանության և նախադպրոցական հաստատությունների գործունեության մասով) իրականացման գործընթացի ուսումնասիրության արդյունքներին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Տեղական ինքնակառավարման մարմինները ձևավորվում են համայնքային նշանակության խնդիրները լուծելու, բնակչությանը որակյալ հանրային ծառայություններ մատուցելու նպատակով: Պայմանավորված վարչատարածքային, ֆինանսական և այլ խնդիրներով՝ ՀՀ համայնքների մեծ մասում բնակչությանը տրամադրվող ծառայություններից շատերը կամ իրականացվում են ցածր մակարդակով, կամ էլ ընդհանրապես չեն իրականացվում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունը նախատեսում է 2012 թ. ընթացքում իրականացել մոնիթորինգ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին աղբահանության և նախադպրոցական հաստատությունների գործունեության բնագավառներում վերապահված լիազորությունների իրականացման նկատմամբ: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ օրենսդրությամբ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին վերապահված լիազորությունների լիարժեք իրականացման ապահովում **3. Միջոցառման անցկացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Մոնիթորինգի իրականացումը հնարավորություն կտա բացահայտելու աղբահանության և նախադպրոցական կրթության բնագավառներում տեղական

	ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների իրականացման հետ կապված խնդիրները, բացթողումները, շտկել թերությունները՝ բարձրացնելով լիազորությունների իրականացման արդյունավետությունը:
2.	**«Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների (պարտադիր, պետության պատվիրակած, կամավոր՝ տարանջատման տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով միջազգային փորձը) շրջանակի ընդհանուր բնութագրին առնչվող օրենսդրական դաշտի գնահատման և ուսումնասիրության արդյունքներին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Համաձայն ՀՀ Սահմանադրության 107-րդ հոդվածի՝ համայնքի ղեկավարի լիազորությունները և դրանց իրականացման կարգը սահմանվում է օրենքով: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված են համայնքի ղեկավարի լիազորությունները, իսկ դրանց իրականացման կարգերը սահմանված չեն: ՏԻՄ-երի լիազորությունների շրջանակը կոչված է ապահովելու համայնքի բնակչությանը մատուցվող հանրային ծառայությունների որակի և մատչելիության բարձրացումը: Այդ տեսանկյունից, ՏԻՄ-երի՝ օրենքով սահմանված լիազորությունները բաժանվում են երեք խմբի՝ պարտադիր, կամավոր և պետության կողմից պատվիրակված: ՀՀ օրենսդրությամբ ամրագրվել է, որ ՏԻՄ-երի պարտադիր լիազորություններն ունեն գերակայություն կամավոր լիազորությունների նկատմամբ: Չնայած դրանց երկուսի իրականացման ֆինանսավորումն էլ կատարվում է համայնքի բյուջեից՝ կամավոր լիազորությունների իրականացումը պայմանավորված է համայնքի բյուջեի ֆինանսական հնարավորություններով և հրատապության գործոնով: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքը նաև սահմանում է, որ ՀՀ այլ օրենքներով ՏԻՄ-երին վերապահված լիազորությունները կարող են իրականացվել միայն որպես կամավոր լիազորություններ, ինչպես նաև ՏԻՄ-երը կարող են իրականացնել համայնքային շահերին վերաբերող, օրենքին չհակասող ցանկացած գործունեություն: ՏԻՄ-երին պետության կողմից պատվիրակված լիազորությունները ևս ենթակա են առաջնահերթ կատարման, դրանք իրականացվում են ՀՀ օրենքներով սահմանված կարգով, ՀՀ պետական բյուջեից այդ նպատակով հատկացումների հաշվին: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքը (հոդված 10) սահմանում է ՏԻՄ-երի լիազորությունների ընդհանուր բնութագիրը: Միևնույն ժամանակ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» և այլ ՀՀ օրենքներում ըստ ոլորտների լիազորությունների սահմանումները որոշ դեպքերում հակասության մեջ են գտնվում 10-րդ հոդվածի դրույթների հետ: ՏԻՄ-երի պարտադիր լիազորությունները և դրանց իրականացման կարգերը պետք է սահմանվեն օրենքներով, մինչդեռ, բազմաթիվ պարտադիր լիազորությունների իրականացման կարգերը դեռևս օրենքներով սահմանված չեն: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքը սահմանում է, որ այլ օրենքներով տեղական ինքնակառավարման մարմիններին վերապահված լիազորությունները համայնքները կարող են իրականացնել միայն որպես կամավոր լիազորություններ, մինչդեռ, այս նորմը շատ դեպքերում չի գործում, և պետական ու վերահսկողություն իրականացնող մարմինները գործում են հակառակ սկզբունքով՝ առաջնահերթ համարելով ոլորտային օրենքները: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով պետության պատվիրակած լիազորություններն իրականացվում են օրենքով կամ ՀՀ կառավարության սահմանած կարգով: Մինչդեռ, մի շարք պատվիրակված լիազորությունների իրականացման կարգեր դեռևս գոյություն չունեն կամ շատ ընդհանուր բնույթ ունեն: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով ՏԻՄ-երին ամրագրված մի շարք պարտադիր կամ պատվիրակված լիազորությունների

	սահմանումը կամ բովանդակային ծավալը չի համապատասխանում այդ լիազորությունների իրականացման կարգը սահմանող ոլորտային օրենքներում տրվող սահմանմանը կամ բովանդակությանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Միջոցառմամբ նախատեսվում է ուսումնասիրել օրենսդրական դաշտը (հաշվի առնելով միջազգային փորձը)՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների տարանջատման տեսանկյունից, գնահատել այդ լիազորությունների ընդհանուր բնութագիրը և ըստ արդյունքների ՀՀ կառավարություն ներկայացնել առաջարկություններ: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենսդրական դաշտի ուսումնասիրության արդյունքում ձևավորվելու է առաջարկությունների մի փաթեթ, որն առնչվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների հստակեցմանը և տարանջատմանը: **3. Միջոցառման իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջոցառման իրականացման արդյունքում կկարգավորվեն տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների իրականացման հետ կապված հարաբերությունները, ինչը գործնականում հնարավորություն է ընձեռում ՏԻՄ-երին՝ պլանավորելու իրենց վերապահված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների նվազագույն ծավալները, պետական լիազորված մարմիններին՝ կազմակերպել ու դրանց իրականացման նկատմամբ պատշաճ վերահսկողություն:
3.	**Խնամակալության և հոգաբարձության մարմիններին կից գործող խնամակալության և հոգաբարձության հանձնաժողովների աշխատակարգի մշակում** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** 2011 թվականի ընթացքում հաստատվել է խնամակալության և հոգաբարձության մարմինների կանոնադրությունը՝ համաձայն որի խնամակալության և հոգաբարձության մարմինները պետք է ունենան աշխատակարգ: «Խնամակալության և հոգաբարձության մարմիններին կից գործող խնամակալության և հոգաբարձության հանձնաժողովների աշխատակարգի սահմանման մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծով նախատեսվում է սահմանել աշխատանքային հարաբերությունները կանոնակարգող իրավական ակտ, որում հնարավորինս մանրամասն կներկայացվեն իրավահարաբերությունները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ներկայումս ոլորտը կանոնակարգող որևէ իրավական ակտ չկա, և նախատեսվում է այն լրացնել «Խնամակալության և հոգաբարձության մարմիններին կից գործող խնամակալության և հոգաբարձության հանձնաժողովների աշխատակարգի սահմանման մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշմամբ: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունման արդյունքում կբարձրանա հանձնաժողովների գործունեության արդյունավետությունը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ակնկալվում է հանձնաժողովների գործունեությունը դարձնել ավելի արդյունավետ:

4.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի մայիսի 21-ի N 562-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Համաձայն ՀՀ կառավարության 2009 թվականի մայիսի 21-ի N 562-Ն որոշման՝ յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են մարզպետների՝ տվյալ տարվա գործունեության արդյունքները: Որոշմամբ սահմանված է, որ գնահատման չափորոշիչները լինում են երկու տեսակի՝ հիմնական և լրացուցիչ: Գնահատման լրացուցիչ չափորոշիչները ներառում են համապատասխան մարզում այն աշխատանքների կատարումը, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ ուղղակի վերապահված չեն մարզպետին, սակայն մարզպետի կողմից դրանց պատշաճ կատարումը կարող է էական նշանակություն ունենալ այդ աշխատանքների կատարման վերջնական արդյունքների վրա: Ընդ որում, սահմանված է, որ գնահատման լրացուցիչ չափորոշիչները կարող են փոփոխվել յուրաքանչյուր տարի՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության գերակայությունները և իրականացվելիք ծրագրերը: Որոշման ընդունումից հետո ՀՀ կառավարության կողմից սկսվել են իրականացվել որոշակի ծրագրեր, որոնց գնահատումը կբարձրացնի դրանց իրականացման արդյունավետությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Խնդրի լուծման նպատակով նախատեսվում է փոփոխություններ կատարել ՀՀ կառավարության 2009 թվականի մայիսի 2-ի N 562-Ն որոշման N 2 հավելվածում՝ սահմանելով գնահատման ենթակա նոր գործառույթներ: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունմամբ՝ նոր գործառույթների գնահատման արդյունքում կբարձրանա մարզպետների գործունեության գնահատման գործընթացի արդյունավետությունը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ակնկալվում է մարզպետների գործունեության գնահատման գործընթացը դարձնել ավելի իրատեսական և թափանցիկ:
5.	**Հայ-ռուսական երկրորդ միջռեգիոնալ ֆորումի նախապատրաստում և անցկացում** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** 2011 թվականի ապրիլին Երևանում տեղի ունեցավ առաջին հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային համաժողովը՝ «Միջտարածաշրջանային համագործակցության նոր ձեռքբերումներ հայ-ռուսական դաշնակցային հարաբերություններում» խորագրով, և կազմակերպվեց Արդյունաբերական նորարարությունների առաջին միջտարածաշրջանային ցուցահանդեսը: Համաժողովին մասնակցել են Հայաստանի բոլոր մարզերի և Ռուսաստանի ավելի քան 20 սուբյեկտների ներկայացուցիչներ, ցուցահանդեսին մասնակցում էին երկու երկրների մարզերի նորարարական տեխնոլոգիաների ոլորտում գործունեություն իրականացնող 100-ից ավելի ընկերություններ: Նման համաժողովների կանոնավոր անցկացումը թույլ կտա վեր հանել երկու երկրների ռեգիոնների միջև համագործակցության զարգացմանն ուղղված առկա ներուժն ու հնարավորությունները, աջակցել փոքր և միջին բիզնեսի զարգացման կոնկրետ ծրագրերի իրականացմանը, հստակեցնել համագործակցության ուղղությունները, զարգացնել երկու երկրների միջև նորարարական, գիտատեխնիկական, կրթական և հումանիտար

	համագործակցությունը: Այս նպատակով ՀՀ-ի և ՌԴ-ի միջև տնտեսական համագործակցության հարցերով միջկառավարական հանձնաժողովի 13-րդ նիստի արձանագրության շրջանակներում ստեղծվել է հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային համագործակցության հարցերով համատեղ աշխատանքային խումբ, հստակեցվել են աշխատանքային խմբի օրակարգային խնդիրները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունն անհրաժեշտ է համարում գույքագրել երկու երկրների ռեգիոնների միջև գոյություն ունեցող իրավապայմանագրային դաշտը, կազմակերպել երկու երկրների համապատասխան մարմինների արտաքին կապերի պատասխանատուների կլոր սեղան՝ քննարկելով 2-րդ հայ-ռուսական միջտարածաշրջանային համաժողովի անցկացման թեմատիկան և ուղղությունները: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ օրենսդրությամբ տարածքային կառավարման նախարարությանը վերապահված լիազորությունների իրականացման ապահովում **3. Միջոցառման անցկացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Առաջարկվող ֆորումի կանոնավոր անցկացումը թույլ կտա ոչ միայն բացահայտել երկու երկրների ռեգիոնների միջև հորիզոնական շփումների առկա ներուժն ու հնարավորությունները, այլև կխթանի նոր ներդրումների և տեխնոլոգիաների, նորարարությունների ներգրավումը, կաջակցի պրակտիկ հարցերի լուծմանը: Առավել բովանդակային կդառնան կապերը հումանիտար, կրթության և գիտության, առողջապահության և տուրիզմի ոլորտներում: Հնարավորություն կընձեռվի ընդլայնելու հայ-ռուսական հարաբերություններում առկա աշխարհագրությունը, աջակցելու ռեգիոնների միջև համատեղ ձեռնարկությունների հիմնմանը, ինտելեկտուալ ու տնտեսական հնարավորությունների նպատակաուղղված լիարժեք օգտագործմանը:
6.	**2013 թվականին ԵՄ-ում Հայաստանի նախագահության ստանձնման հետ կապված ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության մասով միջոցառումների ծրագրի նախապատրաստում** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունն արդյունավետ համագործակցություն է իրականացնում ԵՄ-ի համապատասխան կառույցների հետ, մասնավորապես, ԵՄ-ի տեղական և տարածքային ժողովրդավարության հանձնաժողովի և Եվրոպայի խորհրդի տեղական ու տարածքային իշխանությունների կոնգրեսի հետ: Նշված փոխգործակցության համատեքստում նախատեսվում է աշխատանքներ կատարել տեղական ժողովրդավարության ամրապնդման և ապակենտրոնացված կառավարման խորացման, ինչպես նաև ԵՄ-ի համապատասխան կառույցների հետ համագործակցության արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության և ԵՄ-ի համապատասխան կառույցների միջև համագործակցության արդյունավետության բարձրացման հիմքեր կարող են ստեղծվել ԵՄ-ի հետ համագործակցության 2011-2014 թթ. քառամյա ծրագրով: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ օրենսդրությամբ ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությանը վերապահված լիազորությունների իրականացման ապահովում **3. Միջոցառման անցկացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջոցառումների ծրագիրը հնարավորություն կընձեռի հստակեցնելու ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության և ԵՄ-ի համապատասխան

	կառույցների միջև համագործակցության ուղղությունները, կաջակցի տեղական ժողովրդավարության ամրապնդմանը՝ միաժամանակ բարձրացնելով ՏԻՄ-երի պատասխանատվությունն ու կարողությունները:
7.	**«Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Մինչև 2011 թվականի վերջը նախատեսվում է ՀՀ կառավարության քննարկմանը սահմանված կարգով ներկայացնել տեղական տուրքերի և վճարների հայեցակարգը: Հայեցակարգային փոփոխություններով պայմանավորված՝ անհրաժեշտություն կառաջանա փոփոխություններ կատարելու մի շարք իրավական ակտերում, այդ թվում՝ «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը տեղական տուրքերի և վճարների հայեցակարգի դրույթներին համապատասխանեցնելու նպատակով նախատեսվում է մշակել և սահմանված կարգով ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Առանձին իրավական ակտերի համապատասխանեցումը տեղական տուրքերի և վճարների հայեցակարգի դրույթներին **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կընդլայնվեն համայնքների ֆինանսական կարողությունները, ինչը կհանգեցնի համայնքների կողմից մատուցվող ծառայությունների ծավալի և որակի բարձրացմանը:
8.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հուլիսի 13-ի N 1003-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հուլիսի 13-ի «Համայնքային ծառայողի ծառայողական քննություն անցկացնելու կարգը հաստատելու մասին» N 1003-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 6-րդ կետի 2-րդ ենթակետով, որպես ծառայողական քննություն նշանակելու հիմք, նախատեսված է օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» և «գ» կետերով նախատեսված կարգապահական տույժերից («նկատողություն», «խիստ նկատողություն») որևէ մեկի կիրառումից հետո, մեկ տարվա ընթացքում, նոր կարգապահական տույժ կիրառելու դեպքը: Այսինքն՝ եթե «նկատողություն» կամ «խիստ նկատողություն» տեսակի կարգապահական տույժերի կիրառումից հետո թեկուզ «նախազգուշացում» տեսակի տույժի կիրառումը հանգեցնելու է ծառայողական քննության նշանակման, իսկ արդյունքում այդ տույժը կիրառելու թույլտվության դեպքում՝ նաև համայնքային ծառայողին պաշտոնից ազատման: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ կառավարության գործունեության 2012 թվականի միջոցառումների ծրագրով նախատեսվում է ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, որով նախատեսվում է

	առաջարկել համայնքային ծառայողին պաշտոնից ազատելու հիմքերի նկարագրությունում հստակ սահմանել, թե կարգապահական որ տեսակի տույժերի ինչ հերթականությամբ կիրառման դեպքում է ծագելու պաշտոնից ազատման հիմքը, օրինակ՝ «խիստ նկատողություն» տեսակի տույժը մեկ տարվա ընթացքում կրկին կիրառելը, «խիստ նկատողություն» տեսակի տույժի կիրառումից հետո մեկ տարվա ընթացքում «համայնքային ծառայության առավելագույն դասային աստիճանի իջեցում՝ մեկ աստիճանով» տեսակի տույժ կիրառելը և այլն: Նշված օրենքի ընդունումից հետո ՀՀ կառավարության որոշման նախագծով ծառայողական քննություն նշանակելու համար, որպես հիմք, կնախատեսվեն կարգապահական տույժերի այն տեսակների կիրառման դեպքերը, որոնց կիրառմամբ համայնքային ծառայողի մոտ կառաջանա պաշտոնից ազատման հիմքը: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունմամբ կհստակեցվեն և կպարզեցվեն ծառայողական քննություն նշանակելու դեպքերը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառմամբ ծառայողական քննության նշանակման դեպքերի շարքում հստակ կնկարագրվեն կոնկրետ կարգապահական տույժերի հաջորդական կիրառման դեպքերը:
9.	**«Գյուղական համայնքների 2-րդ համաժողովի նախապատրաստման և անցկացման, համաժողովի օրակարգին և ժամանակացույցին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գյուղական համայնքների համաժողովը Հայաստանում առաջին անգամ անցկացվել է տեղական ինքնակառավարման համակարգի ներդրման 15-ամյակին նվիրված միջոցառումների շրջանակներում: Այն տեղի է ունեցել 2011 թվականի հոկտեմբերի 10-11-ին՝ Ջերմուկ քաղաքում: Համաժողովի նպատակը գյուղական համայնքների կայուն զարգացմանն աջակցություն էր՝ ոլորտում գործող բոլոր դերակատարների երկխոսության, փորձի փոխանակման, իրականացվող ծրագրերի և քաղաքականությունների մասին տեղեկատվության փոխանակման միջոցով: Հաշվի առնելով այդ համաժողովի արդյունավետությունը՝ որոշում ընդունվեց այն դարձնել շարունակական: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունը նախատեսում է 2012 թվականին կազմակերպել և անցկացնել գյուղական համայնքների համաժողով: **2. Կարգավորման առարկան** Նմանատիպ համաժողովների անցկացումը թույլ է տալիս ուշադրությունը կենտրոնացնել գյուղի և նրա հիմնախնդիրների վրա, համատեղ քննարկել առկա հարցերը: **3. Միջոցառման անցկացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Տարածքների համաչափ զարգացում, որը բազմաթիվ այլ ուղղությունների շարքում ենթադրում է նաև անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների և արդյունավետ գյուղատնտեսության զարգացում:
10.	**«Հերթական ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման ծախսերը ֆինանսավորելու մասին» ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշման նախագծերի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները 2011 թվականի մայիսի 26-ին ՀՀ Ազգային ժողովն ընդունեց Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրքը՝ նոր խմբագրությամբ: Համաձայն օրենսգրքի 145-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ «1. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական ընտրություններ, բացառությամբ Երևանի ավագանու ընտրությունների, կարող են անցկացվել տարին մինչև չորս անգամ: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական ընտրությունների քվեարկության օրերը յուրաքանչյուր տարվա համար սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:» Քանի որ նոր օրենսգրքով (բացի նշվածից) նախատեսվում են տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման նոր ընթացակարգեր, ապա անհրաժեշտություն է առաջացել համակարգելու այդ գործընթացը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունը նախատեսում է իր լիազորությունների շրջանակում 2012 թվականի ընթացքում՝ եռամսյակային կտրվածքով համակարգել և վերահսկել տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման գործընթացը: **2. Կարգավորման առարկան** Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի կիրարկում՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասով **3. Միջոցառման անցկացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Առաջարկվող միջոցառումը թույլ կտա տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները կազմակերպել և անցկացնել նոր օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան և խուսափել նախկին օրենսգրքի հնարավոր բացասական իներցիոն արտահայտումներից:
	ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն
11.	**«Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելը պայմանավորված է հիդրոէներգետիկայի զարգացման համար իրավական լրացուցիչ մեխանիզմներ ստեղծելու անհրաժեշտությամբ**:** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի սեպտեմբերի 8-ի N 35 արձանագրային որոշմամբ ընդունված հիդրոէներգետիկայի ոլորտի ռազմավարական զարգացման ծրագիրն իրագործելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությունը մինչև 2012 թվականի սեպտեմբերի 30-ը Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն կներկայացնի առաջարկություն նոր կառուցվող, վերակառուցվող և վերազինվող ՓՀԷԿ-ներում հիդրոէներգետիկ ներուժն առավելագույնս արդյունավետ օգտագործելու նպատակով միասնական քաղաքականություն (տեխնիկական չափանիշները, պարտադիր պայմանները և այլն) կիրառելու վերաբերյալ: Առաջիկայում լրանում է «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի 59-րդ հոդվածի 1-ին կետի «գ» ենթակետով սահմանված մի շարք փոքր հիդրոէլեկտրակայաններում արտադրված էլեկտրաէներգիայի պարտադիր գնման երաշխիքի տասնհինգամյա ժամկետը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Օրենքի նախագծով կառաջարկվի էլեկտրաէներգիայի արտադրության գործունեության լիցենզիայի ժամկետը լրանալուց հետո տնտեսավարող սուբյեկտներին տալ ընտրության հնարավորություն, կամ իրենց միջոցների հաշվին և օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել էներգետիկ փորձաքննություն (աուդիտ), որից հետո միայն տրամադրել էլեկտրաէներգիայի արտադրության գործունեության նոր լիցենզիա՝ էլեկտրաէներգիայի գնման երաշխիքի տարածմամբ, կամ տրամադրել էլեկտրաէներգիայի արտադրության գործունեության նոր լիցենզիա՝ առանց էլեկտրաէներգիայի

	գնման երաշխիքի տարածման՝ ինքնուրույն էլեկտրաէներգիայի սպառման շուկա գտնելու պայմանով: **2. Կարգավորման առարկան** ՓՀԷԿ-ներում հիդրոէներգետիկ ներուժի առավելագույնս արդյունավետ օգտագործում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կսահմանվեն պահանջներ, որոնք կնախատեսեն փոքր հիդրոկայանների համար «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված արտոնությունների ժամկետի ավարտից հետո նոր արտոնությունների տրամադրման մեխանիզմներ:
12.	**«ՀՀ-ԵՄ ասոցացման համաձայնագրի նախագծով նախատեսված էներգետիկայի բնագավառի իրավական ակտերի և ազգային ստանդարտների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** ՀՀ-ԵՄ ասոցացման գործընթացում էներգետիկայի բնագավառի գործող և մշակման ենթակա իրավական ակտերի և ազգային ստանդարտների համալիր ցանկի մշակում, կատարողների, մշակման ժամկետների և ֆինանսական աղբյուրների սահմանում: Սույն ակտի նպատակը ԵՄ-ի նորմերը սահմանող իրավական ակտերի և ազգային ստանդարտների ցանկը հստակեցնելն է՝ համաձայն ՀՀ-ում դրանց ընդունման առաջնայնությունների, այնպես, որ դրանց ներդրումը կրի համաչափ աստիճանական բնույթ և չխաթարի էներգամատակարարման հուսալիությունն ու անվտանգությունը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս էներգետիկայի բնագավառում գործում են ինչպես նախկին ԽՍՀՄ որոշ նորմատիվ ակտեր և ստանդարտներ, այնպես էլ ներդաշնակեցված եվրոպական ստանդարտներ, սակայն դրանք ոչ բոլորն են համապատասխանում ՀՀ-ԵՄ ասոցացման համաձայնագրի նախագծով սահմանված պահանջներին, ուստի, անհրաժեշտ է մշակել միասնական համալիր ցանկ, ինչը կհամապատասխանի ՀՀ-ԵՄ ասոցացման համաձայնագրի պահանջներին: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ-ԵՄ ասոցացման համաձայնագրի պահանջներին համապատասխանող իրավական ակտերի և ազգային ստանդարտների միասնական համալիր ցանկի մշակում: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենսդրական դաշտի կատարելագործում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտերի և ազգային ստանդարտների միասնական համալիր ցանկ
13.	**«Հայաստանում կենսազանգվածի և կենսաէներգիայի օգտագործման գործարար ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** ՀՀ-ում և ԼՂՀ-ում կենսազանգվածի և կենսաէներգիայի պոտենցիալի գնահատումը և դրանց առաջնահերթ օգտագործման համար գործարար ծրագրի բացակայությունը հնարավորություն չի տալիս ցուցաբերելու համալիր մոտեցում նշված պոտենցիալի օգտագործման համար: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները**

	Կենսազանգվածի և կենսաէներգիայի ներուժն օգտագործվում է տարերայնորեն և ոչ միշտ արդյունավետ, ուստի, անհրաժեշտ է մշակել համալիր ծրագիր, ինչը գործարար միջավայրի համար կդառնա ուղեցույց՝ ներդրումներ կատարելու համար, և, միաժամանակ, կբացահայտվեն այն օրենսդրական խնդիրները, որոնց անհրաժեշտ կլինի տալ համապատասխան լուծում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Գործարար ծրագրի մշակում **2. Կարգավորման առարկան** Վերականգնվող էներգետիկայի բնագավառ **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կենսազանգվածի և կենսաէներգիայի ներուժի արդյունավետ օգտագործմանն ուղղված գործարար ծրագիր
14.	**«Ոչ մետաղական հանքանյութերի վերամշակման ոլորտի զարգացման հայեցակարգի մասին»** **ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** Հայաստանի Հանրապետությունում ընդերքօգտագործման ոլորտը հանրապետության տնտեսության զարգացման հիմնական գրավականներից մեկն է: Ոչ մետաղական հանքային պաշարների հարստությամբ ու բազմազանությամբ Հայաստանի Հանրապետությունն աշխարհում առաջատար տեղ է գրավում: Հանրապետության փոքրիկ տարածքում հանդիպում են աշխարհում հայտնի համարյա բոլոր տեսակի հանքանյութային ապարները: Ներկայացվող արձանագրային որոշման նախագծի նպատակը հանրապետության ոչ մետաղական հանքային ռեսուրսների օգտագործման և վերամշակման ոլորտի առկա վիճակի վերլուծության կատարումը և հետագա զարգացման ուղիների հստակեցումն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի անկախացումից հետո ոչ մետաղական հանքանյութերի վերամշակման ոլորտի վերլուծություն չի կատարվել: Ներկայումս, ոլորտում գերիշխում են օգտակար հանածոների արդյունահանման և վերամշակման համալիր ցիկլի անկատարելությունը, հին տեխնոլոգիաների կիրառման դեպքում ընդերքում հաշվառված պաշարների կորուստները, բնական պաշարների վերարտադրությանն ուղղված նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառմամբ նպատակային ուսումնասիրությունների բացակայությունը, ոչ մետաղական հանքանյութերի (բացի բնական քարերից անմիջականորեն ստացվող շինանյութերից) վերամշակման արտադրության կազմակերպման գործընթացի կառավարման (մենեջմենթի) անկատարությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Կտրվեն առաջարկություններ ոլորտի վերականգնման հեռանկարների վերաբերյալ: **2. Կարգավորման առարկան** Նշված հայեցակարգով կբացահայտվեն ոլորտի զարգացմանը նպաստող հիմնախնդիրները և կտրվեն դրանց լուծման ուղիները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ներկայացված նախագծի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է հանրապետության ոչ մետաղական հանքային ռեսուրսների օգտագործման և վերամշակման ոլորտի առկա վիճակի վերլուծություն, որի արդյունքում կտրվեն ոլորտի վերականգնման հեռանկարների վերաբերյալ առաջարկություններ՝ ակնկալելով ընդերքօգտագործման ոլորտում արդյունավետության բարձրացում, ներդրումների խթանում:

	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն
15.	**«Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանության, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների 2013 թվականի տարեկան ծրագրին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման**

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

«Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանության, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների 2013 թվականի տարեկան ծրագրին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը կապված է լճի և դրա ջրհավաք ավազանի ներկայիս վիճակի բարելավման խնդրի հետ, որի համար անհրաժեշտ է ապահովել Սևանա լճի և դրա ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի պահպանությանը, լճի էկոլոգիական հավասարակշռության վերականգնմանը և Սևանա լճի ջրհավաք ավազանի բնական պաշարների կայուն օգտագործմանն ուղղված 2013 թ. նախատեսված ծրագրերի ու միջոցառումների պարտադիր կատարումը:

Սկսած 2001 թվականից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից յուրաքանչյուր տարի հաստատվում է Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանության, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ծրագիրը: Տարեկան ծրագրի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է «Սևանա լճի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12-րդ, 13-րդ և 14-րդ հոդվածների պահանջներից և «Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված նպատակներից ու խնդիրներից:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ներկայումս հանրապետությունում առաջնային են Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման և նրա ջրհավաք ավազանի բնական պաշարների պահպանության և կառավարման հարցերը:

Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման շնորհիվ առաջացել են հիմնախնդիրներ՝ կապված ափամերձ անտառապատ ջրածածկված տարածքների մաքրման աշխատանքների իրականացման հետ: Ջրի տակ մնացող օրգանական նյութերի մեծ զանգվածները վտանգում են լճի վիճակը՝ ջրի աղտոտման տեսակետից: Լուրջ խնդիրներ են առաջացնում նաև ջրի տակ մնացած բազմաթիվ շինությունները և ենթակառուցվածքները: Ջրի բարձր որակն ապահովելու համար կարևոր է կտրուկ բարելավել վիճակը՝ կապված մեծ քանակով չմաքրված կեղտաջրերը լիճ թափվելու հետ: Ներկայումս լճի շրջակայքում առկա բոլոր մաքրման կայանները դեռ չեն գործում: Միաժամանակ, հիմնական խնդիրներից է նաև լճում բնական և արհեստական եղանակներով էնդեմիկ ձկնատեսակների պոպուլյացիայի մեծացումը:

2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Սևանա լճի հիմնախնդրի լուծումը Հայաստանի բնապահպանական քաղաքականության կարևորագույն մասն է: Հիմնական ջանքերը կենտրոնանում են հետևյալ խնդիրների լուծման վրա՝ լճի մակարդակի շարունակական բարձրացում, Սևանա լճի ջրհավաք ավազանի ջրային ռեսուրսների անարդյունավետ օգտագործման կանխարգելում, փաստացի ջրօգտագործման պայմանների նկատմամբ վերահսկողության համակարգի կատարելագործում, լճի ջրհավաք ավազանի ջրի որակի բարելավում, կենսաբանական ռեսուրսների պահպանում և վերականգնում, Սևանա լճի ափամերձ տարածքների ջրածածկման հետ կապված խնդիրների լուծում, թափոնների կառավարման կատարելագործում:

«Սևան» ազգային պարկի կառավարման բարելավմանը և կատարելագործմանը նպաստելու համար ստեղծվել է «Սևան» ազգային պարկ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության խորհուրդը:

2. Կարգավորման նպատակը և բնույթը

Որոշման նախագծի կարգավորման նպատակն է Սևանա լճի՝ որպես ազգային և տարածաշրջանային նշանակության քաղցրահամ ջրավազանի

	պահպանումը, էկոլոգիական հավասարակշռության վերականգնումը և Սևանա լճի ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի բնականոն ներդաշնակ զարգացմանն ու կայուն օգտագործմանն ուղղված 2013 թ. նախատեսված ծրագրերի ու միջոցառումների պարտադիր կատարման ապահովումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման ընդունման արդյունքում ակնկալվում է Սևանա լճի մակարդակի բարձրացում, լճի և դրա ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի կենսաբազմազանության պահպանություն և կենսապաշարների կայուն օգտագործման բարելավում, ափամերձ ջրածածկ տարածքներից անտառաշեր-տերի մաքրում, ռեկրեացիայի արդյունավետ զարգացում, կենցաղային թափոնների կառավարման բարելավում, «Սևան» ԱՊ-ի կառավարման համա-կարգի կատարելագործում:
16.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 21-ի N 953-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2008 թ. օգոստոսի 21-ի «Մթնոլորտային օդի աղտոտման անշարժ աղբյուրներ ունեցող կազմակերպությունների սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների նախագծերի քննության և արտանետումներ կատարելու թույլտվություններ տալու կարգը հաստատելու մասին» N 953-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ընդունման անհրաժեշտությունը կապված է անշարժ աղբյուրներ ունեցող կազմակերպությունների արտանետումների նորմավորման բնագավառում առկա իրավական դաշտի որոշ բացերը վերացնելու հետ, մասնավորապես, սահմանել մթնոլորտային օդի աղտոտման անշարժ աղբյուրներ ունեցող կազմակերպությունների սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների նախագծերի մշակման կարգը, որի անհրաժեշտությունը բխում է «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ, 12-րդ, 13-րդ և 14-րդ հոդվածների պահանջներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս մթնոլորտային օդի աղտոտման անշարժ աղբյուրներ ունեցող կազմակերպությունների արտանետումների նորմավորման հարցերը կանոնակարգվում են «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենքով, ՀՀ կառավարության 1999 թվականի մարտի 30-ի «Մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի արտանետումների և ֆիզիկական վնասակար ներգործությունների սահմանային թույլատրելի մակարդակների նորմատիվների և արտանետումներ կատարելու թույլտվություններ տալու մասին» N 192 և ՀՀ կառավարության 2008 թ. Օգոստոսի 21-ի «Մթնոլորտային օդի աղտոտման անշարժ աղբյուրներ ունեցող կազմակերպությունների սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների նախագծերի քննության և արտանետումներ կատարելու թույլտվություններ տալու կարգը հաստատելու մասին» N 953-Ն որոշումներով և մի քանի գերատեսչական ակտերով: Այս իրավական ակտերը, սակայն, չեն լուծում սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների նախագծերի մշակմանը վերաբերող որոշ հարցեր, որոշ դրույթներ էլ հնացած են և վերանայման կարիք ունեն՝ նկատի ունենալով ՀՀ օրենսդրության ներկա պահանջները և Եվրոպական միության օրենսդրության հետ մոտարկման քաղաքականությունը: Մասնավորապես, անհրաժեշտ է օրենսդրորեն տարբերակել արտանետումների նորմավորմանն ուղղված պահանջները՝ կախված արտանետումների քանակություններից և վնասակարությունից և ըստ այդմ կանոնակարգել արտանետման թույլտվություն տալու գործընթացները: Ներկայումս դրանք իրականացվում են մեկ գործընթացով: 3. **Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մթնոլորտային օդի պահպանության կառավարումը հիմնվում է աղտոտվածության մոնիթորինգի, արտանետումների հաշվառման, նորմավորման և

	վերահսկողության վրա: Կառավարման այս բաղադրիչներից որևէ մեկում առաջացած խնդիրները կարող են խաթարել կառավարման ամբողջ համակարգը: **2. Կարգավորման նպատակը և բնույթը** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի կարգավորման նպատակը մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում ՀՀ օրենսդրության կատարելագործումն է, ինչը կնպաստի վարչարարության կրճատմանը, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրության և Եվրոպական միության օրենսդրության մոտարկմանը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման ընդունման արդյունքում ակնկալվում է մթնոլորտի պահպանության բնագավառի օրենսդրության բարելավում, որի արդյունքում կբարելավվի մթնոլորտի աղտոտվածության վիճակը և կնվազեն կոռուպցիոն ռիսկերը:
17.	**«Օգտակար հանածոյի արդյունահանված տարածքի, արդյունահանման ընթացքում առաջացած արտադրական լցակույտերի տեղադիրքի և դրանց հարակից համայնքների բնակչության անվտանգության և առողջության ապահովման նպատակով մշտադիտարկումների իրականացման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի մասին նոր օրենսգիրքն ուժի մեջ է մտել 2012 թվականի հունվարի 1-ից: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության «Օգտակար հանածոյի արդյունահանված տարածքի, արդյունահանման ընթացքում առաջացած արտադրական լցակույտերի տեղադիրքի և դրանց հարակից համայնքների բնակչության անվտանգության և առողջության ապահովման նպատակով մշտադիտարկումների իրականացման կարգը հաստատելու մասին» որոշման մշակման անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի մասին նոր օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետի պահանջներից՝ հանդիսանալով ընդերքի օգտագործման հետ կապված՝ բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում բնապահպանության բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի իրավասություն: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Կարգավորման խնդիրը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի մասին նոր օրենսգրքի կիրարկման անհրաժեշտությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ներկա ժամանակաշրջանում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հանքավայրերի կոնսերվացումից (փակումից) հետո հարակից համայնքների բնակչության անվտանգության և առողջության ապահովման նպատակով մշտադիտարկումներ չեն իրականացվում: Հետևաբար, չկան տեղեկություններ բնության և շրջակա միջավայրի վրա կոնսերվացված հանքավայրերի ազդեցության մասին: Մոնիթորինգի իրականացումը կնպաստի շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության աղբյուրների բացահայտմանը և բնակչության համար բարենպաստ պայմանների ստեղծմանը: **2. Կարգավորման նպատակը և բնույթը** «Օգտակար հանածոյի արդյունահանված տարածքի, արդյունահանման ընթացքում առաջացած արտադրական լցակույտերի տեղադիրքի և դրանց հարակից համայնքների բնակչության անվտանգության և առողջության ապահովման նպատակով մշտադիտարկումների իրականացման կարգը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման ընդունումը կնպաստի մշտադիտարկումների կայուն համակարգի ստեղծմանը, որը թույլ կտա բացահայտել և ժամանակին ուսումնասիրել բնության և շրջակա միջավայրի վրա ներգործությունները, հավաքագրել և մշակել դրանց հետևանքների վերաբերյալ տվյալները:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Որոշման ընդունումը հիմք կհանդիսանա դեռևս շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փուլում ընդերքօգտագործողների կողմից հանքի փակման ծրագրի և դրանից հետո մշտադիտարկումների իրականացման ծրագրի մշակման համար: Իրավական ակտի մշակումը կնպաստի շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության աղբյուրների բացահայտմանը, ուսումնասիրությանը, նվազեցմանը, ինչպես նաև հարակից համայնքների բնակչության անվտանգության և առողջության ապահովմանը:
18.	**«Սյունիքի մարզում կենսոլորտային տարածքի ստեղծում» ծրագրի կատարման մասին տեղեկատվություն ներկայացնելը** 2011 թվականի հուլիսի 18-ին Գերմանական վերակառուցման և զարգացման բանկի, Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության կողմից ստորագրվել է «Կովկասի պահպանվող տարածքների աջակցության ծրագիր – Հայաստան (էկոտարածաշրջանային ծրագիր – Հայաստան, փուլ 3-րդ)» ֆինանսավորման համաձայնագիրը, որով պլանավորվում է հարավային Հայաստանում իրականացնել 4.0 մլն եվրո արժողությամբ Կենսոլորտային պահպանավայրի ստեղծման ծրագիր: Գերմանական վերակառուցման և զարգացման բանկի 2011 թվականի սեպտեմբերին կատարված առաքելության ժամանակ Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության հետ կնքվել է համագործակցության լրացուցիչ համաձայնագիր, որով նշված ծրագրի ֆինանսավորման ծավալներն ավելացվել են ևս 4.25 մլն եվրոյով: Վերանվանված Հայաստանի բաց ներդրումային (օժանդակության) ծրագրի շրջանակներում ընտրված տարածքներում կենսոլորտային պահպանավայրի ստեղծման նպատակով 2012-2015 թթ. կիրականացվեն բնական ռեսուրսների և պահպանվող տարածքների կառավարման բարելավմանը, հարակից համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը նպատակաուղղված միջոցառումներ: 2012 թվականին ծրագրավորված է հիմնականում իրականացնել ծրագրի սկսման համար անհրաժեշտ նախապատրաստական միջոցառումները:
19.	**«Բնապահպանության ոլորտի նորարարական ֆինանսատնտեսական մեխանիզմների ստեղծման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Բնապահպանության ոլորտի նորարարական ֆինանսատնտեսական մեխանիզմների ստեղծման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման մշակման անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2011 թ. Մայիսի 20-ի «Բնապահպանական ծրագրերի մշակման և իրականացման հայեցակարգից բխող խնդիրների իրականացման միջոցառումների ծրագրին հավանություն տալու մասին» N 19 արձանագրային որոշման հավելվածի 13-րդ կետից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Բնապահպանական հիմնախնդիրների լուծումը պահանջում է բնապահպանական ծրագրերի ֆինանսավորման, բնապահպանական խնդիրների լուծման նոր և (կամ) նորարարական ֆինանսատնտեսական մեխանիզմների կիրառում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները**

	Առկա խնդիրների լուծումը բխում է ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրի ռազմավարական նպատակից, այն է «բնապահպանական տեսակետից նախընտրելի տեխնոլոգիաների և ծրագրերի ֆինանսավորման նորարարական, բնապահպանության ոլորտում կառավարման կատարելագործման նպատակով շարունակել զարգացնել մասնավոր ու հանրային հատվածների համագործակցության մեխանիզմները և ներդնել նորերը»: Մշակվելիք հայեցակարգը հնարավորություն կտա ճշտելու բնապահպանական ծրագրերի ֆինանսավորման, բնապահպանական խնդիրների լուծման նոր և (կամ) նորարարական ֆինանսատնտեսական մեխանիզմների կազմը և նկարագիրը, մշակել դրանց ներդրման համար անհրաժեշտ գործողությունները: **2. Կարգավորման նպատակը և բնույթը** Որոշման ընդունման նպատակը բնապահպանական միջազգային պայմանագրերով նախատեսված տնտեսական համագործակցության մեխանիզմների ընդլայնման, ինչպես նաև բնապահպանական ոլորտում մասնավոր ներդրումները խթանող համակարգի ստեղծումն է: **3.Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Արձանագրային որոշման ընդունումը հիմք կհանդիսանա բնապահպանական միջազգային պայմանագրերով նախատեսված տնտեսական համագործակցության մեխանիզմների, բնապահպանական ոլորտում մասնավոր ներդրումները խթանող համակարգի իրագործման կամ կիրառման համար:
ՀՀ ֆինանսների նախարարություն	
20.	**«Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտերի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործող օրենսդրության համաձայն զուգահեռաբար կիրառվում են ինչպես շահութահարկի (եկամտահարկի) նվազագույն գումարների, այնպես էլ կանխավճարների համակարգերը: Խնդիրն այն է, որ, ի տարբերություն կանխավճարների, շահութահարկի (եկամտահարկի) նվազագույն գումարների վճարումը որևէ կերպ կախված չէ տնտեսավարող սուբյեկտի գործունեության շահութաբերությունից (եկամտաբերությունից), քանի որ այդ գումարները հաշվարկվում և վճարվում են ընդամենի իրացումից հասույթի արձանագրվող ցուցանիշների հիման վրա: Բացի դրանից, ի տարբերություն կանխավճարների, հաշվետու տարվա ընթացքում կատարվող շահութահարկի (եկամտահարկի) նվազագույն գումարների հանրագումարի այն մասը, որը գերազանցում է հաշվետու տարվա արդյունքներով հաշվարկվող շահութահարկի (եկամտահարկի) գումարները, ենթակա չէ հարկ վճարողին վերադարձման և փոխանցվում է հաջորդ տարիներին առաջանալիք շահութահարկի (եկամտահարկի) գծով պարտավորությունների դիմաց: Նման իրավիճակը պարունակում է հարկման որոշակիորեն ոչ արդարացի մոտեցումներ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները**

	Նախագծերով առաջարկվում է վերացնել շահութահարկի (եկամտահարկի) նվազագույն գումարների համակարգը և զուգահեռաբար, ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների նկատելի կորուստ չունենալու համար, կատարելագործել շահութահարկի (եկամտահարկի) կանխավճարների համակարգը՝ կրճատելով կանխավճարներ չկատարելու ներկայումս՝ օրենսդրորեն սահմանված դեպքերը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի կարգավորման առարկան շահութահարկի (եկամտահարկի) նվազագույն գումարների և կանխավճարների համակարգերն են: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծերի ընդունման և կիրառության դեպքում ակնկալվում է, որ կստեղծվեն հարկման առավել արդարացի ու տնտեսապես առավել հիմնավորված պայմաններ:
21.	**«Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործող օրենսդրության համաձայն շահութահարկով հարկման նպատակով հիմնական միջոցների տարեկան ամորտիզացիոն մասհանումները հաշվարկվում են որպես հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքների (իսկ օրենքով սահմանված կարգով վերագնահատման իրականացման դեպքում՝ վերագնահատված արժեքների) և հիմնական միջոցի տվյալ խմբի համար սահմանված ամորտիզացիոն ժամկետի հարաբերություն: Ամորտիզացիոն մասհանումների իրականացման նման համակարգը գործնական կիրառության տեսանկյունից շատ պարզ է, սակայն խնդիրն այն է, որ այն արագացված ամորտիզացիայի կիրառության հնարավորություն չի ընձեռում և դրանով իսկ չի նպաստում տնտեսության արտադրատեխնիկական հիմքի կատարելագործմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծերով առաջարկվում է վերանայել հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն մասհանումներ կատարելու համակարգը և ներդնել ամորտիզացիոն մասհանումների կատարման այնպիսի համակարգ, որը հիմնված է հիմնական միջոցների խմբավորման (pooling) վրա: Վերջինս տնտեսավարող սուբյեկտներին արագացված ամորտիզացիա կիրառելու որոշակի հնարավորություններ կընձեռի: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի կարգավորման առարկան շահութահարկով հարկման նպատակով ամորտիզացիոն մասհանումներ կատարելու համակարգն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման և կիրառության դեպքում ակնկալվում է, որ կստեղծվեն հարկման առավել նպաստավոր ու տնտեսապես առավել հիմնավորված պայմաններ:
22.	**«Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի մասնակիցների կատարած պարտադիր կուտակային վճարների վերադարձելիությունը երաշխավորող ֆոնդի տնօրինման և կառավարման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ-ում բազմաստիճան կենսաթոշակային համակարգի ներդրման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008-2012 թվականների գործունեության միջոցառումների ծրագրում նախատեսվել էր կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացում: Այդ նպատակով ընդունվեց

	ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիրը և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 1487-Ն որոշումը: Այնուհետև 2010 թ. դեկտեմբերին ՀՀ Ազգային ժողովի հավանությանն արժանացավ կենսաթոշակային բարեփոխումների օրենսդրական փաթեթը, որում ներառված էր նաև «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքը, սակայն դեռևս բաց է մնում ենթաօրենսդրական դաշտը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ընդհանուր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի գործունեության ապահովման և անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական դաշտի ձևավորման համար մշակվել է «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի կիրարկումն ապահովող միջոցառումների ցանկ, որն էլ հաստատվել է ՀՀ վարչապետի 2011 թ. փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշմամբ: Որոշման N 2 հավելվածի 8-րդ կետով էլ պայմանավորված է նշված նախագծի մշակման անհրաժեշտությունը: **2. Կարգավորման առարկան** Միջոցառման իրականացման արդյունքում ՀՀ օրենսդրությամբ կսահմանվի պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի մասնակիցների կատարած պարտադիր կուտակային վճարների վերադարձելիությունը երաշխավորող ֆոնդի տնօրինման և կառավարման կարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի մասնակիցների կատարած պարտադիր կուտակային վճարների վերադարձելիությունը երաշխավորող ֆոնդի տնօրինման և կառավարման կարգի սահմանմամբ կապահովվեն կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի հետագա գործունեության ծավալման համար անհրաժեշտ ձևաչափերը:
23.	**«Հաշվի օպերատորների գործառույթ իրականացնող կազմակերպությունների ցանկը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ-ում բազմաստիճան կենսաթոշակային համակարգի ներդրման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008-2012 թվականների գործունեության միջոցառումների ծրագրում նախատեսվել էր կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացում: Այդ նպատակով 2010 թ. Դեկտեմբերին ՀՀ Ազգային ժողովի հավանությանն արժանացավ կենսաթոշակային բարեփոխումների օրենսդրական փաթեթը, որում ներառված էր նաև «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքը, սակայն դեռևս բաց է մնում ենթաօրենսդրական դաշտը: **1.2. առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ընդհանուր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի գործունեության ապահովման և անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական դաշտի ձևավորման համար մշակվել է «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի կիրարկումն ապահովող միջոցառումների ցանկ, որն էլ հաստատվել է ՀՀ վարչապետի 2011 թ. Փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշմամբ: Որոշման N 2 հավելվածի 9-րդ կետով էլ պայմանավորված է նշված նախագծի մշակման անհրաժեշտությունը: **2. Կարգավորման առարկան** Միջոցառման իրականացման արդյունքում ՀՀ օրենսդրությամբ կսահմանվի հաշվի օպերատորների գործառույթ իրականացնող կազմակերպությունների ցանկը:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հաշվի օպերատորների գործառույթ իրականացնող կազմակերպությունների ցանկով կսահմանվեն բոլոր այն կազմակերպությունները, որոնք ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող են իրականացնել հաշվի օպերատորի համար նախատեսված գործառույթները:
24.	**«Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային ակտիվները ֆինանսական գործիքներում ներդնելու քանակական և արժութային սահմանափակումները սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ-ում բազմաստիճան կենսաթոշակային համակարգի ներդրման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008-2012 թվականների գործունեության միջոցառումների ծրագրում նախատեսվել էր կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացում: Այդ նպատակով ընդունվեց ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիրը և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 1487-Ն որոշումը: Այնուհետև 2010 թ. դեկտեմբերին ՀՀ Ազգային ժողովի հավանությանն արժանացավ կենսաթոշակային բարեփոխումների օրենսդրական փաթեթը, որում ներառված էր նաև «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքը, սակայն դեռևս բաց է մնում ենթաօրենսդրական դաշտը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ընդհանուր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի գործունեության ապահովման և անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական դաշտի ձևավորման համար մշակվել է «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի կիրարկումն ապահովող միջոցառումների ցանկ, որն էլ հաստատվել է ՀՀ վարչապետի 2011 թ. Փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշմամբ: Որոշման N 2 հավելվածի 10-րդ կետով էլ պայմանավորված է նշված նախագծի մշակման անհրաժեշտությունը: **2. Կարգավորման առարկան** Միջոցառման իրականացման արդյունքում ՀՀ օրենսդրությամբ կսահմանվեն պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային ակտիվները ֆինանսական գործիքներում ներդնելու քանակական և արժութային սահմանափակումները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային ակտիվները ֆինանսական գործիքներում ներդնելու քանակական և արժութային սահմանափակումների սահմանմամբ կիրականացվեն պարտադիր կենսաթոշակային ներդրումային ակտիվների դիվերսիֆիկացիա և ռիսկերի կառավարում:
ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	
25.	**«Քաղաքացիական պաշտպանության վտանգավոր տարածքների բացահայտման, ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական միջոցներից վնասազերծման ու վարակազերծման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը):** Քաղաքացիական պաշտպանության վտանգավոր տարածքների բացահայտումը, ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական միջոցներից վնասազերծման ու վարակազերծման իրականացումը բնակչության պաշտպանության կարևորագույն միջոցառումներից են, որոնք նշված են նաև «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքում: Ելնելով ներկա ռազմաքաղաքական իրադրությունից, բնակչության պաշտպանության խնդրի

գերակայությունից, քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների օպերատիվ իրականացման պահանջների արդիականությունից՝ նշված կարգը սահմանելու անհրաժեշտություն է առաջացել: Սույն որոշման նախագծի ընդունմամբ ապահովվում է «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի «թ» կետի և ՀՀ վարչապետի 2010 թվականի հուլիսի 26-ի N 588-Ա որոշմամբ հաստատված ցանկի 7-րդ կետի կատարումը:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Կարգավորման հարաբերությունների վերաբերյալ ներկայումս չի գործում որևէ իրավական ակտ, չկա համապատասխան քաղաքացիական պաշտպանության ստորաբաժանում (ՀՀ ԱԻՆ ՀՓԾ կազմում գործում է ՃՔԿԻՄ բաժին, որն զբաղվում է միայն վտանգավոր տարածքների բացահայտման նպատակով հետախուզության և մոնիթորինգի գործառույթների իրականացմամբ), որը կիրականացնի քաղաքացիական պաշտպանության վտանգավոր տարածքների բացահայտման, ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական միջոցներից վնասազերծման ու վարակազերծման միջոցառումներ:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Քաղաքացիական պաշտպանությունը, որպես երկրի ազգային անվտանգության անքակտելի բաղադրիչ, պետք է պատրաստ լինի ցանկացած ռազմական և ահաբեկչությունների ընթացքում օպերատիվ արձագանքման գործողությունների կատարմանը, ինչպես նաև մասնակցելու բնական և տեխնածին բնույթի արտակարգ իրավիճակներում տարածքների և բնակչության պաշտպանությանը, այդ թվում՝ նաև ճառագայթային, քիմիական ու մանրէաբանական պաշտպանության իրականացմանը:

Քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառում պետական քաղաքականության նպատակը երկրում անհրաժեշտ պայմանների ստեղծումն է, որոնք պատերազմական և բնական կամ տեխնածին բնույթի արտակարգ իրավիճակների (այդ թվում՝ ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական ՃՔՄ բնույթի) առաջացման ժամանակ, ինչպես նաև ՃՔՄ-ի ահաբեկչական գործողությունների դեպքում կկանխարգելվեն կամ առավելագույնս կնվազեցվեն կորուստներն ու վնասները:

2. Կարգավորման առարկան

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության Հայաստանի փրկարար ծառայության կազմում քաղաքացիական պաշտպանության վտանգավոր տարածքների բացահայտման, ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական միջոցներից վնասազերծման ու վարակազերծման ստորաբաժանման ստեղծում և այդ գործառույթների կարգի սահմանում՝ հիմք ընդունելով «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին», «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» և «Փրկարար ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներն ու դրանցից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Սույն իրավական ակտի ընդունմամբ կկանոնակարգվեն քաղաքացիական պաշտպանության տեսանկյունից վտանգավոր տարածքների բացահայտման, ինչպես նաև ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական միջոցներով վարակված տարածքների վնասազերծման ու վարակազերծման գործընթացները:

ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	
26.	**Նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության հանրապետական ռազմամարզական խաղերի անցկացում** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայրենիքի պաշտպանությանը պատրաստ և ազգային բանակում ծառայելու համար ֆիզիկապես կոփված երիտասարդների դաստիարակում, նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության կենցաղում առողջ ապրելակերպի արմատավորում, ֆիզիկական կուլտուրայի, սպորտի և առողջ ապրելակերպի քարոզչություն **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Միջոցառումն անցկացվում է 2004 թվականից, որին մասնակցել է՝ 2004 թվականին՝ 3895, 2005-ին՝ 4225, 2006-ին՝ 5230, 2007-ին՝ 9570 դպրոցական: 2008 և 2009 թվականներին միջոցառումը չի իրականացվել ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով: 2010 թվականից միջոցառումը վերականգնվել է և դրան մասնակցել է 25461, իսկ 2011-ին՝ 30751 դպրոցական: Ռազմամարզական խաղերն անցկացվում են 4 փուլով՝ ներդպրոցական, տարածաշրջանային, մարզային և եզրափակիչ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության հանրապետական ռազմամարզական խաղերի նախապատրաստական և կազմակերպչական աշխատանքների ընդլայնում, միջոցառման մասնակիցների թվի ավելացում: **2. Կարգավորման առարկան** Նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության հանրապետական ռազմամարզական խաղերի կազմակերպման և անցկացման միջոցով երիտասարդության ռազմահայրենասիրական դաստիարակության, ֆիզիկական կուլտուրայի, սպորտի և առողջ ապրելակերպի արմատավորման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքների խթանում, քարոզչության իրականացում, մարզական մասսայական աշխատանքների ընդլայնում, միջոցառման մասնակիցների թվի ավելացում: **3. Դերակա խնդիրների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության շրջանում ռազմահայրենասիրական գաղափարների սերմանում, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի միջոցով ֆիզիկական որակների բարձրացում և կատարելագործում, անհատի բազմակողմանի և ներդաշնակ զարգացում, առողջության ամրապնդում, հաղթող դպրոցներին մրցանակների բաշխում
27.	**Հայաստանի Հանրապետության մարզերում և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հանրապետական մարզական փառատոնի անցկացում** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի մասսայականացում Հայաստանի Հանրապետության մարզերում և ԼՂՀ-ում, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բնագավառում տեղական ինքնակառավարման մարմինների դերի բարձրացում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Միջոցառումն անցկացվում է 2004 թվականից, որին մասնակցել է՝ 2004 թվականին՝ 20000, 2005 թվականին՝ 22000, 2006 թվականին՝ 28000, 2007 թվականին՝ 30000, 2008 թվականին 28587, 2009 թվականին՝ 10997, 2010 թվականին՝ 23383, 2011 թվականին՝ 24495 մասնակից: Փառատոնն անցկացվում է Հայաստանի Հանրապետության 48 քաղաքում և ԼՂՀ-ի Ստեփանակերտ քաղաքում: Ծրագրում ընդգրկված են 7 մարզաձև, այդ թվում՝ նաև կոխ ըմբշամարտ ազգային մարզաձևը:

	Նկատվում է անհրաժեշտ քարոզչության պակաս, ոչ բոլոր ազգային մարզաձևերի ընդգրկում միջոցառման ծրագրերում, որոշ մարզերում մասնակիցների անբավարար մասնակցություն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Տեղերում խորհրդակցությունների անցկացում տեղական ինքնակառավարման մարմինների համապատասխան մասնագետների հետ, անհրաժեշտ մեթոդական օգնության տրամադրում: **2. Կարգավորման առարկան** Բնակչության շրջանում ֆիզկուլտուրայի և սպորտի քարոզչության ապահովում, առողջ ապրելակերպի արմատավորում, երիտասարդությանը մարզական խմբակներում ընդգրկում, համայնքներում ֆիզկուլտուրայի օրերի անցկացման ավանդույթի վերականգնում, անհատի ներդաշնակ զարգացում և աշխատունակության բարձրացում, առողջ ապրելակերպի ձևավորում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նշված միջոցառումները կնպաստեն անհատի բազմակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բնակչության առողջության ամրապնդմանը, առողջ կենսակերպի ձևավորմանը, ակտիվ հանգստի և ազատ ժամանցի կազմակերպմանը, ըստ բնակության վայրի ֆիզկուլտուրային-առողջարարական և զանգվածային մարզական աշխատանքների բարելավմանը, ընդհանուր ֆիզիկական պատրաստականության և առողջարարական միջոցառումների կազմակերպման համար անհրաժեշտ պայմանների՝ պարզ տիպի խաղահրապարակների և խաղասենյակների ստեղծմանը, դրանց արդյունավետ օգտագործմանը, ինչպես նաև բնակչության, մասնավորապես, երիտասարդության շրջանում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի քարոզմանը:
28.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամային սպորտի զարգացման 2013-2017 թվականների ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամային սպորտի զարգացման 2013-2017 թվականների ծրագիրը (այսուհետ՝ ծրագիր) կոչված է սահմանելու Հայաստանի Հանրապետության կառավարության գործունեության այն ուղղությունը, որը միտված է հաշմանդամային սպորտին առնչվող խնդիրների լուծմանը, նպատակների և խնդիրների հստակեցմանը, իրավական հիմքերի ստեղծմանը, պետական աջակցության ապահովմանը: Ծրագրի ընդունման նպատակը հաշմանդամների կողմից ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանները բարելավելը, առողջ ապրելակերպը խրախուսելն է, նրանց հանգիստը կազմակերպելն ու հասարակական կյանքին նրանց մասնակցության աստիճանը բարձրացնելն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Թեև պետությունն աջակցում է հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար ֆիզկուլտուրայի և սպորտի ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը, սակայն մինչև այսօր հաշմանդամային սպորտի զարգացման հեռանկարները նախանշող որևէ իրավական միասնական ծրագիր մշակված չէ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ծրագիրն իրականացնելու համար նախատեսվում է պետության կողմից աջակցության ցուցաբերում, գույքային ծրագրի իրականացում, մեթոդական օգնության տրամադրում, դրամական մրցանակների հատկացում հաշմանդամային սպորտում պարալիմպիկ և սուրդլիմպիկ խաղերի, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնությունների ծրագրով նախատեսված մարզաձևերում մրցանակային տեղեր գրաված մարզիկներին և այլն:

	2. Կարգավորման առարկան Ծրագրով նախատեսված հիմնական ուղղություններին և սկզբունքներին համապատասխան՝ հաշմանդամային սպորտի տարբեր մարզաձևերի զարգացմանը միտված միջոցառումների հետևողական իրականացում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հաշմանդամային սպորտում բարձր մարզական արդյունքների ձեռքբերում, առողջ ապրելակերպի և մրցակցային գաղափարների տարածում, սոցիալական վիճակի բարելավում
29.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման 2013-2017 թվականների ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման 2013-2017 թվականների ծրագիրը (այսուհետ՝ ծրագիր) կոչված է ապահովելու ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության պետական քաղաքականության շարունակական իրականացումը՝ սահմանելով առաջնային լուծում պահանջող խնդիրներն ու հիմնական ուղղությունները, գերակայություններն ու հստակ միջոցառումները: Ծրագրի ընդունման նպատակը ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանները բարելավելը, բնակչության շրջանում առողջ ապրելակերպը խրախուսելը, նրանց հանգիստը կազմակերպելն ու մարդու ներդաշնակ զարգացմանը նպաստելն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման հնգամյա ծրագրի մշակումն ու համակարգված մոտեցումները դրականորեն կանդրադառնան բնակչության ֆիզիկական դաստիարակության և բարձրագույն սպորտի առաջընթացի վրա: Թեև յուրաքանչյուր տարի ՀՀ պետական բյուջեի կազմում ներկայացվում է պետական ծրագիր, սակայն դեռևս արդյունավետ չի գործում բնակության վայրերում իրականացվող ֆիզկուլտուրային-առողջարարական ավանդական համակարգը, նկատելի է ոլորտի մասնագետների թվի նվազում, խնդիրներ կան մարզական կառույցների շինարարության, շահագործման և վերանորոգման գործընթացներում և այլն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ծրագրով նախատեսված համապարփակ և համալիր միջոցառումների իրականացում, այդ թվում՝ ՀՀ առաջնություններին և միջազգային միջոցառումներին մասնակցության ապահովման համար մարզիկների նախապատրաստում և առաջնությունների անցկացում, ՀՀ մանկապատանեկան մարզադպրոցներին, մարզաձևերի ազգային ֆեդերացիաներին և այլ մարզական հասարակական կազմակերպություններին մարզագույքով ապահովում, ՀՀ հավաքական թիմերի անդամների գիտամեթոդական, բժշկական և հակադոպինգային ուսումնասիրությունների ուղղությամբ կատարվող աշխատանքների կազմակերպում, մանկապատանեկան սպորտի մասսայականացում և այլն **2. Կարգավորման առարկան** Ծրագրով նախատեսված հիմնական ուղղություններին, սկզբունքներին և գերակայություններին համապատասխան՝ ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացմանը միտված միջոցառումների սահմանում և շարունակական իրականացում **3.Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Բնակչության առողջության ամրապնդում, անհատի ներդաշնակ զարգացում, աշխատունակության բարձրացում և երկարակեցության ապահովում, բարձրակարգ մարզիկների պատրաստում, միջազգային մրցասպարեզներում Հայաստանի հավաքական թիմերի և մարզիկների մասնակցության ապահովում և բարձր ցուցանիշների նվաճումների հասնելը

30.	**«Հայաստանի Հանրապետության երիտասարդական պետական քաղաքականության 2013-2017 թվականների ռազմավարությունը և միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1.Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Երիտասարդական պետական քաղաքականության 2013-2017 թվականների ռազմավարությունը (այսուհետ՝ ռազմավարություն) կոչված է սահմանելու Հայաստանի Հանրապետության կառավարության գործունեության այն գերակա ուղղությունները, որոնք ուղղված են երիտասարդությանն առնչվող խնդիրների լուծմանը և ներառելու դրանցում երիտասարդության մասնակցության հարցերը: «Հայաստանի Հանրապետության երիտասարդական պետական քաղաքականության 2013-2017 թվականների ռազմավարությունը և միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման նպատակը երիտասարդների կենսապայմանները և կրթական մակարդակը բարելավելը, առողջ ապրելակերպը խրախուսելը, նրանց հանգիստը կազմակերպելը և հասարակական, քաղաքական զարգացումներին նրանց մասնակցության աստիճանը բարձրացնելն է: Այն ներառում է երիտասարդներին առնչվող հասարակական-քաղաքական, սոցիալական և մշակութային խնդիրներ: Սույն ռազմավարության մեջ երիտասարդությունն անմիջական շահառու է և ծավալվող գործընթացներում իր ավանդը ներդնող կարևոր մասնակից: **Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի սեպտեմբերի 25-ի նիստի N 39 արձանագրության 21-րդ կետով հավանություն է տրվել պետական երիտասարդական քաղաքականության 2008-2012 թվականների ռազմավարությանը: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի մարտի 26-ի նիստի N 13 արձանագրության 16-րդ կետով հավանություն է տրվել Հայաստանի Հանրապետության երիտասարդական պետական քաղաքականության 2008-2012 թվականների ռազմավարության կատարումն ապահովող՝ 2009-2012 թվականների գործողությունների ծրագրին և միջոցառումների ցանկին: Ռազմավարությամբ սահմանվել էին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008-2012 թվականների գործողությունների գերակայությունները, որոնք հիմք են դարձել նշված տարիներին երիտասարդական պետական քաղաքականության իրականացման համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 2013-2017 թվականների ռազմավարության մշակման նպատակով անհրաժեշտ է ստեղծել երիտասարդության հիմնահարցերի ուսումնասիրությունների ինստիտուտ, ինչը ենթադրում է հետևյալ լուծումները՝ - համապատասխան միջավայրի ձևավորում գիտակրթական կազմակերպություններում երիտասարդության հիմնահարցերի ուսումնասիրություններով զբաղվող անձանց համար (տարեկան համաժողովի կազմակերպում, աշխատանքների ժողովածուի հրատարակում և այլն), աջակցություն մասնագիտական աճի համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանն ու մեխանիզմների զարգացմանը, - երիտասարդության հիմնահարցերի ուսումնասիրությամբ զբաղվող պետական և ոչ պետական կազմակերպությունների ներուժի զարգացման և ուսումնասիրություններով զբաղվող մասնագետների ներգրավման մեխանիզմների մշակում և կիրառում, - ուսումնասիրությունների իրականացման նպատակով առցանց դրամաշնորհային մրցույթների անցկացում (առնվազն 2 մրցույթ), իրականացված ուսումնասիրությունների արդյունքում զեկույցների հրապարակում և տպագրում (առնվազն 2 զեկույց), - երիտասարդության հիմնահարցերի ուսումնասիրությունների ոլորտում միջազգային համագործակցության խթանում, համատեղ ուսումնասիրությունների ծրագրերի մշակում և իրականացում, - 2013-2017 թվականների երիտասարդական պետական քաղաքականության մշակման համար առաջարկությունների փաթեթը ներկայացնելը:

	2. Կարգավորման առարկան Համալիր ուսումնասիրությունների հենքի վրա երիտասարդության հիմնախնդիրներն արծարծող առաջնայնությունների փաթեթները ներկայացնելը՝ Հայաստանի Հանրապետությունում 2013-2017 թվականների երիտասարդական պետական քաղաքականության մշակման համար: **3. Իրավական ակտի առաջարկվող լուծումների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** 2013-2017 թվականներին երիտասարդների աշխատանքի, կրթության, զբաղվածության, կենցաղի, առողջության պահպանման, սոցիալական պաշտպանվածության, ստեղծագործական ներուժի բազմակողմանի զարգացման, հասարակության քաղաքական, տնտեսական, մշակութային մասնակցության հիմնական ուղենիշների սահմանում և ծրագրային միջոցառումների միջոցով իրականացում
31.	**Մարդկանց շահագործման (թրաֆիքինգի) կանխարգելման միջոցառումների կազմակերպում** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ մարդկանց շահագործման (թրաֆիքինգ) առումով երիտասարդության շրջանում մեծ են ռիսկերը, ինչը պայմանավորված է արտագնա աշխատանքի մեկնողների թվում երիտասարդների (հատկապես՝ մարզաբնակ) մեծ թվով, անհրաժեշտ է մարդկանց շահագործման վերաբերյալ երիտասարդության իրազեկության բարձրացման միջոցառումների իրականացումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Մարդկանց շահագործման՝ որպես մարդկանց անօրինական տեղափոխմամբ և հարկադրական շահագործմամբ պայմանավորված, միջազգայնորեն բնորոշված ժամանակակից ստրկության տեսակներից մեկի դեմ պայքարի կազմակերպումը Հայաստանի Հանրապետությունում սկսվել է 2002 թվականի հոկտեմբերից, երբ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետությունից շահագործման նպատակով մարդկանց ապօրինի փոխադրման, տեղափոխման և առք ու վաճառքի (թրաֆիքինգ) հետ կապված հարցերն ուսումնասիրելու և առաջարկություններ ներկայացնելու նպատակով ստեղծվեց միջգերատեսչական հանձնաժողով: Չնայած մարդկանց շահագործմանն առնչվող Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության կատարելագործման ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցներին և մարդկանց շահագործում իրականացնող անձանց բացահայտման և նրանց քրեական պատասխանատվության ենթարկելու ուղղությամբ իրականացված զգալի աշխատանքներին՝ շարունակական բարելավման կարիք է զգացվում մասնագիտական վերապատրաստման, համապատասխան տեխնիկական հագեցվածության ապահովման, փոփոխվող միտումների վերլուծության հիման վրա մարտավարական մոտեցումների վերանայման և ըստ անհրաժեշտության զոհերի պաշտպանության ապահովման համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** • մարդկանց շահագործման կանխարգելման նպատակով Երևան քաղաքում և Հայաստանի Հանրապետության մարզերում տեղեկատվական մակարդակը բարձրացնելու նպատակով սեմինար-խորհրդակցությունների հրավիրում, • 2012 թվականի 3-րդ եռամսյակում սոցիալական տեսահոլովակների միջոցով մարդկանց շահագործման մասին ծանուցողական նյութերի տարածում: **2. Կարգավորման առարկան** Մարդկանց շահագործման՝ որպես մարդկանց անօրինական տեղափոխմամբ և հարկադրական շահագործմամբ պայմանավորված, միջազգայնորեն բնորոշված ժամանակակից ստրկության տեսակներից մեկի դեմ պայքարի կազմակերպում

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հանրապետության երիտասարդների շրջանում մարդկանց շահագործման կանխարգելում, տեղեկացվածության մակարդակի բարձրացում, քարոզչության ապահովում
	ՀՀ սփյուռքի նախարարություն
32.	**ԱՊՀ տարածաշրջանային հայ համայնքների կրթամշակութային խնդիրների լուծմանն օժանդակության ծրագրի իրականացում** **1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագրով ապահովվում են Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի նախընտրական ծրագրով, Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2007 թվականի փետրվարի 7-ի N ՆՀ-37-Ն հրամանագրով, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի ապրիլի 28-ի N 380-Ա որոշման 4.4.7-րդ կետով սահմանված դրույթների իրականացումը, ինչպես նաև ԱՊՀ տարածաշրջանային հայ համայնքներում առկա կրթամշակութային խնդիրների լուծմանն աջակցությունը: **1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Այսօր աշխարհի շատ երկրների հայ համայնքներում խիստ կարևոր նշանակություն ունեն հայապահպանության խնդիրները: Համայնքները կանգնած են ամբողջական ուծացման, լեզվի և ինքնության կորստի եզրին: ԱՊՀ երկրների հայկական համայնքներում ազգային-մշակութային ինք-նության թուլացումը դարձել է սպառնալիք տարածաշրջանում հայ համայնքների համար, ուստի, հայության համար արդիական և հրատապ է մտավոր և հոգևոր արժեքների և ներուժի պահպանմանը, հայության համար վճռորոշ նշանակություն ունեցող խնդիրների լուծմանը գործուն մասնակցությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ծրագրի նպատակն է հայրենիք-սփյուռք հուսալի և արդյունավետ կամուրջների ամրապնդումը, հայոց լեզվի իմացությունն ու կիրառումը խրախուսելը, կրթական, մշակութային և հայագիտական օջախների գործունեությունը խթանելը, համայնքներում առկա ներուժի հաշվառումը, համախմբումը և համահայկական ծրագրերում դրանց ներգրավմանն աջակցելը: **2. Կարգավորման առարկան** Ծրագրով հնարավոր կլինի օժանդակել ԱՊՀ տարածաշրջանային հայ համայնքների կրթամշակութային խնդիրների լուծմանը: **3.Ակնկալվող արդյունքները** Ծրագրի իրականացման դեպքում ակնկալվում է Հայաստան-սփյուռք գործակցության խորացում, հայկական ներուժի հաշվառում, հայագիտական գիտելիքների տարածում և զարգացում, հայկական աշխարհի ձևավորման, համաշխարհայնացման մարտահրավերների դեմ պայքարի արդյունավետության բարձրացում:
33.	**«Մեր մեծերը» ծրագրի իրականացում** **1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագրի անհրաժեշտությունը բխում է «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված միջոցառումների իրականացումից, ինչպես նաև հայազգի հայտնի անձանց կյանքի և գործունեության վերաբերյալ իրազեկումից: **1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս հասարակությունը բավականաչափ տեղեկացված չէ հայազգի հռչակավոր անձանց, նրանց գործունեության, ունեցած ավանդի մասին, որն ի վերջո կհանգեցնի ազգային արմատների և ինքնության ճանաչողության կորստի:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Յուրաքանչյուր տարի ՀՀ սփյուռքի նախարարության կողմից իրականացվում է հայազգի մի շարք անհատների գործունեության լուսաբանում, իսկ 2012 թվականին նախատեսվում է Հովհաննես Բաղրամյանի, Հովսեփ Օրբելու, Գառզուի (Գառնիկ Ջուլումյան), Սայաթ-Նովայի, Գարեգին Հովսեփյանի կյանքի ու գործունեության ուսումնասիրում և ներկայացում, ՀՀ – ում և սփյուռքում միջոցառումների կազմակերպում: **2. Կարգավորման առարկան** Ծրագրով հնարավոր կլինի նպաստել հայազգի անվանի անձանց գործունեությունը ներայացնելը և նրանց մեծարելը: **3. Ակնկալվող արդյունքները** Ազգային արմատների և ինքնության ճանաչողություն, սերնդի մեջ հայրենասիրության, ազգային իրական արժեքների հանդեպ հարգանքի ձևավորում, հայապահպանության և հայազորացման գործընթացների խթանում
34.	**«Հայաստան-սփյուռք» թեմատիկ տեսաժողովների կազմակերպում** **1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2009 թ. Օգոստոսի 20-ի նիստի N 34 արձանագրության 29-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» արձանագրային որոշման հավելվածի 49-րդ կետի «զ» ենթակետից: **1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Սփյուռքի կենսունակության գրավականը հայրենիքի հետ նրա մշտական և բազմաբնույթ հարաբերություններն են, սփյուռքի կազմակերպությունների, համայնքային կառույցների և անհատների ներգրավումը համահայկական խնդիրներին: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Հայաստան-սփյուռք» թեմատիկ տեսաժողովների կազմակերպման միջոցով հնարավոր կլինի աջակցել սփյուռքի հայկական կազմակերպությունների, համայնքային կառույցների հետ գործակցության զարգացմանը, համայնքներում առկա խնդիրների վերհանմանը, հայապահպանությանը, սփյուռքի ներուժի համախմբմանն ուղղված ՀՀ սփյուռքի նախարարության ծրագրերի և միջոցառումների մշակմանը, այդ ծրագրերին սփյուռքի կազմակերպությունների, համայնքային կառույցների և անհատների ներգրավմանը, համահայկական հիմնախնդիրների լուծմանը: **2. Կարգավորման առարկան** «Հայաստան-սփյուռք» թեմատիկ տեսաժողովների կազմակերպման միջոցով հնարավոր կլինի ավելի արդյունավետ ապահովել խնդիրների, հարցերի մասին համապատասխան տեղեկատվության փոխանակումը: **3. Ակնկալվող արդյունքները** Հայաստան-սփյուռք գործակցության խորացում և զարգացում
35.	**Սփյուռքում հայկական մասնագիտական ներուժի համախմբում և նրա ներգրավում Հայաստանի զարգացման գործընթացում** **1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի հուլիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության

	կառավարության 2008-2012 թվականների միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» N 878-Ն որոշման, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի օգոստոսի 20-ի «Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» N 34 արձանագրային որոշման և Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2007 թ. Փետրվարի 7-ի «Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՆՀ-37-Ն հրամանագրի դրույթներից: **1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունում օրեցօր ավելի զգալի է դառնում համաշխարհայնացման ազդեցությունը, 21-րդ դարում գիտելիքը և նորարարությունը դառնում են գերիշխող գործոններ մարդկային հասարակության զարգացման գործընթացներում: Հայաստանի Հանրապետության ռեսուրսները երբեմն կարող են բավարար չլինել այդ փոփոխություններին ամբողջությամբ հետևելու և պետության ու ազգի առջև ծառացած բոլոր խնդիրները լուծելու համար: Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ռազմավարությունը և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագիրը, սփյուռքը համարելով համաշխարհային ինտեգրման հուսալի և արդյունավետ կամուրջ, միաժամանակ կարևորում են սփյուռքի ներուժի հայտնաբերման և համախմբման կառուցակարգերի մշակումը, սփյուռքի կարող ուժերին երկրի ներքին կյանքին ներգրավելը՝ հայկական պետականության ամրապնդման և մրցունակ պետության ձևավորման, ազգային հիմնախնդիրների լուծման, ինչպես նաև սփյուռքահայերի աջակցությամբ միջազգային կառույցների հետ ներպետական կառույցների աշխատանքի բարելավման նպատակով**:** **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայաստանի Հանրապետության և սփյուռքի համար նշանակություն ունեցող հիմնախնդիրների լուծմանը սփյուռքի համակարգված մասնակցության ապահովումը՝ մասնագիտական համաժողովների կազմակերպման միջոցով **2. Կարգավորման առարկան** Հայ գրականության օրերի, Լրատվամիջոցների և լրագրողների համահայկական VI համաժողովի ու Բանկիրների և ֆինանսիստների համահայկական 2-րդ մասնագիտական համաժողովների, Փարիզում ֆրանսիական փորձի ուսումնասիրության նպատակով օտարերկրյա պետություններում գործող հայկական առևտրաարդյունաբերական պալատների և գործարարների միությունների ներկայացուցիչների համաժողովի կազմակերպման միջոցով այդ ոլորտների մասնագետների ներուժի համախմբումը **3. Ակնկալվող արդյունքները** Հայաստան-սփյուռք գործակցության խորացում, հայկական ներուժի ներգրավում
36.	**Ամենամյա մրցանակաբաշխության կազմակերպում** **1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի հուլիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008-2012 թվականների միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» N 878-Ն որոշման, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի օգոստոսի 20-ի «Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» N 34 արձանագրային որոշման և Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2007 թ. Փետրվարի 7-ի «Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՆՀ-37-Ն հրամանագրի դրույթներից: **1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Սփյուռքահայության ազգային, լեզվամշակութային ինքնությունը գնալով թուլանում է, հայ նոր սերունդը կանգնած է ազգային նկարագրի, մայրենի լեզվի մոռացության, ազգային արմատներից, ավանդույթներից, սովորություններից հեռանալու, հայկական մշակութային արժեքները կորցնելու վտանգի առջև, ուստի, անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել այնպիսի միջոցառումներ, որոնցով հնարավոր լինի խրախուսել սփյուռքում հայ ազգային

	ինքնության, մայրենի լեզվի պահպանման, զարգացման և տարածման, հայ սերնդի հայեցի կրթության ու դաստիարակության գործում նշանակալի ավանդ ունեցող ուսուցիչներին, ներկայացնել և տարածել նրանց մանկավարժական ու մասնագիտական առաջավոր փորձը սփյուռքում, վերհանել հայ երիտասարդի մտահոգությունները, հայրենիքի ամրապնդմանն ու հզորացմանն ուղղված քայլերի կանխատեսումը, ոգևորել և խրախուսել սփյուռքի լրատվամիջոցներին՝ կարևորելով նրանց դերակատարությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայապահպանության գործում ունեցած նշանակալի ավանդի համար կառույցների և անհատների ունեցած ներդրման գնահատման և խրախուսման նպատակով մրցույթների անցկացում **2. Կարգավորման առարկան** «Լավագույն լրատվամիջոց», «Լավագույն հայագիտական կենտրոն», «Մայրենիի պաշտպան» անվանակարգերով մրցույթների անցկացում **3. Ակնկալվող արդյունքները** Հայապահպանության գործում ունեցած նշանակալի ավանդի համար կառույցների և անհատների խրախուսում
	ՀՀ առողջապահության նախարարություն
37.	**«Բժշկական էթիկայի օրինակելի կանոնները և բժշկական էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման, գործունեության օրինակելի կարգը և գործառույթները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Միջոցառման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է բուժաշխատողների մասնագիտական գործելակերպի, ծառայողական պարտականությունների իրականացման օրինակելի կանոնները հաստատելու, ինչպես նաև բժշկական և դեղագործական անձնակազմի, պացիենտների, կլինիկական հետազոտություններ անցնող անձանց իրավունքների ու շահերի արդյունավետ պաշտպանության մեխանիզմներ սահմանելու անհրաժեշտությամբ: **Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Բժշկական ծառայությունների որակի ապահովման կարևորագույն բաղադրիչներից մեկը բուժաշխատող-պացիենտ փոխադարձ հարգանքի և վստահության վրա հիմնված հարաբերությունների առկայությունն է: Բժշկական էթիկայի կանոններն ուղղված են բուժաշխատողների համար գործունեության բարոյական և մասնագիտական որոշակի ուղենիշներ սահմանելու, պացիենտների հետ նրանց վարվելակերպին հստակ պահանջներ ներկայացնելու անհրաժեշտությամբ: Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայումս նման կանոններ սահմանված չեն, ինչը հաճախ բժիշկ-պացիենտ նորմալ հարաբերությունների ձևավորման վրա բացասաբար է ազդում, չի խթանում հարգանքի, վստահության մթնոլորտի ձևավորումը, իսկ առանձին բուժաշխատողների մղում է ոչ բարեխիղճ, անտարբեր գործելակերպի: Ներկայումս բժշկական էթիկայի հանձնաժողովներ չեն գործում, մինչդեռ նման անկախ հանձնաժողովները կարևորագույն դեր են խաղում այլ պետությունների առողջապահական համակարգերի զարգացման գործում: Լինելով անկախ մարմիններ՝ դրանք ունեն բազմապրոֆիլ գործառույթներ՝ սկսած նեղ մասնագիտական ոլորտներում բժշկական էթիկայի կանոնների, բժշկական օգնության և սպասարկման որակի, բժշկատնտեսագիտական չափորոշիչների, բուժման սխեմաների և ստանդարտների մշակման, բուժաշխատողների գործունեության էթիկայի կանոնների խախտման գործեր քննելու և մի շարք այլ լիազորություններ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով նախատեսվում է սահմանել բուժաշխատողների էթիկայի նորմեր, որոնք համընդհանուր կլինեն ինչպես ավագ, այնպես էլ՝ միջին և կրտսեր բուժանձնակազմի համար: Մասնավորապես, նախագծով կսահմանվեն մասնագիտական գործունեությանը, պացիենտի շահերով

	առաջնորդվելուն, բժշկական գաղտնիքի պահպանմանը, ազնվության, հարգանքի ապահովմանն ուղղված, ինչպես նաև ինքնագովազդի, առանց բժշկական անհրաժեշտ հիմնավորման պացիենտներին գործընկերներ-բուժաշխատողներին ուղեգրելն արգելող նորմեր, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում ստեղծել բժշկական էթիկայի հանձնաժողովներ, որոնք կգործեն տարբեր մակարդակներում՝ միաժամանակ սահմանելով դրանց ձևավորման, գործունեության կարգը և գործառույթների շրջանակը**:** **2. Կարգավորման առարկան** Բուժաշխատողների գործունեության բժշկական էթիկայի նորմեր, ինչպես նաև բժշկական էթիկայի հանձնաժողովներ ստեղծելու և դրանց գործառույթները սահմանելու իրավասություններ **3.Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում ակնկալվում է բուժաշխատողների կողմից մատուցվող ծառայողական պարտականությունների կատարման արդյունավետության, որակի, բուժաշխատող-պացիենտ հարաբերություններում վստահության, հարգանքի մակարդակի բարձրացում: Բժշկական էթիկայի հանձնաժողովների ստեղծում, արդյունքում բուժաշխատողների և պացիենտների իրավունքների պաշտպանության նոր գործիքների ստեղծում, բժշկական մասնագիտական գործունեության ստանդարտները մշակող մարմինների ձևավորում
38.	**«Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման ֆինանսավորման հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Միջոցառման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է պետական պատվերի ֆինանսավորման մոտեցումների, սկզբունքների և մեխանիզմների՝ առողջապահական գործընթացների հետ համապատասխանեցմամբ: **2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ սահմանել առողջապահական պետական նպատակային ծրագրերի շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի միջոցների հաշվին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով բժշկական ծառայությունների, դեղերի և (կամ) բժշկական պարագաների փոխհատուցման նոր եղանակի կիրառման հետ կապված հարաբերությունները՝ արտոնյալ պայմաններով բժշկական ծառայությունների տրամադրումն իրականացնելով համաֆինանսավորման սկզբունքի կիրառմամբ: Նոր հայեցակարգն արտացոլելու է ինչպես առողջապահության ոլորտի տարբեր բնագավառների ֆինանսավորման նոր մոտեցումները, այնպես էլ՝ բուժօգնության տարբեր ծառայությունների գծով բուժհաստատությունների բյուջեների հաշվարկման նոր սկզբունքները: **2. Միջոցառման կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման արդյունքում հնարավոր կլինի ընդլայնել բնակչության սահմանված խմբերի ցանկում ընդգրկված քաղաքացիներին մատուցվող բուժսպասարկման և ծառայությունների ծավալը, բարելավել առողջությունը և բարձրացնել կյանքի որակը: Հնարավոր կլինի բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների դիմաց կիրառել նաև համաֆինանսավորման սկզբունքը, ինչպես նաև կարտացոլվեն բուժհաստատությունների բյուջեների հաշվարկման նոր սկզբունքները**:**

39.	**«Բնակչության՝ սահմանված սոցիալական խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղերի տրամադրման գործընթացի պարզեցման և բարելավման հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Միջոցառման անհրաժեշտությունը բխում է սոցիալական խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղերի տրամադրման գործընթացի պարզեցման և բարելավման անհրաժեշտությունից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը** Արտոնյալ խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղերի տրամադրման գործընթացում առկա են մի շարք խոչընդոտներ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախատեսվելու են փոխհատուցման տարբերակներ՝ սոցիալական խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղերի տրամադրման գործընթացի պարզեցման և բարելավման նպատակով: **2. Կարգավորման առարկան** Բնակչության՝ սահմանված սոցիալական խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղերի տրամադրման գործընթաց **3. Ակնկալվող արդյունքը** Հայեցակարգի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է պետության կողմից սոցիալական խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով դեղերի տրամադրման գործընթացի պարզեցում և բարելավում:
40.	**«Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի առողջապահական հաստատությունների օպտիմալացման ծրագիրը և ժամանակացույցը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Միջոցառումների նպատակը ՀՀ Վայոց ձորի մարզում առողջապահական ծառայությունների, բժշկական օգնության ու սպասարկման արդյունավետության, մատչելիության ու որակի բարձրացումն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը** Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզում ներկայումս գործում են հիվանդանոցային ծառայություն մատուցող 3 փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ • Եղեգնաձորի ԲԿ • Վայքի ԲՄ • Ջերմուկի ԱԿ Ամբուլատոր համակարգում մեկ բնակչին ընկնող տարեկան միջին հաճախումների թիվը ցածր է: Հիվանդանոցային ծառայություններում ցածր է մահճակալների ծանրաբեռնվածությունը: Ընդհանուր առմամբ համակարգը կարիք ունի առողջապահական ծառայությունների, բժշկական օգնության ու սպասարկման արդյունավետության, մատչելիության ու որակի բարձրացման, հիվանդանոցային ծառայություն մատուցող բուժհաստատությունների օպտիմալ կառուցվածքի ձևավորման: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Վայոց ձորի մարզի առողջապահական համակարգի կողմից իրականացվող ծառայությունների արդյունավետության և որակի բարձրացման առումով առաջարկվում է վերակազմակերպել գործող համակարգը՝ ելնելով հետևյալ չափանիշներից ու սկզբունքներից՝ • կրկնվող, միանման գործառույթներ իրականացնող և թերծանրաբեռնվածությամբ աշխատող ծառայությունների միավորում,

	• լաբորատոր-ախտորոշիչ ծառայությունների միավորում, • չօգտագործվող կամ անարդյունավետ օգտագործվող տարածքների օտարում: Մարզի առողջապահական համակարգում ըստ առանձին տարածաշրջանների կկատարվեն կառուցվածքային փոփոխություններ՝ կազմակերպությունների վերակազմավորման և լուծարման աշխատանքներն իրականացնելով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի և «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան: **2.Կարգավորման առարկան** Վայոց ձորի մարզի առողջապահական համակարգի կողմից իրականացվող ծառայությունների արդյունավետության ու որակի բարձրացման նպատակով գործող համակարգի վերակազմակերպումը՝ ելնելով համապատասխան չափանիշներից և սկզբունքներից: **3. Ակնկալվող արդյունքը** Հայեցակարգի և միջոցառումների ծրագրի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է Վայոց ձորի մարզում պետական ֆինանսական միջոցների ծախսարդյունավետության բարձրացում, կոռուպցիոն ռիսկերի նվազում և ծառայությունների, բժշկական օգնության ու սպասարկման արդյունավետության, մատչելիության ու որակի ցուցանիշների բարելավում:
41.	**«Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության ոլորտում միասնական էլեկտրոնային տեղեկատվական համակարգի ներդրման ծրագիրը և միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Առողջապահական ոլորտում միասնական էլեկտրոնային տեղեկատվական համակարգի, ներառյալ բժշկական քարտերի համակարգը, ներդրման նպատակը Հայաստանի Հանրապետությունում առողջապահության համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքի ստեղծումն է, որն ապահովելու է Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր բնակչի մասին լիարժեք բժշկական տեղեկատվություն՝ միասնական և ամբողջական ձևաչափով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը** Ներկայումս ՀՀ առողջապահության համակարգում գործում են տեղեկատվական ավտոմատացված համակարգեր, որոնք հնարավորություն են տալիս ստանալու պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային և արտահիվանդանոցային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական, ստոմատոլոգիական) բուժօգնություն ստացած անձանց մատուցված ծառայությունների, օգտագործված դեղերի և բժշկական նշանակության պարագաների, իրականացված լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների մասին տեղեկատվություն՝ անհատական հաշվառման ձևերի միջոցով: Գործում է նաև առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ իրականացնող բժշկի մոտ գրանցված բնակչության տվյալների շտեմարանը: Այս համակարգերը, սակայն, այսօր գործում են առանձին մոդուլների միջոցով, չնայած օգտագործում են նույնականացված որոշակի շտեմարաններ (բուժհիմնարկներ, դեղորայք և այլն): Անձի նույնականացման հնարավորության բացակայությունը հնարավորություն չի տալիս միավորելու համակարգի տարբեր մոդուլների միջոցով հավաքագրվող տվյալները, թույլ են զարգացած տվյալների փոխանակման ենթակառուցվածքները, բացակայում է ցանցային ենթակառուցվածքը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ առողջապահության միասնական տեղեկատվական համակարգ ստեղծելու նպատակով անհրաժեշտ է նախ և առաջ, օգտագործելով արդեն իսկ գործող ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգերի հնարավորությունները, ձևավորել միօրինականացված տվյալների փոխանակման և դինամիկ թարմացման ծրագրային միջոց, հաստատել համակարգի պատասխանատու ստորաբաժանումը, որը կստանձնի Հայաստանի Հանրապետությունում

	առողջապահական միասնական շտեմարանի ստեղծման նախագծի ղեկավարումը: Անհրաժեշտ է նաև իրականացնել համակարգի գործարկման համար անհրաժեշտ բոլոր ենթակառուցվածքների մշակումը և տեխնիկայի ներդրումը, մասնավորապես, ցանցային ենթակառուցվածքի, համակարգիչների, քարտային տերմինալների, այլ սարքավորումների, ինչպես նաև ծրագրային ապահովման ներդրումը, տեխնիկական միջոցների ձեռքբերումը, համակարգի ներդրման համար օրենսդրական փոփոխությունների իրականացումը և համակարգի փորձարկումը: **2. Կարգավորման առարկան** Խնդրի կարգավորման առարկան հասարակությանն առավել որակյալ և արդյունավետ առողջապահական ծառայությունների մատուցման ապահովումը, բուժօգնություն ստանալու կարիք առաջանալու պահին անհրաժեշտ և կարևոր տեղեկատվությունը բուժօգնություն իրականացնողին տրամադրելը, առողջապահության ոլորտի թափանցիկության և հրապարակայնության բարձրացումն է: **3. Միջոցառման կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը** Խնդրի կատարման արդյունքում հնարավորություն է ստեղծվելու ճիշտ ժամանակին ապահովել անհրաժեշտ տեղեկատվության հասանելիությունը մասնագետների համար: Համակարգի շրջանակներում տեղեկատվության հոսքերը կազմակերպված են լինելու այնպես, որպեսզի անձի մասին բժշկական անհրաժեշտ տվյալները նվազագույն ժամանակում հասանելի լինեն համապատասխան մասնագետին: Բժշկական քարտերի միջոցով անձի բժշկական անհրաժեշտ տվյալները կտեղադրվեն նույնականացման քարտերում՝ հնարավորություն ստեղծելով անհրաժեշտության դեպքում ամենակարճ ժամանակահատվածում միշտ և ամենուր ստանալու տեղեկատվություն մարդու առողջական վիճակի մասին: Համակարգը հնարավորություն կտա բարձրացնելու ընդհանուր վերահսկողությունը մատուցվող բուժօգնության որակի վրա, կբարձրացնի ծառայություններից օգտվելու մատչելիությունը, կնվազեցնի տարբեր տեսակի թղթային տվյալների պահպանման կամ տեղափոխման անհրաժեշտությունը:
42.	**«Մարդկանց և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների հսկողության ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1.Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Միջոցառման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է մարդկանց և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների հսկողության համակարգ ստեղծելու անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Աշխարհում վերջին տարիներին արձանագրվում են բազմաթիվ նոր վարակիչ հիվանդություններ: Արձանագրվում են նաև այնպիսի հիվանդություններ, որոնք վերջին տասնամյակների ընթացքում ընդհանրապես չեն արձանագրվել: Համաճարակաբանական հետազոտությունների և իրականացված վերլուծությունների արդյունքում պարզվել է, որ դրանց մեծամասնությունն ունեն կենդանական ծագում: Ավելին՝ այսօր արձանագրվում են նաև այնպիսի հիվանդություններ, որոնք բնորոշ են կենդանական պոպուլյացիային, սակայն վերջիններիս հարուցիչները, հաղթահարելով տեսակային պատնեշը, արձանագրվում են նաև մարդկանց շրջանում: Հանրապետությունում համաճարակաբանության ոլորտի աշխատանքն զգալիորեն լարված ընթացք է ստանում այս հիվանդությունների դիմակայման ուղղությամբ գործադրվող կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպման և իրականացման համար: Խնդիր է առաջանում նաև ոլորտի պատասխանատուների՝ ՀՀ առողջապահության և ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունների համագործակցված աշխատանքի կազմակերպման ու փոխտեղեկատվական համակարգի ձևավորման և գործադրման ուղղությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մարդու և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների կանխարգելման և անհրաժշետության դեպքում տեղայնացման համար «Մարդկանց և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների հսկողության ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին»

	Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը հնարավորություն կընձեռի նշված հիվանդությունների դեմ լիարժեք միջոցառումներ կազմակերպելու և իրականացնելու համար: **2. Կարգավորման առարկան** «Մարդկանց և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների հսկողության ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը, հատկապես, կարևորվում է նաև մարդու և կենդանիների ընդհանուր հիվանդությունների հարուցիչների (միկրոօրգանիզմների) ախտածնության օրինաչափությունների վերաբերյալ իրազեկվածության, տարբեր շահագրգիռ մարմինների միջև փոխտեղեկատվության, կենսաբանական գործոնով պայմանավորված միջազգային նշանակության արտակարգ իրավիճակների և հանրային առողջության ռիսկերի արագ բացահայտման, չկրկնվող և նպատակային իրականացված միջոցառումների, արագ արձագանքման համակարգի զգայունության կատարելագործման, հիմնական կարողությունների ձևավորման արդիականացման գործընթացում: Վերջինս նաև հիմնավորվում է Միջազգային առողջապահական (բժշկասանիտարական) կանոնների պահանջներով: **3. Ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման դեպքում կապահովվի մարդկանց և կենդանիների համար ընդհանուր հիվանդությունների կանխարգելման, վերահսկման միջոցառումների, կարողությունների ձևավորման արդիականացման օրենսդրական հիմքը:
43.	**«Վերարտադրողական օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման կարգը, մեթոդների տարատեսակները և բժշկական գործելակերպը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունումը պայմանավորված է «Մարդու վերարտադրողական առողջության և վերարտադրողական իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 11-րդ հոդվածով ամրագրված և առողջապահության ոլորտի պետական լիազոր մարմնի իրավասությունների շրջանակից դուրս գտնվող հարցերի կանոնակարգման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործող օրենքի 11-րդ հոդվածի 4-րդ մասը նախատեսում է, որ վերարտադրողականության օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման կարգը, մեթոդների տարատեսակներն ու բժշկական գործելակերպը սահմանում է ՀՀ առողջապահության բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը: Գործնականում վերարտադրողականության օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման ոլորտը լայն է և վերաբերում է ոչ միայն առողջապահության ոլորտին, այլ նաև՝ օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման արդյունքում ծնված երեխաների գրանցման խնդիրներին, փոխնակ և կենսաբանական մայրերի անաշխատունակության ժամկետների, նրանց անաշխատունակության նպաստներ տրամադրելու, երեխայի խնամքի կապակցությամբ ծնողի արձակուրդի հետ կապված խնդիրներին՝ հարցեր, որոնց կարգավորումը դուրս է առողջապահության ոլորտի պետական լիազոր մարմնի իրավասությունների շրջանակից և կարող է կանոնակարգվել ՀՀ կառավարության որոշմամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Վերարտադրողականության օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման ոլորտը կանոնակարգելու և տարբեր գերատեսչությունների իրավասություններին վերաբերող հարցերը կանոնակարգելու դեպքում կհստակեցվեն վերարտադրողականության օժանդակ տեխնոլոգիաների ոլորտում ինչպես բժշկական գործելակարգերը, այնպես էլ՝ միջգերատեսչական այնպիսի խնդիրներ, որոնք առնչվում են այդ մեթոդների կիրառմամբ ծնունդների գրանցման գործընթացին, անաշխատունակության թերթիկների տրամադրման, երեխայի խնամքի արձակուրդին և (կամ) նպաստին վերաբերող հարցերին: **2. Կարգավորման առարկան**

	Վերարտադրողականության օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման կարգի, մեթոդների տարատեսակների ու բժշկական գործելակերպի սահմանումը և խնդրին առնչվող միջգերատեսչական հարցերի հստակեցումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Վերարտադրողականության օժանդակ տեխնոլոգիաների կիրառման կարգին, մեթոդների տարատեսակներին ու բժշկական գործելակերպին ներկայացվող պահանջների հստակեցում և սահմանում
44.	**«Համընդհանուր լաբորատոր ցանցի ստեղծման ռազմավարական ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունում վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրում վարակիչ ազդակների բացահայտման լաբորատոր կարողությունները չափավոր են: Սակայն հետազոտությունները ցույց են տվել որ ներկայիս լաբորատոր կարողությունները բավարար չեն շրջանառող և նոր ի հայտ եկող ախտածիններին բացահայտելու համար: Կանոնակարգված չէ բժշկական լաբորատորիաներում կիրառվող մեթոդների մեծ մասի կիրառման կարգը: Առողջապահական մասնավոր լաբորատորիաները կիրառում են բոլոր գործող մեթոդները, սակայն ստանդարտ ընթացակարգերը բացակայում են: Վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշման լաբորատորիաները գերատեսչությունների մակարդակով բավարար ժամանակակից հագեցվածություն չունեն, մասնավորապես, վիրուսաբանական լաբորատորիաները: Գերատեսչական լաբորատորիաներում առկա սարքերի մի մասը, որոնք իրականացնում են հետազոտություններ վարակիչ հիվանդությունների և ճառագայթային ազդակների նկատմամբ, հնամաշ են և արդիականացման խիստ կարիք ունեն: Հատկապես առկա է շարժական լաբորատորիաների ձևավորման անհրաժեշտությունը: Հանրապետությունում բացակայում է լաբորատորիաների, կլինիկաների միջև հորիզոնական տեղեկատվության փոխանակումը: Հանրապետությունում բացակայում է լաբորատորիաների գնահատման համակարգը՝ գնահատելու լաբորատորիաների պատրաստության աստիճանը՝ հավատարմագրվելու, ատեստավորվելու և այլնի համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** **«**Համընդհանուր լաբորատոր ցանցի ստեղծման ռազմավարական ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման դեպքում հնարավորություն կընձեռվի Հայաստանի Հանրապետությունում վարակիչ հիվանդությունների ախտորոշման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրում վարակիչ ազդակների բացահայտման ուղղությամբ ձևավորելու լաբորատոր կարողություններ: **2. Կարգավորման առարկան** **«**Համընդհանուր լաբորատոր ցանցի ստեղծման ռազմավարական ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման դեպքում կկանոնակարգվեն լաբորատորիաներում կիրառվող մեթոդները, կմշակվի մեթոդաբանությունների կիրառման կարգ: Կմշակվեն և կներդրվեն ստանդարտ ընթացակարգեր՝ բոլոր լաբորատորիաների համար, անկախ վերջիններիս պատկանելությունից՝ մասնավոր և պետական: Լաբորատորիաների միջև կմշակվեն և կներդրվեն փոխտեղեկատվական համակարգեր, կմշակվեն սահմանող դրույթներ, որոնցով հնարավոր կլինի իրականացնել լաբորատորիաների գնահատում, որի միջոցով հնարավորություն կընձեռվի գնահատելու լաբորատորիաների պատրաստության աստիճանը, այնուհետև, անհրաժեշտության դեպքում, դրանք հավատարմագրման կամ ատեստավորման ներկայացնելու: **3.Ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման դեպքում կստեղծվի համընդհանուր լաբորատոր ցանցի արդիականացման համար օրինական դաշտ:

	ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարություն
45.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրոնային առևտրի զարգացման, ցանցային պատրաստվածության և տեխնիկական հագեցվածության ծրագրին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** Որոշման նախագծի նպատակն է Հայաստանի Հանրապետությունում զարգացնել էլեկտրոնային եղանակով իրականացվող առևտրային և այլ ծառայություններն ու գործարքները, սահմանել պատվիրատուի և մատակարարի միջև հարաբերությունները, տեղեկատվության փոխանակման և անվտանգության ապահովման մեխանիզմները, ինչպես նաև ցանցային պատրաստվածության և տեխնիկական հագեցվածության նվազագույն պահանջները: **1.1. Ընթացիկ իրավիճակը և խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրոնային առևտրի ծառայությունները զարգացած չեն, ինչպես նաև կանոնակարգված չեն ցանցային պատրաստվածության և տեխնիկական հագեցվածության հետ կապված խնդիրները: Էլեկտրոնային առևտրի զարգացումը պահանջում է եվրոպական լավագույն փորձի հիման վրա նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրում՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխան ծառայություններ մատուցելու համար: **2. Կարգավորման առարկան** «Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրոնային առևտրի զարգացման, ցանցային պատրաստվածության և տեխնիկական հագեցվածության ծրագրին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի նպատակն է՝ 1) ապահովել հանրությանը հասանելի էլեկտրոնային եղանակով իրականացվող առևտրային ծառայությունների լայն տեսականի. 2) սահմանել էլեկտրոնային առևտրի զարգացման մեխանիզմները. 3) սահմանել պատվիրատուի և մատակարարի միջև հարաբերությունները. 4) սահմանել տեղեկատվության փոխանակման և անվտանգության ապահովման մեխանիզմները. 5) սահմանել ցանցային պատրաստվածության և տեխնիկական հագեցվածության նվազագույն պահանջները: **3. Ակնկալվող արդյունքը** Որոշման նախագծի ընդունման արդյունքում կկանոնակարգվեն Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրոնային եղանակով իրականացվող առևտրային ծառայությունների և գործարքների բնագավառում պատվիրատուի ու մատակարարի միջև հարաբերությունները, ինչի արդյունքում կզարգանան էլեկտրոնային եղանակով իրականացվող առևտրային և այլ ծառայությունները, ինչպես նաև կբարձրանա ծառայություն մատուցողների կողմից տեղեկատվության անվտանգության ապահովման, ցանցային պատրաստվածության և տեխնիկական հագեցվածության աստիճանը:
46.	**«Տեղեկատվական անվտանգության ապահովման միջոցառումների համալիր ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Տեղեկատվական անվտանգության ապահովման միջոցառումների համալիր ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը մշակվել է՝ հիմք ընդունելով ՀՀ Նախագահի 2009 թ. Հունիսի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետության տեղեկատվական անվտանգության հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՆԿ-97-Ն կարգադրությունը և ՀՀ-ում ներկայումս իրականացվող կիբեռանվտանգության գործընթացները: Որոշման նախագծի նպատակը ցանցերի հուսալիության բարձրացման, հակավիրուսային միջոցառումների նույնականացման, ցանցային գրոհների դեմ միջոցառումների ցանկի մշակման, անվտանգության ընդհանուր մակարդակի բարձրացման միջոցառումները սահմանելն է:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս իրականացվում են մի շարք միջոցառումներ՝ տեղեկատվական անվտանգության մակարդակը բարձրացնելու համար: Քանի որ տեղեկատվական անվտանգության մակարդակի բարձրացման և ցանցային գրոհների դեմ պայքարը շարունակական բնույթ է կրում, ուստի, տեխնոլոգիաների զարգացմանը զուգընթաց՝ անհրաժեշտ է ձեռնարկել նոր քայլեր՝ ՀՀ-ում տեղեկատվական անվտանգության մակարդակի բարձրացման համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ներկայացված նախագծի ընդունմամբ կհաստատվի ցանցերի հուսալիության բարձրացման, հակավիրուսային միջոցառումների նույնականացման, ցանցային գրոհների դեմ միջոցառումների ցանկի մշակման, անվտանգության ընդհանուր մակարդակի բարձրացման միջոցառումների համալիր ծրագիր, որի արդյունքում ՀՀ-ում կբարձրանա տեղեկատվական անվտանգության մակարդակը: **2. Կարգավորման առարկան** Ներկայացված նախագծի ընդունմամբ ՀՀ-ում կբարձրանա տեղեկատվական անվտանգության մակարդակը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման ընդունմամբ նախատեսվում է հաստատել ցանցերի հուսալիության բարձրացման, հակավիրուսային միջոցառումների նույնականացման, ցանցային գրոհների դեմ միջոցառումների ցանկի մշակման, անվտանգության ընդհանուր մակարդակի բարձրացման միջոցառումների համալիր ծրագիր, որի արդյունքում ՀՀ-ում կբարձրանա տեղեկատվական անվտանգության մակարդակը:
47.	**«Էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում տեխնիկական վերահսկողության հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** Սույն հայեցակարգի ընդունումը նպատակ ունի կանոնակարգելու Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգերի և ենթակառուցվածքների, ինչպես նաև ռադիո- և հեռուստատեսային հեռարձակման համակարգերի կառուցմանը, պահպանմանը և շահագործմանն առնչվող խնդիրները: **1.1. Ընթացիկ իրավիճակը և խնդիրները** Ներկայումս էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտը հիմնականում կարգավորվում է «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով, գերատեսչական և այլ իրավական ակտերով: Նշված իրավական ակտերում սահմանված չեն գործող էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգերի և ենթակառուցվածքների շահագործման, պահպանության և անվտանգության նորմերի ապահովման վերաբերյալ դրույթներ: **1.2. Տվյալ բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունը** Սույն հիմնավորման 1-ին կետում նշված խնդիրների լուծման նպատակով առաջարկվում է էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում կենտրոնացված վերահսկողության իրավասու մարմնի գործառույթների կանոնակարգում: **2. Կարգավորման նպատակը և բնույթը** Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգերի և ենթակառուցվածքների, ինչպես նաև ռադիո- և հեռուստատեսային հեռարձակման համակարգերի կառուցմանը, պահպանմանը և շահագործմանն առնչվող խնդիրների կանոնակարգում

	3. Ակնկալվող արդյունքը Սույն հայեցակարգի ընդունումը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգերի և ենթակառուցվածքների շահագործման, պահպանության և անվտանգության նորմերի ապահովման օրենսդրական դաշտի ձևավորմանը:
48.	**«Փոստային կապի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունման** **1. Անհրաժեշտությունը** «Փոստային կապի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում փոստային կապի բնագավառում գործունեության իրավական հիմքերի կատարելագործմամբ՝ հաշվի առնելով փոստային կապի ոլորտի զարգացման ժամանակակից միտումները, փոստային կապի ծառայությունների մատուցման շուկայի զարգացումը, ինչպես նաև փոստային կապի բնագավառի իրավական կարգավորման միջազգային փորձը, մասնավորապես, ԵՄ-ի երկրների փորձը: **1.1. Ընթացիկ իրավիճակը և խնդիրները** Ներկայացված նախագծով առաջարկվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում փոստային կապի ոլորտի օրենսդրական դաշտը համապատասխանեցնել եվրոպական երկրներում գործող փոստային կապի ոլորտի օրենսդրական դաշտին, ինչպես նաև բացառել գործող օրենքում առկա ոչ հստակ ձևակերպումները: **2. Կարգավորման նպատակը և բնույթը** Փոստային կապի ծառայություններից օգտվողների իրավունքների պաշտպանությունը, շուկայական հարաբերությունների ներկա փուլի կարգավորումը, ինչպես մատուցվող ծառայությունների ցանկի ընդլայնումը, այնպես էլ՝ դրանց որակի բարձրացումը **3. Ակնկալվող արդյունքը** Սույն օրենքի ընդունման արդյունքում փոստային կապի ոլորտի օրենսդրական դաշտը կհամապատասխանեցվի եվրոպական երկրներում գործող փոստային կապի ոլորտի օրենսդրական դաշտին, մասնավորապես, կսահմանվի փոստային կապի ունիվերսալ ծառայությունների ցանկը:
	ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն
49.	**«Կրթական, մշակութային և մարզական օբյեկտների հիմնանորոգման, կառուցման և արդիականացման հայեցակարգը և ժամանակացույցը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ պետական բյուջեի նախագծի մշակման և այլ աղբյուրներից ֆինանսավորվող շինարարական ծրագրերում հիմնանորոգման անհրաժեշտություն ունեցող օբյեկտներ ընդգրկելու համար իրավական հիմքի ստեղծում **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս տարբեր ծրագրերում ընդգրկվող՝ հիմնանորոգման կամ կառուցման անհրաժետություն ունեցող օբյեկտները ներառվում են համայնքի ղեկավարների կամ մարզպետների գրությունների, հայտերի հիման վրա:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Իրավական ակտի ընդունումից հետո կհստակեցվեն կրթական, մշակութային և մարզական օբյեկտների հիմնանորոգման, կառուցման և արդիականացման աշխատանքների իրականացման հիմնական դրույթները և ժամանակացույցը: **2. Կարգավորման առարկան** Կրթական, մշակութային, մարզական օբյեկտների հիմնանորոգում, արդիականացում, շենքային պայմանների բարելավում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պետական սուղ միջոցների առավել արդյունավետ ուղղորդվածության ապահովում (շենքային ֆոնդի պահպանում և արդիականացում)
50.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունումը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հունիսի 26-ի N 728-Ն և 2009 թվականի հունիսի 26-ի N 792-Ն որոշումներով ամրագրված քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների կառուցապատման գործառույթների պարզեցման անհրաժեշտությամբ: **1.1.Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտներում քաղաքաշինական գործընթացներն իրականացվում են համալիր կառուցապատման սկզբունքի կիրառման ոչ բավարար ընթացակարգով, ինչը և խոչընդոտում է բնակավայրերի կառուցապատման գործընթացների արդյունավետ իրականացմանը: Առկա խնդիր է նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման տարածքներում իրականացվող որոշ գործառույթների ընթացակարգերը պարզեցնելը և դրանց իրականացման համար սահմանված ժամկետները կրճատելը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտներում իրականացվող կառուցապատման գործառույթներում անհրաժեշտ է ներդնել համալիր կառուցապատման սկզբունքը, որի արդյունքում կպարզեցվեն քաղաքաշինական փաստաթղթերի համաձայնեցման ընթացակարգերը և դրանց իրականացման համար սահմանված ժամկետները: **2. Կարգավորման առարկան** Կանոնակարգման ենթակա են հատուկ կարգավորման օբյեկտներում ՀՀ համայնքների կողմից իրականացվող քաղաքաշինական գործունեության ընթացակարգերի պարզեցման, համաձայնեցման գործառույթների օպտիմալացման և դրանց իրագործման ժամկետների կրճատման խնդիրները: **3.Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվում է քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտներում ներդնել կառուցապատման կանոնակարգմանը նպատակաուղղված համալիր կառուցապատման սկզբունքը, պարզեցնել քաղաքաշինական փաստաթղթերի համաձայնեցման գործընթացը և կրճատել իրագործման ժամկետները:

51.	**«Հայաստանի Հանրապետության տարածքում (բացառությամբ աղետի գոտու վերականգնման ծրագրի շրջանակներում ընդգրկված բնակավայրերի) քանդման ենթակա վթարային՝ 4-րդ աստիճանի վնասվածություն ունեցող և քանդված բնակարանային ֆոնդի բնակիչների բնակարանային խնդիրների լուծման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում (բացառությամբ աղետի գոտու վերականգնման ծրագրի շրջանակներում ընդգրկված բնակավայրերի) քանդման ենթակա վթարային՝ 4-րդ աստիճանի վնասվածություն ունեցող և քանդված բնակարանային ֆոնդի բնակիչների բնակարանային խնդիրների լուծման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության արձանագրային որոշման նպատակը անկանխատեսելի հետևանքները բացառելու տեսանկյունից կարևորվող, ՀՀ տարածքում առկա՝ քանդման ենթակա վթարային՝ 4-րդ աստիճանի վնասվածություն ունեցող (այսուհետ՝ վթարային), ինչպես նաև քանդված բնակարանային ֆոնդի (բազմաբնակարան շենքեր, անհատական բնակելի տներ) բնակիչների բնակարանային խնդիրների լուծմանն ուղղված պետական աջակցության ուղղությունների հստակեցումն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Վերջին 15-20 տարվա ընթացքում բնակարանային ֆոնդի անվտանգ շահագործման ապահովման ուղղությամբ աշխատանքներ գրեթե չեն իրականացվել, որի հետևանքով մեծացել է շենքերի մաշվածությունը, և դրանց զգալի մասը հայտնվել է անբավարար կամ վթարային տեխնիկական վիճակում և սեյսմակայունության առումով հուսալի չլինելու պատճառով չի կարող ապահովվել բնակչության անվտանգությունը: Բնակարանային ֆոնդի տեխնիկական վիճակի վատթարացմանը նպաստել են նաև հանրապետության տարածքում լայն զարգացում ունեցող արտածին երկրաբանական երևույթները (սողանք, քարաթափ), երկրաշարժերը և ռմբակոծությունները: Բազմաբնակարան շենքերի (բնակելի տների) տեխնիկական վիճակի վերաբերյալ նախորդ տարիներին պարբերաբար կատարված հետազոտությունների համաձայն 2012 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ դեռ լուծում է պահանջում հանրապետությունում առկա վթարային 26 բազմաբնակարան շենքերի 971 բնակարանների և 1124 բնակելի տների բնակիչների անվտանգության ապահովման խնդիրը: Դրա հետ մեկտեղ լուծում են պահանջում նաև տարերային աղետների հետևանքով քանդված 26 բնակելի տների բնակիչների բնակարանային խնդիրները: Նկատի ունենալով այն, որ բնակարանային ֆոնդի նշված հատվածում բնակվում է սոցիալապես առավել խոցելի խմբերում ընդգրկված ընտանիքների մեծ մասը, որոնք իրենց միջոցներով հնարավորություն չունեն հոգալու բնակարանային խնդիրները, նրանց բնակարանային պայմանների բարելավման սահմանադրական իրավունքի իրականացման հարցում անհրաժեշտություն է առաջանում հստակեցնելու պետական աջակցության մոտեցումները, սկզբունքները և ձևերը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Սահմանել պետական աջակցության շրջանակներում քանդման ենթակա վթարային և քանդված բնակարանային ֆոնդի բնակիչների անվտանգության ապահովման խնդրի լուծման չափանիշները, առաջնահերթությունները, ուղղությունները և մեխանիզմները՝ հիմք ընդունելով հետևյալ սկզբունքները՝ - բնակարանային պայմանների բարելավման սահմանադրական իրավունքի ապահովում, - շահագրգիռ կողմերի մասնակցային գործընթացի ապահովում,

	- տրամադրվող աջակցությունից օգտվելու հավասար պայմանների ապահովում, - տրամադրվող աջակցության նպատակային օգտագործման և վերահսկողության ապահովում, - ընդունված պետական աջակցության նպատակային ծրագրերի շարունակականության ապահովում: **2. Կարգավորման առարկան** Տեխնածին և բնական աղետների հետևանքով վթարային վիճակում հայտնված բնակարանային ֆոնդի բնակիչների բնակարանային պայմանների բարելավման սահմանադրական իրավունքի իրականացմանն ուղղված պետական քաղաքականության հետագա քայլերի հստակեցում. **2. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր՝ հետևողական միջոցառումների և քայլերի իրականացման միջոցով վթարային բնակարանային ֆոնդի բնակիչ-ների անվտանգության ապահովման համար:
52.	**Ղազախստանի Հանրապետության փորձի ուսումնասիրություն և Հայաստանի Հանրապետությունում այդ փորձի կիրառման վերաբերյալ առաջարկությունների նախապատարստում** **1. Անհրաժեշտությունը** Շինարարության ոլորտի զարգացման հայեցակարգի դրույթների իրականացման նպատակով շինարարության ոլորտում անհրաժեշտ է ուսումնա-սիրել նախկին խորհրդային պետությունների զարգացման փորձը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ուսումնասիրվում է ԱՊՀ և այլ արտերկրների զարգացման փորձը շինարարական ոլորտում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ղազախստանի շինարարական ոլորտի զարգացման ուսումնասիրության արդյունքում կհստակեցվի Հայաստանի Հանրապետությունում ոլորտի նորմատիվային դաշտի զարգացման ուղղությունը: **2.Կարգավորման առարկան** Շինարարության ոլորտի նորմատիվային դաշտի արդիականացում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ղազախստանի Հանրապետության շինարարության ոլորտի զարգացման փորձն այլ պետությունների զարգացման ուղղությունների հետ համադրելը և ըստ անհրաժեշտության տեղեկատվություն ներկայացնելը

	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն
53.	**«Կայուն դպրոցական սնունդ» ծրագրի ռազմավարությունը և փորձնական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հանրակրթական դպրոցների տարրական դասարանների աշակերտներին դպրոցական սննդով ապահովելու արդյունավետ մեխանիզմների ներդրում **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս, համաձայն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության և Միավորված ազգերի կազմակերպության Պարենի համաշխարհային ծրագրի միջև դպրոցական սննդի զարգացման ծրագրի («Նո 200 128 ծրագիր») շրջանակներում հաստատված գործողությունների պլանի, դպրոցական սննդի ծրագրեր են իրականացվում հանրապետության 7 մարզի հանրակրթական դպրոցներում, որոնցում ընդգրկված են շուրջ 50000 տարրական դասարանների աշակերտներ: Ծրագիրն իրականացվում է Ռուսաստանի Դաշնության ֆինանսավորմամբ և շարունակվելու է մինչև 2013 թ.: Միաժամանակ, ծրագրով նախատեսվում է, որ Հայաստանի Հանրապետությունն այս ընթացքում կմշակի կայուն դպրոցական սննդի ազգային ռազմավարություն, քանի որ դպրոցական սնունդը ներառված չէ պետական քաղաքականության մեջ, ռազմավարություններում և ծրագրերում՝ որպես առանձին խնդիր: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Դպրոցական սննդի կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմներ մշակելու նպատակով նախատեսվում է հանրապետության տարբեր մարզերում (տարածաշրջաններում) դոնոր կազմակերպությունների աջակցությամբ իրականացնել փորձնական ծրագրեր՝ հաշվի առնելով տարածաշրջանի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները: Ազգային ծրագրին անցման հիմնական նախադրյալներն են դպրոցական սննդի հաշվառումն ազգային զարգացման ռազմավարություններում և գործողությունների պլաններում, մասնավորապես, կրթության ոլորտի ծրագրերում, ազգային ֆինանսավորման աղբյուրների որոշումը և ազգային կարողությունների ամրապնդումը: **2. Կարգավորման առարկան** Դպրոցական սննդով ապահովման արդյունավետ մեխանիզմների ներդրումը թույլ է տալիս ապահովել ռազմավարական պլանավորման ավելի մեծ ճշգրտություն և կայունություն՝ կապված տարեկան բյուջետավորման հետ՝ հաշվի առնելով կարճաժամկետ միտումները, արտաքին գործոնները, ռազմավարության իրականացման առաջընթացը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Դպրոցական սննդով ապահովման արդյունավետ մեխանիզմների ներդրումն ուղղակիորեն նպաստում է կրթության որակի բարձրացմանը: Դպրոցական սնունդը, որպես պետական քաղաքականության մաս, կարող է առավել դրական ազդեցություն ունենալ երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման վրա, մասնավորապես, կրճատել աղքատությունը, բարելավել սոցիալական ապահովությունը, ապահովել պարենային անվտանգությունը: Դպրոցական սննդի պատշաճ կազմակերպումը ներդրում է ժողովրդագրական և առողջապահական խնդիրների վերացման համար:
54.	**«Օտարերկրյա պետությունների որակավորումների ճանաչման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** 1. **Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը բխում է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցից, որը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության և Բոլոնիայի գործընթացում ընդգրկված

	երկրների կրթության և տնտեսության փոխադարձ կապերի ամրապնդմանը, միջազգային մրցունակության բարձրացմանը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունը 2005 թվականին միացել է Բոլոնիայի գործընթացին՝ նպատակ ունենալով ապահովելու ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգի ինտեգրումը Եվրոպական կրթական միասնական տարածքին: Բոլոնիայի գործընթացի առանցքային բաղադրիչներից մեկը բարձրագույն կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրումն է, որը նպաստում է մասնակից երկրների բարձրագույն կրթության համակարգերի համադրելիությանը, կրթության և տնտեսության փոխադարձ կապերի ամրապնդմանը, միջազգային մրցունակության բարձրացմանը և ուսանողների շարժունությանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Որակավորումների ազգային շրջանակի (ՈԱՇ) ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցին համապատասխան՝ օտարերկրյա պետությունների որակավորումների ճանաչման կարգի մշակում: **2. Կարգավորման առարկան** Եվրոպայի բարձրագույն կրթության միասնական տարածքի բարեփոխումներին համահունչ՝ կրթական բարեփոխումների իրականացում, որակավորումների փոխճանաչում, համադրելիության ապահովում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Բոլոնիայի գործընթացում ընդգրկված երկրների կրթության և տնտեսության փոխադարձ կապերի ամրապնդում, միջազգային մրցունակության բարձրացում և ուսանողների շարժունության ապահովում
55.	**«Կրթության որակավորումների շնորհման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը բխում է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցից, որը կնպաստի կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրմանը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Կրթական որակավորումների շնորհումը կրթության տարբեր մակարդակներում կանոնակարգվում է տարբեր օրենսդրական ակտերով, ինչը հանգեցնում է տարաբնույթ մեխանիզմների առկայությանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Կրթության տարբեր աստիճաններում որակավորումների շնորհման միասնական քաղաքականության սահմանում, շնորհվող որակավորումների հստակեցում և կանոնակարգում **2.Կարգավորման առարկան** Որակավորումների ազգային շրջանակին համապատասխան՝ որակավորումների շնորհման կանոնակարգում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Բարձրագույն կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրում, որը կնպաստի որակավորումների համադրելիության ապահովմանը:

56.	**«Նախկինում շնորհված որակավորումների համապատասխանեցման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1.Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը բխում է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցից, որը կնպաստի կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրմանը, նախկինում շնորհված որակավորումների համապատասխանեցմանը գործող որակավորումների համակարգին: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Նախկինում շնորհված որակավորումների՝ գործող որակավորումներին անհամապատասխանությունը **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախկինում շնորհված որակավորումների համապատասխանեցում գործող որակավորումներին **2.Կարգավորման առարկան** Շնորհվող որակավորումների համակարգում, բարձրագույն կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախկինում շնորհված որակավորումների համապատասխանեցում գործող որակավորումների համակարգին
57.	**«Մասնագիտական կրթության և ուսուցման բարեփոխումների հայեցակարգը և 2012-2016 թականների գործողությունների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունումը բխում է «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 7-րդ կետի պահանջներից: Իրավական ակտի նպատակը Հայաստանի Հանրապետությունում արհեստագործական և միջին մասնագիտական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնախնդիրների լուծման նոր ուղիների մշակումն ու ներդրումն է՝ կրթական նոր հայեցակարգի և գործողությունների ժամանակացույցի միջոցով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ՄԿՈՒ-ի բնագավառում հիմնական բարեփոխումներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության զարգացման հայեցակարգին և Հայաստանում մասնագիտական կրթության բարեփոխում-ների 2009-2011 թվականների միջոցառումների ծրագրին և ժամանակացույցին համապատասխան՝ հաստատված ՀՀ կառավարության 2008 թ. դեկտեմբերի 18-ի նիստի N 51 արձանագրային որոշմամբ : **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՄԿՈՒ-ի բարեփոխումների հայեցակարգի և 2012-2016 թվականների գործողությունների ժամանակացույցի մշակում, որի համար հիմք կծառայի «Հայաստանի Հանրապետության կրթության զարգացման 2011-2015 թվականների պետական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքը՝ ընդունված 2011 թվականի հունիսի 23-ին, որում ներառված են նաև ՄԿՈՒ-ի համակարգի զարգացման հիմնական ուղղությունները, ինչպես նաև ԵՄ-ի կողմից 2007 թվականի և 2009 թվականի ոլորտային քաղաքականության աջակցության ծրագրի իրականացման ընթացքում ձեռք բերված փորձը:

	2. Կարգավորման առարկան ՀՀ նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության կազմակերպական հիմքի՝ կրթության զարգացման պետական ծրագրի հիմնադրույթների կատարման ապահովում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՄԿՈՒ-ի բարեփոխումների մասին հայեցակարգ և 2012-2016 թթ. գործողությունների ժամանակացույց՝ հաստատված ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշմամբ
58.	**«Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության մասին» ՀՀ նոր օրենքի նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հունիսի 17-ի նիստի «Հայաստանի Հանրապետության գիտության ոլորտի զարգացման 2011-2015 թվականների ռազմավարական ծրագրին և միջոցառումների ժամանակացույցին հավանություն տալու մասին» N 23 արձանագրային որոշման 14-րդ կետով հաստատված ժամանակացույցի 1.1-ին կետից : Այն հիմնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում գիտության ոլորտի բարեփոխումների հայեցակարգային դրույթների վրա, որն ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի փետրվարի 1-ի N 4 արձանագրային որոշմամբ : **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենքն ընդունվել է 2000 թվականի դեկտեմբերի 5-ին և, կապված գիտության ոլորտում տեղի ունեցած փոփոխությունների, ինչպես նաև մի շարք նոր օրենքների ընդունման հետ, կարիք ունի էական փոփոխությունների : **2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հոդվածների ու դրույթների ճնշող մեծամասնությունը հստակեցման և արդիականացման կարիք ունի : Գիտության արդի պահանջներին պետք է համապատասխանեցնել օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, օրենքի հիմնական խնդիրները, գիտական կազմակերպության իրավասությունները և այլ դրույթներ : Օրենքում պետք է ներառվեն նաև մի շարք նոր հոդվածներ ու հասկացություններ : Մասնավորապես, հստակեցման կարիք ունեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և գիտության ոլորտում պետական կառավարման լիազոր մարմնի իրավասությունները, կանոնակարգման կարիք ունեն գիտության ոլորտում օտարերկրյա ներդրումների հետ կապված հարաբերությունները, կարդիականացվեն ֆինանսավորման ձևերը : Բացի դրանից, անհրաժեշտ է սահմանել նոր հասկացություններ, ինչպիսիք են, օրինակ, գիտության ոլորտում պետական կառավարման լիազոր մարմին, հետազոտական համալսարան, գիտական դրամաշնորհ և այլն : **2. Կարգավորման առարկան** Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բնագավառի իրավահարաբերությունների բարելավման և արդիականացման նպատակով օրենքում տեղ գտած բացթողումների լրացում, ժամանակակից հասկացությունների ներմուծում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության նոր օրենքի ընդունումը հնարավոր կդարձնի ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտերի համապատասխանեցումը գիտության զարգացման արդի վիճակին և միջազգային չափանիշներին, կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության գիտության ոլորտի առաջընթաց և դինամիկ զարգացմանը:

59.	**«Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հունվարի 12-ի N 73-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը բխում է «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 15-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերի, ինչպես նաև 2011 թվականի օգոստոսի 25-ի N 1230-Ա որոշմամբ հաստատված որակավորումների ազգային շրջանակի ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցի պահանջներից: Իրավական ակտի նպատակն է վերանայել մասնագիտություններն ու որակավորումները և հնարավորություն ընձեռել ուսումնական հաստատություններին, ՀՀ աշխատաշուկայի պահանջներից ելնելով, պատրաստել համապատասխան որակավորմամբ մասնագետներ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մարտի 31-ի N 332–Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակը (ՈԱՇ), իսկ 2011 թվականի օգոստոսի 25-ի N 1230-Ա որոշմամբ՝ ՈԱՇ-ի ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցը, որի համաձայն մի շարք բովանդակային փոփոխություններ կիրականացվեն կրթության որակավորումների համակարգում, այդ թվում՝ ՄԿՈՒ-ի համակարգում: «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ հաստատված մասնագիտությունները և որակավորումները հաստատվել են 2006 թվականին, որոշակի փոփոխություններ են կատարվել վերջին տարիներին, և ուսումնական հաստատություններում ուսուցանվող մասնագիտություններով շրջանավարտների որոշ մասն ստանում է որակավորումներ, որոնք պահանջված չեն աշխատաշուկայում, և (կամ) մասնագիտություններ ու որակավորումներ, որոնք բացակայում են ցանկից: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ սոցիալական գործընկերների հետ համատեղ վերանայել մասնագիտությունների և որակավորումների ցանկը՝ փոփոխություն կատարելով ցանկում, ուսումնական հաստատություններին հնարավորություն ընձեռելով պատրաստելու աշխատաշուկային անհրաժեշտ որակավորմամբ մասնագետներ: **2. Կարգավորման առարկան** Ելնելով աշխատաշուկայի պահանջից և ազգային որակավորումների շրջանակին համապատասխան՝ մասնագետների պատրաստում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ելնելով աշխատաշուկայի պահանջից՝ ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակին համապատասխան՝ նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների և որակավորումների ցանկ՝ հաստատված ՀՀ կառավարության որոշմամբ:
60.	**«Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի օգոստոսի 30-ի N 1038-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

	ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը բխում է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի ներդրումն ու գործարկումն ապահովող միջոցառումների կատարման ժամանակացույցից, որը կնպաստի կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրմանը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Կրթական որակավորումների շնորհումը կրթության տարբեր մակարդակներում կանոնակարգվում է տարբեր օրենսդրական ակտերով, ինչը հանգեցնում է տարաբնույթ մեխանիզմների առկայությանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Կրթության տարբեր աստիճաններում որակավորումների միասնական քաղաքականության սահմանումը Բուհերում գործող մասնագիտությունների ինտեգրացում, ինչպես նաև մասնագետների պատրաստման զուգահեռականության վերացում բուհերում՝ ելնելով դրանց հիմնական ուղղվածությունից: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ-ում գործող մասնագիտությունների ցանկի կարգավորում, վերանայում, համապատասխանեցում աշխատաշուկայի պահանջներին: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Բարձրագույն կրթության որակավորումների համընդհանուր համակարգի ներդրում
61.	**«Գիտության ոլորտում երիտասարդ կադրերի ներգրավման ծրագրին և դրա իրականացման միջոցառումների ժամանակացույցին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հունիսի 17-ի նիստի «Հայաստանի Հանրապետության գիտության ոլորտի զարգացման 2011-2015 թվականների ռազմավարական ծրագրին և միջոցառումների ժամանակացույցին հավանություն տալու մասին» N 23 արձանագրային որոշման 14-րդ կետով հաստատված ժամանակացույցի 2.2-րդ կետից: Ծրագրի ընդունման և իրականացման նպատակը գիտության և տեխնիկայի բնագավառի բարձր որակավորում ունեցող կադրերի թվի կայուն աճի և գիտական ներուժի արդյունավետ նպատակային վերարտադրության ապահովումն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս գիտության ոլորտի առջև ծառացած կարևորագույն հիմնախնդիրներից է գիտական կադրերի արդյունավետ վերարտադրության հարցը: Շարունակվում է գիտական կադրերի, առաջին հերթին, երիտասարդների զգալի արտահոսք գիտության ոլորտից, այդ թվում նաև՝ արտերկիր: Արդյունքում՝ գիտության ոլորտի կադրային կազմի այդպիսի փոփոխությունները հանգեցրին գիտության արագ «ծերացման», գիտական հետազոտությունների մասնագիտական մակարդակի որակական փոփոխության, խախտվեցին գիտական և գիտամանկավարժական դպրոցների շարունակականությունը, սերնդափոխության սահուն ընթացքը: Միևնույն ժամանակ, ներկայումս իրականացվում են մի շարք միջոցառումներ՝ նպատակաուղղված երիտասարդ գիտնականների և նրանց կողմից կատարվող հետազոտությունների աջակցմանը: Մասնավորապես, ՀՀ պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ իրականացվող պայմանագրային (թեմատիկ) գիտական թեմաների հայտերի մրցույթների ժամանակ սահմանվել է երիտասարդ կատարողների (ասպիրանտներ և մագիստրանտներ) մասնակցության նվազագույն սահմանը, իրականացվում են ասպիրանտների և երիտասարդ գիտնականների աջակցության, ինչպես նաև շարժունակության ապահովման ծրագրեր: Սակայն դրանք բավարար չեն գիտական և գիտամանկավարժական կադրերի արդյունավետ վերարտադրության և բնագավառի կադրային կազմի տարիքային կառուցվածքի անհրաժեշտ փոփոխությունն ապահովելու համար: Նպատակին կարելի է հասնել միայն պետական ծրագրային քաղաքականության միջոցով, որի արդյունավետությունը պայմանավորված է համակարգային բնույթով և, որը հնարավորություն կտա կենտրոնացնել ռեսուրսները՝ բնագավառը երիտասարդ կադրերով համալրելու և ամրապնդելու առաջնայնությունների վրա:

	Սկզբունքային նշանակություն ունի գիտական կադրերի վերարտադրության և երիտասարդ գիտնականների աջակցության միասնական ծրագիրը, որի կարևորագույն տարրերից են գիտական աշխատողի սոցիալ-տնտեսական և աշխատանքային պայմանների բարելավումը, գիտական աշխատողի կարիերայի գրավչության խնդիրը և այն գիտնականների ու գիտամանկավարժական կազմակերպությունների աջակցության հարցը, որոնք իրենց օրինակով ապացուցում են գիտական աշխատողի աշխատանքային կարիերայի հաջող լինելը և արդյունավետ իրականացնում են երիտասարդ կադրերի պատրաստումը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ծրագրի կատարումը նպատակաուղղված է գիտության ոլորտում այնպիսի միջոցառումների մշակմանն ու իրականացմանը, որոնց արդյունքում հնարավոր կլինի ներդնել ոլորտում երիտասարդ կադրերի ներգրավման ու հաստատման մեխանիզմներ, մեծացնել երիտասարդների դերը ոլորտի զարգացման գործում, բարձրացնել գիտական աշխատողի վարկանիշը և երիտասարդների շրջանում առաջացնել հետաքրքրություն գիտության նկատմամբ: **2. Կարգավորման առարկան** Գիտության ոլորտում երիտասարդ կադրերի ներգրավման և հաստատման ծրագիրը կներառի տաղանդավոր երիտասարդների՝ գիտության ասպարեզ ներգրավումը խթանող, օտարերկրյա պետություններում աշխատող կամ բուհերում սովորող հայ երիտասարդների վերադարձին նպաստող մասնագիտական ու սոցիալական պատշաճ պայմանների ստեղծման նախադրյալներ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ծրագրի իրականացումը հնարավորություն կտա Հայաստանի Հանրապետության գիտության ոլորտում ներդնելու գիտական ու գիտամանկա-վարժական կադրերի պատրաստման ժամանակակից եղանակներ, կնպաստի գիտության ոլորտը երիտասարդ կադրերով համալրելու խնդրի լուծմանը, կհանգեցնի գիտական կադրերի վերարտադրության արդյունավետության բարձրացմանը:
62.	**«Հասարակական գիտությունների հիմնադրամ ստեղծելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի մարտի 18-ի «Հասարակական գիտությունների զարգացմանը նպաստող ծրագրին և ծրագրի իրականացման միջոցառումների ժամանակացույցին հավանություն տալու մասին» N 10 արձանագրային որոշման 16-րդ կետով հավանության արժանացած ժամանակացույցի 2.1-ին կետի պահանջից: Հիմնադրամի ստեղծման հիմնական նպատակը հասարակական գիտությունների բնագավառի ծրագրերի և թեմաների ֆինանսավորման մեջ արտաբյուջետային միջոցների ներգրավումն է և բնագավառի կայուն զարգացմանն աջակցելը, մասնավորապես, հիմնադրամի ստեղծումը պայմանավորված է հասարակական գիտությունների բնագավառում հետևյալ նպատակներին հասնելու անհրաժեշտությամբ՝ 1) հետազոտությունների մասնագիտական մակարդակի բարձրացում. 2) հասարակական և տնտեսական զարգացումների մեջ կիրառվելիք գիտելիքի ձեռքբերմանն ուղղված հետազոտությունների խթանում. 3) հետազոտական ծրագրերի ֆինանսավորման մեջ տնտեսության մասնավոր հատվածի, այլ իրավաբանական անձանց, միջազգային կազմակերպությունների միջոցների ներգրավում. 4) ենթակառուցվածքների և նյութատեխնիկական բազայի արդիականացմանը նպաստում. 5) ինդեքսավորված ամսագրերում հրապարակումների խրախուսման մեխանիզմների ներդրում. 6) գիտական կադրերի փոխանակման ծրագրերի իրականացում, միջազգային համագործակցությանն աջակցում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հասարակական գիտությունների բնագավառում իրականացվող գիտական ծրագրերին և թեմաներին Հայաստանի Հանրապետության 2011 թվականի պետական բյուջեից հատկացվել են ընդհանուր բազային ֆինանսավորման ծավալների 3.6 տոկոսի չափով ֆինանսական միջոցներ, իսկ

	պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինանսավորման ծավալներին՝ 4.2 տոկոսի չափով: Իրականացվում են գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման 10 ծրագիր և պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինանսավորման 6 գիտական թեմա: Ֆինանսավորման ծավալների մեծացումն անհրաժեշտ է իրականացնել ինչպես բյուջետային, այնպես էլ՝ արտաբյուջետային միջոցների հաշվին, մասնավորապես, ստեղծելով հասարակական գիտությունների հիմնադրամ: Ֆինանսական միջոցների ավելացմանը զուգընթաց պետք է բարձրացնել նաև դրանց օգտագործման արդյունավետությունը, որն էլ իր հերթին պայմանավորված է բնագավառում իրականացվող հետազոտությունների մասնագիտական մակարդակի բարձրացմամբ և միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցմամբ: Այդ ծրագրերն ու թեմաները կատարվում են 8 գիտական կազմակերպություններում և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում: Հասարակական գիտությունների բնագավառում իրականացվող հետազոտությունները հիմնականում չեն արտացոլում և անհրաժեշտ գիտական հենքով չեն ապահովում հանրապետությունում տեղի ունեցող զարգացումները, թույլ են գիտական հետազոտություններ-հասարակական զարգացումներ կապերը, ցածր մակարդակի վրա է գտնվում գիտական և գիտամանկավարժական կադրերի վերարտադրության արդյունավետությունը, ցածր է միջազգային համագործակցության, միջազգային գիտական տարածքի հետ ինտեգրման մակարդակը, փոքր թիվ են կազմում ոլորտի համընդհանուր մարտահրավերների լուծումներին միտված ու համաշխարհային գիտական հասարակայնությանը հասանելի հրապարակումները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հասարակական գիտությունների հիմնադրամի ստեղծումը հնարավորություն կտա դիվերսիֆիկացնելու բնագավառի ֆինանսավորման աղբյուրները, կնպաստի գիտական կադրերի պատրաստման ու վերապատրաստման ժամանակակից մեխանիզմների ներդրմանը, թույլ կտա ներդնել գիտական ծրագրերի և թեմաների ընտրության ֆինանսավորման ճկուն մեխանիզմներ, կնպաստի միջազգային գիտական տարածքի հետ ինտեգրման մակարդակի բարձրացմանը և վերջնական արդյունքում՝ իրականացվող գիտական հետազոտությունների մասնագիտական մակարդակի բարձրացմանը: **2. Կարգավորման առարկան** Հասարակական գիտությունների բնագավառում գիտական ծրագրերի և թեմաների ընտրության ու ֆինանսավորման, գիտական կադրերի պատրաստման, գիտական ներուժի վերարտադրության բարձրացման, գիտության և տնտեսության ինտեգրման, միջազգային համագործակցության մասնակցության միջազգային արդի չափանիշներին համապատասխանող համակարգի ներդրում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հիմնադրամի ստեղծմամբ հնարավոր կլինի արտաբյուջետային միջոցների հաշվին ավելացնել հասարակական գիտությունների բնագավառի ֆինանսավորման ծավալները, ներդնել գիտական ծրագրերի և թեմաների ընտրության ու արդյունքների գնահատման ժամանակակից մեթոդներ, բարձրացնել գիտության ֆինանսավորման մեջ տնտեսության մասնավոր հատվածի ներգրավվածության մակարդակը, ներդնել գիտական կադրերի պատրաստման ժամանակակից եղանակներ և բարձր արդյունավետությամբ աշխատող գիտնականների խրախուսման մեխանիզմներ, բարձրացնել միջազգային համագործակցության մակարդակը: Այն կխթանի հասարակական գիտությունների բնագավառի հետազոտությունների մասնագիտական մակարդակի բարձրացմանը, հանրապետության տնտեսության պահանջներին համապատասխանեցմանը:
ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	
63.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսական կենդանիների արհեստական սերմնավորման միջոցառումների հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

Իրավական ակտի ընդունումը պայմանավորված է գյուղատնտեսական կենդանիների արհեստական սերմնավորման գործընթացի վերականգնման անհրաժեշտությամբ, ինչը հնարավորություն կընձեռի իրականացնելու լայնածավալ տոհմասելեկցիոն աշխատանքներ, ինչպես նաև կատարելագործելու բուծվող ցեղերի տոհմային և մթերատու հատկանիշները:

1.2. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Հայաստանի Հանրապետությունում մինչև 2009 թվականը թեև նվազ ծավալով (տարեկան 13-15 հազ. գլուխ), այնուամենայնիվ պետական աջակցությամբ իրականացվում էր կովերի արհեստական սերմնավորում: Վերջինս գյուղատնտեսական կենդանիների տոհմային և մթերատու հատկանիշների կատարելագործման առավել արագ և արդյունավետ եղանակ է: Այն 1980-ական թվականներին հանրապետությունում ծավալուն բնույթ էր կրում, և յուրաքանչյուր տարի արհեստական սերմնավորման էր ենթարկվում ավելի քան 200 հազ. կով:

Վերջին տարիներին, ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով, պետական աջակցությամբ արհեստական սերմնավորման միջոցառումները դադարել են, իսկ առանձին ընկերությունների և ֆերմերների կողմից իրականացվող արհեստական սերմնավորման ընդհանուր տարեկան ծավալը չի գերազանցում 10 հազ. գլուխը: Արդյունքում, գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության աճը խիստ դանդաղ է, իսկ կովերի միջին կաթնատվության ծավալը յուրաքանչյուր տարի ավելանում է ընդամենը 30-40 կգ-ով:

Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Վերջին տարիներին հանրապետություն են ներկրվել շվից, սիմենթալ և հոլշտին ցեղերի տոհմային կենդանիներ, որոնցից տարեկան ստացվում է ավելի քան 1000 գլուխ բարձրարժեք սերունդ, ինչը հարուստ գենոֆոնդ է արհեստական սերմնավորման գործընթացը մեկնարկելու համար:

Հարկ է նշել, որ ներկայումս պետական կարգավիճակ ունեցող Մարտունու և Մխչյանի գյուղատնտեսական կենդանիների տոհմային գործի և արհեստական սերմնավորման կայանները, ինչպես նաև արդեն մասնավորեցված նմանատիպ կայանների զգալի մասն ունեն համապատասխան ներուժ՝ արհեստական սերմնավորման աշխատանքներ իրականացնելու համար, և անհրաժեշտ պարագաների հատկացման դեպքում կարող են կարճ ժամանակահատվածում ձեռնամուխ լինել արհեստական սերմնավորման գործընթացի իրականացմանը:

2. Կարգավորման առարկան

Հայեցակարգով կարգավորվում են հայրենական սելեկցիայի արդյունքում ստացված կովկասյան գորշ ցեղի տավարի գենոֆոնդի պահպանման, տոհմասելեկցիոն աշխատանքների իրականացման, ցեղային կազմի բարելավման, ինչպես նաև ամենակարևորը՝ մթերատվության բարձրացման գործընթացները:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Գյուղատնտեսական կենդանիների արհեստական սերմնավորման միջոցառումների իրականացման արդյունքում հնարավորություն կընձեռվի տոհմասելեկցիոն աշխատանքի խթանման շնորհիվ առաջիկա 3 տարվա ընթացքում կովերի միջին կաթնատվությունն ավելացնելու ավելի քան 300 կգ-ով և հասցնելու շուրջ 2500 կգ-ի, իսկ բտվող տավարի միջին կենդանի զանգվածն ավելացնելու 20-կգ-ով, ինչը հնարավորություն կընձեռի մսի համար աճեցված տավարն իրացնելու 340 կգ զանգվածով:

Վերլուծությունները ցույց են տալիս, որ ներկայումս բուծվող 273 հազ. գլուխ կովերի նույնիսկ 35-40 տոկոսի (շուրջ 100 հազ. գլուխ) արհեստական սերմնավորման դեպքում արդեն 2015 թվականին հնարավորություն կընձեռվի տարեկան լրացուցիչ արտադրելու 15 հազ. տոննա կաթ և ավելի քան 20 հազ. տոննա տավարի միս:

Արհեստական սերմնավորման գործընթացի ներդրումը միաժամանակ հնարավորություն կընձեռի կտրուկ նվազեցնելու վարակիչ հիվանդությունների տարածման ռիսկը և 10 տոկոսով ավելացնելու հորթատվության մակարդակը:

64.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսական կոոպերացիայի զարգացման հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հետսեփականաշնորհման ժամանակահատվածում ձևավորված գյուղացիական տնտեսությունների փոքր չափերն ու մասնատված հողաբաժինները սահմանափակում են գյուղատնտեսության ոլորտի կայուն զարգացումը և լուրջ խոչընդոտ են հանդիսանում ոլորտի արդյունավետության բարձրացման համար: Գյուղատնտեսության առջև ծառացած խնդիրների լուծման, մրցունակության բարձրացման տեսանկյունից առանձնահատուկ կարևորվում է գյուղացիական տնտեսությունների խոշորացումը, մասնավորապես, կոոպերատիվների, ընկերությունների, ընկերակցությունների, ասոցիացիաների և կամավորության սկզբունքի վրա հիմնված այլ միավորումների ձևավորման միջոցով: Գյուղատնտեսության ոլորտում արտադրողականության բարձրացման, ընդլայնված վերարտադրության ապահովման, ապրանքայնության մակարդակի բարձրացման, ոլորտի ինտենսիվացման առումով գյուղացիական տնտեսությունների խոշորացումը պահանջված գործընթաց է, սակայն այդ գործընթացը պահանջում է հստակեցված, համակարգված քաղաքականության իրականացում, որի համար կարող է հիմք ծառայել սույն հայեցակարգը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս հանրապետությունում կոոպերատիվների ձևավորումը և գործունեության ընթացքում ծագող իրավական հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով (հոդվածներ 117-121): Սակայն օրենսգիրքը չի կարգավորում կոոպերացիայի, մասնավորապես, գյուղատնտեսական կոոպերացիայի հետ կապված մի շարք հարաբերություններ: Հետևաբար, առաջարկվող հայեցակարգի մշակումը և ընդունումը հիմք կծառայեն նաև գյուղատնտեսությունում կոոպերացիայի հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրության կատարելագործման և համալրման համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայեցակարգի մշակմամբ կհստակեցվեն գյուղատնտեսությունում տնտեսավարման ձևերի, մասնավորապես, կոոպերացիայի զարգացման պետական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները՝ հաշվի առնելով գյուղատնտեսության առանձնահատկությունները և ներկա խնդիրները: Հայեցակարգի դրույթները հիմք կծառայեն գյուղատնտեսության կոոպերացիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության կատարելագործման համար: **2. Կարգավորման առարկան** Գյուղատնտեսության ոլորտում տնտեսավարման ձևերի կատարելագործումը, մասնավորապես, կոոպերացիայի խթանման պետական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների և դրանց իրականացման մեխանիզմների սահմանումը **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում կհստակեցվեն գյուղատնտեսության կոոպերացիայի զարգացման բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները, նախադրյալներ կստեղծվեն այդ բնագավառում օրենսդրության կատարելագործման, գյուղատնտեսությունում տնտեսավարման ձևերի զարգացման և արտադրության արդյունավետության բարձրացման համար: Հայեցակարգի ընդունմանը հաջորդող տարում կավելանա գյուղատնտեսական ուղղվածության տարբեր տեսակի կոոպերատիվների թիվը՝ 15-17 տոկոսով:

65.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում թռչնաբուծության զարգացման հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայեցակարգի նպատակն է թռչնաբուծության զարգացման խթանման և թռչունների մթերատվության բարձրացման համար համապատասխան գենոֆոնդի ձևավորման, ինչպես նաև հանրապետությունում թռչունների գլխաքանակի համապատասխան աճի ապահովման ուղղությամբ պետական քաղաքականության հիմնական ուղղությունների սահմանումը և դրանց իրականացման համար նախադրյալների ստեղծումը 2. **Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հանրապետությունում հետսեփականաշնորհման ժամանակահատվածում որոշակիորեն տուժել է նաև թռչնաբուծության ճյուղը: Այդ տարիներին տեղական արտադրությունն ապահովում էր բնակչության ձվի պահանջարկի 12-15 տոկոսը, թռչնի մսի՝ 2-2,5 տոկոսը: Թռչնամսի և ձվի պակասը լրացվել է ներկրման հաշվին: 2000 թվականի սկզբին ճյուղում արդեն հաղթահարվել էր ճգնաժամային իրավիճակը և նկատվել էր կայունացում, սակայն թռչնամսի և ձվի արտադրության բնագավառներում էական առաջընթաց չէր արձանագրվել: Թռչնաբուծության ոլորտում արտադրության ծավալների աճման դրական միտումներ նկատվել են 2003-2004 թվականներին: Վերագործարկվել և ավելացել են ձվատու ուղղության ֆաբրիկաները: Տեխնիկական վերազինումից հետո մսատու ուղղության ֆաբրիկաները վանդակային պահվածքից աստիճանաբար անցում են կատարել հատակային պահվածքի՝ եվրոպական սարքավորումների կիրառմամբ: Այս առումով շոշափելի հաջողությունների են հասել խոշոր մասնագիտացված տնտեսությունները, իսկ 2004 թվականին առաջին անգամ հանրապետությունից ապրանքային ձու է արտահանվել Վրաստան: Սկսած 2009 թվականից՝ հանրապետությունում գրեթե ամբողջ հզորությամբ գործում են 8 խոշոր և միջին հզորության ձվատու, ինչպես նաև 4 խոշոր ու միջին հզորության մսատու ուղղության թռչնաֆաբրիկաներ, որոնք ապահովել են թռչնամթերքի սպառման տեղական շուկայի պահանջարկը համապատասխանաբար՝ ձվինը՝ 100 տոկոսով և թռչնի մսինը՝ 24 տոկոսով: Ներկայումս հանրապետությունում տարեկան արտադրվում է 630 մլն ձու, 8.7 հազ. Տոննա թռչնի միս: Ճյուղի հետագա զարգացումը պահանջում է վարվող քաղաքականության ուղղությունների հստակեցում, որը հնարավոր է առկա վիճակի համա-կողմանի գնահատման հիման վրա՝ հայեցակարգի նախագծի մշակման և վերջինիս դրույթներն իրականացվող քաղաքականությունում կիրառելու միջոցով: **3. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ հանրապետությունում թռչնամսի առկա կարողությունները կազմում են ավելի քան 30.0 հազ. Տոննա, իսկ փաստացի արտադրությունը՝ 7.4 հազ. Տոննա, կամ եղած հնարավորություններն օգտագործվում են 10-41.7 տոկոսով, ոլորտը խթանելու և պետության կողմից համապատասխան աջակցություն ցուցաբերելու արդյունքում հնարավոր է թռչնամսի արտադրության ծավալները 3-4 տարվա ընթացքում ավելացնել 2-3 անգամ, որին և ուղղված է հայեցակարգի ընդունումն ու իրագործումը: Նշված նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է լուծել հետևյալ խնդիրները՝ - ապահովել թռչնաբուծության բնագավառում առկա ներուժի՝ արտադրական կարողությունների, չօգտագործվող ենթակառուցվածքների, ինչպես նաև աշխատանքային և գիտատեխնիկական ռեսուրսների լիարժեք և արդյունավետ օգտագործումը, - ստեղծել թռչնաբուծական արտադրանքի ծավալների ավելացմանը համապատասխան կերարտադրության բազա, - իրականացնել տոհմասելեկցիոն աշխատանքների համալիր միջոցառումներ,

	- ապահովել թռչնաբուծությանն առնչվող հարկային, մաքսային ու վարկային համապատասխան քաղաքականության իրականացումը և վարկավորման մատչելիության մակարդակի բարձրացումը, - բարձրացնել թռչնամսի տեղական արտադրության մրցունակությունը, - աջակցել թռչնաբուծական տնտեսությունների տեխնիկական վերազինմանը և ժամանակակից ինտենսիվ տեխնոլոգիաների ներդրմանը, - նպաստել նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը: Նշված խնդիրների լուծումը պահանջում է ոլորտում համակարգված քաղաքականության իրականացում, որի կարևոր նախադրյալներից է համապատասխան հայեցակարգի մշակումը և ընդունումը: **4. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկան հանրապետությունում թռչնաբուծության ոլորտի զարգացման հիմնական ուղղությունների հստակեցումն է: Թռչնաբուծության ոլորտում արտադրական գործունեություն իրականացնող տնտեսավարողների համար բարենպաստ պայմանների ստեղծման արդյունքում թռչնաբուծական մթերքների արտադրության ծավալների ավելացման միջոցով կապահովվի պարենային ապահովության մակարդակի բարձրացումը: Հայեցակարգի ընդունումը կնպաստի ոլորտի ինտենսիվացմանը և տեխնիկական վերազինման աջակցությանը ու գյուղական բնակչության եկամուտների ավելացմանը: **5. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հայեցակարգի իրականացումը հնարավորություն կընձեռի խթանելու արդյունաբերական թռչնաբուծության զարգացումը, արդյունքում՝ - զգալիորեն կավելանան թռչնամսի տեղական արտադրության ծավալները, և կնկատվեն դրանց տարեցտարի համամասնորեն աճման կայուն միտումներ, - առավել արդյունավետ կօգտագործվեն հանրապետությունում առկա արտադրական կարողությունները և ձևավորված ենթակառուցվածքները, - կխթանվեն թռչնաբուծության ոլորտում իրականացվող տոհմասելեկցիոն և կերարտադրության բազայի ամրապնդման աշխատանքները, - թռչնաբուծական ֆաբրիկաներում կտեղակայվեն արդյունաբերական տեխնոլոգիաներին համապատասխան ժամանակակից սարքավորումներ և հոսքագծեր, - կստեղծվեն նոր աշխատատեղեր, - թռչնամսի արտադրության ծավալը (սպանդային քաշով) կավելանա 2015 թ.՝ 2.0, իսկ 2020 թ.՝ 4.5 հազ. Տոննայով, թռչնամսի ինքնաբավության մակարդակը կբարձրանա համապատասխանաբար՝ 4.5 և 10.2 տոկոսային կետով՝ հասնելով 16.8 և 22.5 տոկոսի՝ ներկայիս (2010 թ.) 12.3 տոկոսի դիմաց:
66.	**«Մսնդամթերքի անվտանգությունն ապահովող ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Մսնդամթերքի անվտանգությունն ապահովող ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունումը պայմանավորված է սնդամթերքի անվտանգության, անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի ոլորտներում ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության սնդամթերքի անվտանգության պետական ծառայության (այսուհետ՝ ծառայություն) կառավարման համակարգի, նպատակների ու խնդիրների, ինչպես նաև իրավասությունների շրջանակների, վերապահված գործառույթների և լիազորությունների հստակեցման անհրաժեշտությամբ: **2. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս հստակեցված չեն ծառայության նպատակներն ու խնդիրները, վերապահված իրավասությունների իրականացման գործընթացները, ինչպես նաև ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով նախատեսված մի շարք գործառույթներ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը**

	Նախագծի ընդունմամբ կհստակեցվեն ծառայության կառավարման համակարգը, նպատակները, խնդիրները և իրավասությունները, դրանցից բխող գործառույթները և լիազորությունները:
67.	**«Հանրապետության գյուղացիական տնտեսություններում ջերմոցային տնտեսության խթանման մեխանիզմների վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելը** **1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հանրապետության գյուղատնտեսության ռեսուրսային ներուժի օգտագործման արդյունավետության առումով առկա են տարբեր խնդիրներ: Դա վերաբերում է նաև հանրապետության գյուղատնտեսությունում ջերմոցային տնտեսությունների զարգացման հնարավորությունների օգտագործմանը: Վերջինիս զարգացման խթանների ստեղծումը կնպաստի դրանց տարածքների ավելացմանը, արդյունքում՝ բուսաբուծական կարևորագույն մթերքների սեզոնայնության մեղմմանը, գների կայունացմանը, ներմուծման փոխարինմանը և գյուղացիական տնտեսությունների եկամուտների ավելացմանը, սակայն ջերմոցային տնտեսությունների զարգացումը պահանջում է որոշակի խթանող մեխանիզմների մշակում, որով էլ պայմանավորված է առաջարկություններ ներկայացնելու անհրաժեշտությունը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հանրապետությունում ջերմոցային տնտեսությունների զարգացման խոչընդոտներից մեկը գյուղացիական տնտեսությունների միջոցների սղությունն է, մատչելի վարկերի պակասը, ջերմոցային տնտեսության ձևավորման և գործունեության ապահովման նպաստավոր պայմանների և խթանող մեխանիզմների բացակայությունը: Հետևաբար, կարևոր խնդիր է հանրապետության գյուղացիական տնտեսություններում ջերմոցային տնտեսության խթանման առաջարկությունների և մեխանիզմների մշակումը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է ջերմոցային տնտեսության զարգացման խոչընդոտող գործոններից ելնելով՝ մշակել առաջարկություններ և մեխանիզմներ՝ ուղղված գյուղացիական տնտեսություններում ջերմոցային տնտեսությունների խթանմանը, դա մասնավորապես վերաբերում է ջերմոցային տնտեսությունների հիմնման համար մասնակի սուբսիդավորմանը, մատչելի վարկավորմանը, գազամատակարարման պայմանների բարելավմանը և այլն: **2. Կարգավորման առարկան** Հանրապետության գյուղացիական տնտեսություններում ջերմոցային տնտեսությունների խթանման մեխանիզմների առաջադրումն է, որոնք հիմք պետք է հանդիսանան տվյալ բնագավառում միջնաժամկետ հեռանկարի համար ծրագրային մոտեցումների ձևավորման, նպատակային ծրագրերի մշակման և իրականացման համար: **3.Կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ջերմոցային տնտեսության զարգացման վերաբերյալ առաջարկություններից ակնկալվում են հետևյալ արդյունքները՝ - հիմք կծառայի ջերմոցային տնտեսության զարգացման ծրագրային մոտեցումների ձևավորման, ծրագրերի մշակման և իրականացման համար, - կմեղմվի բուսաբուծական կարևորագույն մթերքների սեզոնայնությունը, - կկրճատվեն բանջարեղենի որոշ տեսակների գների սեզոնային մեծ տարբերությունները, - կբարձրանան գյուղացիական տնտեսությունների զբաղվածության մակարդակը և եկամուտները:

	ՀՀ մշակույթի նախարարություն
68.	**«Մանուկների և պատանիների գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության 2012-2015 թվականների պետական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտը սահմանում է գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության տեղը պետական մշակութային քաղաքականության մեջ, որոշում է գեղարվեստական կրթության համակարգի ռազմավարությունը, զարգացման ուղղությունները, մատնանշում է նպատակներն ու խնդիրները, գեղարվեստական կրթության բովանդակությունը և հիմնական մեթոդաբանական սկզբունքները, ինչպես նաև ՀՀ ապագա քաղաքացիների ձևավորմանը նպաստող գեղագիտական դաստիարակության ծրագրերի իրականացումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Վերջին տարիներին մշակութային կրթության մատչելիության և որակի ապահովմամբ, մասնավորապես, երեխաների համար գեղագիտական դաստիարակության մատչելիության ապահովման ուղղությամբ իրականացվել են մի շարք ծրագրեր, մասնավորապես, «Հայաստանի Հանրապետության երաժշտական և արվեստի դպրոցներում ազգային, լարային և փողային նվագարանների գծով ուսուցում» ծրագիրը, հանրապետության երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի ու պարարվեստի դպրոցների սաներին և ուսուցիչներին ուսումնամեթոդական ու գործնական աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով Մշակութային կրթության աջակցության հիմնադրամի կողմից իրականացված ծրագրերի շրջանակներում մանուկների և պատանիների համար հատուկ ծրագրեր («Մենք ենք, մեր մարզը», «Նոան հատիկ» մանկապատանեկան թատերական միջմարզային փառատոն, «Երգող Հայաստան» մանկապատանեկան երգչախմբերի հանրապետական մրցույթ, «Հեքիաթին հյուր» ծրագիրը գյուղական մանկահասակ բնակչության համար): ՀՀ մարզերում մշակվել և ներդրվել են գեղարվեստական կրթական հաստատությունների նոր ուսումնամեթոդական ուղեցույցները և առարկայական ծրագրերը, հրատարակվել և անվճար դպրոցներին է տրամադրվել ուսումնական գրականությունը, ստեղծվել է ՀՀ-ի և ԼՂՀ-ի շնորհալի երեխաների տեղեկատվական բանկը, վերաբացվել է դպրոցականի ֆիլհարմոնիան, կազմակերպվել է «Արտույտիկ» մանկապատանեկան ստեղծագործական ամառային ճամբարը: Նշված և այլ ծրագրերի իրականացման հիմք են հանդիսացել մի շարք ռազմավարական, նպատակային ծրագրեր (ՀՀ-ում «Երեխայի իրավունքների պաշտպանության 2004-2015 թվականների ազգային ծրագիր», «Հայաստանի Հանրապետության մարզերում մշակույթի զարգացման ծրագիր» և այլն), սակայն, անհրաժեշտություն է առաջացել ծրագրերի առավել արդյունավետ իրականացման նպատակով մեկ պետական ծրագրի շրջանակներում ամփոփելու կատարված աշխատանքները, նախատեսելու հետագա զարգացման ուղղությունները, խնդիրները և նպատակները, սահմանելու գործողությունների և միջոցառումների իրականացման միասնական ցանկ, ինչպես նաև լուծելու հետևյալ խնդիրները՝ ա. կրթված և ստեղծագործող, մտավոր զարգացած սերնդի ձևավորում, բ. մշակույթի պահպանման և զարգացման նպատակով գեղագիտորեն զարգացած և շահագրգիռ լսարանի ստեղծում, գ. արվեստի բնագավառի մասնագիտական կրթության ավանդույթների պահպանում և հետագա զարգացում, դ. մանուկների և պատանիների հաղորդակցումն ազգային և համաշխարհային արվեստին, ե. գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության իրականացման միջոցով պատանիների բարձրագույն նպատակների, բարոյական սկզբունքների, գեղագիտական ճաշակի ձևավորում, զ. ազգային և համաշխարհային մշակութային ժառանգության հաղորդակցում և ուսումնասիրում,

	է. մշակութային կյանքին պատանիների մասնակցության պայմանների ապահովում, ը. տաղանդավոր երեխաների ու երիտասարդների բացահայտում, նրանց կրթության և ստեղծագործական ունակությունների զարգացման ու ինքնադրսևորման համար պայմանների ապահովում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մանկապատանեկան կրթամշակութային և գեղագիտական դաստիարակության բնագավառում պետական միասնական քաղաքականության իրականացմամբ զարգացման հիմքերի ապահովում, գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության համակարգերի ժամանակակից չափանիշներին համապատասխանեցում, նյութատեխնիկական բազայի բարելավում և արդիականացում, մշակույթի բնագավառի կադրային պահանջարկի համալրման պայմանների ստեղծում **2. Կարգավորման առարկան** Մանկապատանեկան կրթամշակութային և գեղագիտական դաստիարակության բնագավառում պետական միասնական քաղաքականության ապահովում, իրականացվող ծրագրերի արդյունավետության բարձրացման հիմքերի ստեղծում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ազգային և համամարդկային մշակույթի ճանաչում, ուսումնասիրում, պահպանում, տարածում և զարգացում, արվեստների ուսուցման և գեղագիտական դաստիարակության միջոցով. հասարակության ստեղծագործական ներուժի վերարտադրման և զարգացման պայմանների ստեղծում. արվեստի և մշակույթի բնագավառներում Հայաստանում ձևավորված գեղարվեստական կրթության ավանդույթների պահպանում ու զարգացում, համապատասխանեցում նոր տնտեսական հարաբերություններին, ժամանակակից պահանջներին և միջազգային կրթական չափորոշիչներին
69.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի փետրվարի 5-Ի N 104-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքում և ՀՀ կառավարության 2002 թ. ապրիլի 20-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» N 438 որոշմամբ հաստատված կարգում սահմանված չեն դրույթներ, համաձայն որոնց պետք է իրականացվեն ու կանոնակարգվեն պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական կադաստրի վարումն ու ներդրումը: Օրենսդրական այս բացթողումն արձանագրվել է նաև ՀՀ կառավարության կողմից՝ 2009 թ. փետրվարի 5-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական կադաստրի վարման կարգը հաստատելու մասին» N 104-Ն որոշմամբ հաստատված կարգում, որում սահմանված չեն հուշարձանների կադաստրի կազմման և ներդրման վերաբերյալ դրույթները, ինչի պատճառով ՀՀ կառավարության 2009 թ. հունիսի 5-ի N 02/24.2/3748-09 հանձնարարականի համաձայն նշված որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտություն է առաջացել: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հուշարձանների կադաստրի կամ հուշարձանների վերաբերյալ ամբողջական հավաստի և արդիական համակարգի բացակայությունը թույլ չի տալիս նախարարությանը պատշաճ մակարդակով իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների կառավարմանն առնչվող գործառույթների և դրանց վերաբերյալ հավաստի տեղեկատվության տրամադրումը պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց, ինչը զգալի նշանակություն կունենա

	հուշարձանների պահպանության և օգտագործման խնդիրները համակարգված կարգավորելու հարցում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների վերաբերյալ ամբողջական (ներառյալ հուշարձանների կադաստրային տեղեկատվությունը) համակարգի ստեղծման համար, մասնավորապես, անհրաժեշտ է՝ ա. լրամշակել և ամբողջացնել պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների կադաստրի համակարգի ձևավորումն ու վարումն ապահովող նորմատիվ իրավական ակտերը, բ. ժամանակակից սարքավորումների կիրառմամբ ապահովել հուշարձանների փաստագրման, հաշվառման, պահպանության գործընթացը, գ. ներդնել բնագավառին առնչվող տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաներ, դ. կազմակերպել մասնագետների պատրաստման համար ուսուցողական և վերապատրաստման դասընթացներ: **2. Կարգավորման առարկան** Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկույթի ստեղծում, պետական այլ կադաստրների ու տեղեկատվական համակարգերի հետ հուշարձանների կադաստրի փոխկապակցում, հուշարձանների վերաբերյալ առկա տեղեկատվության մատչելիության ապահովում, պահպանության ոլորտում ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված սուբյեկտների իրավունքների և պարտականությունների հստակեցում, սահմանազատում, փոխհարաբերությունների կանոնակարգում, մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Սույն իրավական ակտի ընդունումը թույլ կտա կանոնակարգել հուշարձանների կադաստրի կազմման, ներդրման և վարման հետ կապված խնդիրները, ինչը նախադրյալներ կստեղծի համակարգի կառավարման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար:
	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն
70.	**«Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության և սոցիալական ներառման մասին» ՀՀ օրենքի նախագծին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը** «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության և սոցիալական ներառման մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով հաշմանդամություն ունեցող անձանց՝ հասարակություն ներառելուն ուղղված քաղաքականությունը և օրենսդրությունը համապատասխանեցվում են ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի կողմից 2006 թ. դեկտեմբերի 13-ին ընդունված «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիային, որը վավերացվել է ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից և 2010 թվականի հոկտեմբերի 22-ից մտել է ուժի մեջ: Օրենքի նախագծի ընդունումը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ու սոցիալական ներառման գործընթացում պետական քաղաքականության հիմնական մոտեցումների ամրագրման անհրաժեշտությամբ և ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների կատարմամբ: Օրենքի նախագիծը նաև ՀՀ կառավարության 2012 թ. հունիսի 18-ի N 730-Ա որոշման հավելվածի 3.2.1-ին կետի 4-րդ ենթակետի պահանջ է:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության հետ կապված հարցերը կարգավորվում են «ՀՀ-ում հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով, որով հիմնականում սահմանված են սոցիալական պաշտպանության սկզբունքները և մոտեցումները: Հաշմանդամության սահմանման հիմքում դրված է անձի կենսագործունեության սահմանափակման աստիճանը, իսկ հաշմանդամի կարգավիճակը ենթադրում է սոցիալական պաշտպանության անհրաժեշտություն, որը հիմնականում արտահայտվում է դրամական կամ բնաիրային օգնության տեսքով: Ներկայումս մշակվել և ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվել է հաշմանդամության սահմանման նոր մոդել՝ հիմնված անձի պահպանված աշխատանքային կարողությունների գնահատման վրա: Չնայած պետությունը հաշմանդամների ոլորտում իրականացնում է բազմաթիվ ծրագրեր, տարեցտարի ընդլայնում է վերականգնողական կամ այլ պարագաների տեսականին, այնուամենայնիվ դրանք ունեն սոցիալական պաշտպանության կամ աջակցության ուղղվածություն: Կոնվենցիայով ամրագրված նորմերի ներդրումը ենթադրում է հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական ներառումը հասարակություն, հավասար հնարավորությունների և մատչելի պայմանների ապահովում՝ աշխատանքի, կրթության, մշակութային, քաղաքաշինության, մարզական ոլորտներում և այլն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 1) Օրենսդրական և ենթաօրենսդրական ակտերի համապատասխանեցում կոնվենցիայի պահանջներին: Անհրաժեշտ է իրականացնել այնպիսի քաղաքականություն, որը հնարավորություն կտա հաշմանդամության բժշկական մոդելից անցնելու սոցիալական մոդելին, սոցիալական պաշտպանությունից՝ սոցիալական ներառման: 2) Հանրապետությունում իրականացվող բոլոր տեսակի միջոցառումներին՝ օրենսդրական փոփոխություններ, մշակութային, մարզական և այլն, պետք է ներգրավել նաև հաշմանդամություն ունեցող անձանց՝ շրջակա միջավայրը մատչելի դարձնելով նրանց ազատ տեղաշարժման համար: 3) Անհրաժեշտ է վերանայել և սահմանել հաշմանդամության սահմանման նոր չափորոշիչներ, որոնք հիմնված կլինեն անձի պահպանված աշխատունակության վրա: Դրանից ելնելով՝ պետք է վերանայել նաև հաշմանդամություն ունեցող անձանց տրամադրվող դրամական վճարումների չափերը, համապատասխան սոցիալական ծառայությունների ծավալները, ինչպես նաև սոցիալական պաշտպանության այլ ձևեր: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենքի նախագծով սահմանվում են հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության հետ կապված հարաբերությունները, նպատակները, հասկացությունները, սկզբունքները, մասնավորապես, հավասար պայմանների ապահովում, բոլոր իրավունքներից իրավահավասար օգտվելու, բոլորի հետ հավասար ակտիվ կյանք վարելու, սովորելու, աշխատելու հնարավորությունը, պետական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և այլն:

	Օրենքի նախագծով սահմանվում են նաև անձին հաշմանդամ ճանաչելու նոր մոտեցումներ՝ հիմնված անձի պահպանված աշխատանքային կարողությունների գնահատման վրա: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հայաստանի Հանրապետությունում հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանությանն ու սոցիալական ներառմանն ուղղված քաղաքականության որդեգրում, միջազգային և ազգային օրենսդրության համապատասխանություն, հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական պաշտպանությունից սոցիալական ներառման և նրանց նկատմամբ ամեն տեսակի խտրականության բացառման քաղաքականության իրականացում, հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներառում հասարակություն:
71.	**«Հայաստանի Հանրապետության զբաղվածության 2013-2018 թվականների ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության զբաղվածության 2013-2018 թվականների ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագիծը մշակվել է՝ հիմք ընդունելով «Մասնագիտական կրթության և ուսուցման (ՄԿՈՒ) բարեփոխման շարունակություն և զբաղվածության հայեցակարգի մշակում (CRIS ENPI/2009/21-066)» ֆինանսավորման համաձայնագրի բնագավառ 2-ի ցուցիչ 1-ի պահանջները, որով ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կողմից պետք է մշակվի և ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվի զբաղվածության ազգային ռազմավարությունը, որը համահունչ է ԵՄ-ի սկզբունքներին, ինչպես նաև արտացոլի ՀՀ 10 մարզերի զբաղվածության քաղաքականության գերակայությունները: Այն բխում է նաև ՀՀ կառավարության 2012 թ. հունիսի 18-ի N 730-Ա որոշման հավելվածի 32.1-ին կետի առաջին պարբերության «աշխատունակ խոցելի խավերի համար հասանելի դարձնել կրթությունը և աշխատանքը» դրույթի պահանջներից: Հայաստանի Հանրապետության զբաղվածության ռազմավարությունը մշակվել է 2013-2018 թթ. զբաղվածության ոլորտի համակարգված ու նպատակային բարեփոխումների արդյունավետ իրականացման նպատակով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա իրավիճակը և առկա խնդիրները** Զբաղվածության ռազմավարական բարեփոխումների շրջանակներում դեռևս առանցքային խնդիրներ են մնում աշխատաշուկայի պետական կարգավորում իրականացնող մարմինների ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացումը, փոխլրացնող և արդյունավետ համագործակցության

	ապահովումը, մատուցվող ծառայությունների արդյունավետության և հասանելիության բարձրացումը՝ նկատի ունենալով նաև հանրապետությունում իրականացվող ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների համակարգի ներդրման բովանդակային գործընթացները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և իրականացման մեխանիզմները. 1. տնտեսություն – աշխատաշուկա համապատասխանության ապահովումը, 2. աշխատաշուկա - կրթական համակարգ կապի ապահովումը, 3. ժողովրդագրական, միգրացիոն և տարածքային հավասարակշռված զարգացման խթանումը, 4. աշխատաշուկայի պետական կարգավորումը, 5. աշխատաշուկայի պետական կարգավորման ամենամյա ծրագրի պլանավորումը և իրականացումը, 6. մոնիթորինգն ու գնահատումը, 7. աշխատանքի վարձատրության և արտադրողականության պետական կարգավորումը, 8. աշխատանքային հարաբերությունների պետական կարգավորումը և վերահսկողությունը, 9. սոցիալական գործընկերության խորացումն ու զարգացումը, 10. իրավական ապահովումը, 11. տեղեկատվական ապահովումը: **2. Կարգավորման առարկան** Անհրաժեշտ քանակով և որակով աշխատուժի պահանջարկի բավարարման և առկա աշխատուժի առաջարկի արդյունավետ իրացման ապահովումն է, ինչպես նաև արժանապատիվ աշխատանքի միջազգայնորեն ընդունված չափանիշների երաշխավորումն ու պայմանների հետևողական ապահովումը և աշխատաշուկայում անմրցունակ խմբերի սահմանումն ու արդյունավետ ինտեգրման ապահովումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Զբաղվածության ոլորտում նախանշված ռազմավարական բարեփոխումների նպատակի իրացումը պետք է հանգեցնի հետևյալ հիմնական արդյունքների ձեռքբերմանը՝

	1. ըստ տնտեսության առանձին ոլորտների, ճյուղերի և պահանջվող մասնագիտությունների աշխատուժի ներգրավման, ինչպես նաև ինքնազբաղվածության խրախուսման պայմանների ու հնարավորությունների բարելավում, 2. տնտեսություն – աշխատաշուկա – կրթական համակարգ, մշտական և համակարգված փոխկապվածության հիմքերի ստեղծում և զարգացում, 3. մասնագիտական կողմնորոշման գործուն համակարգի ներդրում, 4. աշխատաշուկայի տարածքային զարգացման անհամամասնությունների մեղմում, 5. ժողովրդագրական և աշխատանքային միգրացիայի դրական միտումների պահպանում և հետևողական բարելավում, 6. արժանապատիվ աշխատանքի պայմանների խթանում, արդյունավետ իրավական հիմքերի ապահովում, 7. բնակչության կենսամակարդակի բարձրացում՝ զբաղվածության արդյունքում ստացվող եկամուտների ավելացման և արդարացի բաշխման մեխանիզմների ներդրման ճանապարհով, 8. տնային տնտեսությունների հետազոտության արդյունքներով հաշվարկված գործազրկության մակարդակի թիրախավորված կրճատում, 9. աշխատաշուկայում ինտեգրման լրացուցիչ դժվարություններ ունեցող անձանց՝ ըստ առաջնահերթությունների խմբավորում և պետական աջակցության տրամադրում, 10. աշխատաշուկայի պետական կարգավորմանն ուղղվող ֆինանսական միջոցների օգտագործման հասցեականության և արդյունավետության բարձրացում, 11. աշխատանքի տեղավորման ծառայություններ մատուցող ոչ պետական կազմակերպությունների գործունեության կարգավորում՝ պետության հետ փոխշահավետ համագործակցության խթանման ճանապարհով, 12. զբաղվածության պետական ծառայությունների և ծրագրերի որակի, հասցեականության, մատչելիության և հնարավորությունների նպատակային կառավարման, ինչպես նաև գնահատման և մոնիթորինգի համակարգերի ներդրում, 13. զբաղվածության պետական ծրագրերի և ծառայությունների արդյունքում կայուն զբաղվածության ցուցանիշների հետևողական աճ, զբաղվածության քաղաքականության մշակման և իրականացման գործընթացների բոլոր մակարդակներում սոցիալական գործընկերության հետևողական ամրապնդում:
72.	**«Անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազա և կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազա ներառված տվյալները պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարան ներառելու կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

Իրավական ակտը ներկայացվում է ի կատարումն ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 13-ի N 1487-Ն որոշման N 2 հավելվածի 2.4-րդ կետի և ՀՀ վարչապետի 2011 թվականի փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշման N 1 հավելվածի 5-րդ կետի, ինչպես նաև բխում է ՀՀ կառավարության 2012 թ. Հունիսի 18-ի N 730-Ա որոշման հավելվածի 3.2.1-ին կետի 2-րդ և 3.3.1.1-ին կետի 6-րդ ենթակետերի պահանջներից:

Իրավական ակտի նպատակն անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազա և կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազա ներառված տվյալները պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարան ներառելու հետ կապված հարաբերությունների կարգավորումն է:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

2011 թվականի հունվարի 1-ից ուժի մեջ է մտել «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքը: Համաձայն օրենքի՝ նախատեսվում է ներդնել պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարան, որը ներառելու է նաև «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա ձևավորված անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազայում առկա՝ աշխատանքային ստաժին վերաբերող, ինչպես նաև կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազայում առկա՝ կենսաթոշակառուներին վերաբերող տվյալները:

Միաժամանակ նախատեսվում է, որ պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարանում առկա՝ աշխատանքային ստաժին վերաբերող տվյալները, անձանց կենսաթոշակ նշանակելիս, հիմք են հանդիսանալու մինչև 2013 թվականը (եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգի ներդրումը) ժամանակահատվածի աշխատանքային ստաժը հաշվարկելու համար:

Ըստ այդմ, անհրաժեշտ է ամբողջացնել «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա ձևավորված անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազայում առկա տեղեկատվությունը (ներառյալ 2012 թվականի տվյալները):

Հարկ է նկատի ունենալ այն հանգամանքը, որ խնդրո առարկա միջոցառման ժամկետը, ՀՀ վարչապետի 2011 թվականի փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշման N 1 հավելվածի 5-րդ կետի համաձայն, սահմանվել է 2012 թվականի հունիսի 3-րդ տասնօրյակ, սակայն նշված ամբողջացումը պետք է իրականացվի ձևավորվող՝ պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարանի շրջանակներում կիրառվող ընթացակարգերի հաշվառմամբ:

Հաշվի առնելով պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարանի ներդրման ժամկետները՝ առաջարկվում է միջոցառման կատարման ժամկետը սահմանել 2012 թվականի դեկտեմբերի 3-րդ տասնօրյակը:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Հաշվի առնելով նշվածը՝ նախատեսվում է մշակել և ՀՀ կառավարություն ներկայացնել ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշման նախագիծ, որը կսահմանի «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա ձևավորված անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազայում առկա տվյալներն ամբողջացնելու (այդ թվում՝ 2012 թվականի տվյալները) և այդ տվյալները, ինչպես նաև կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազա ներառված տվյալները պետական կենսաթոշակային համակարգի շտեմարան ներառելու կարգը:

	2. Կարգավորման առարկան Իրավական ակտի նախագիծը սահմանելու է անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազայում առկա տվյալների ամբողջացման միջոցառումները (այդ թվում՝ անհրաժեշտ համադրումները, առկա տվյալները տվյալների սուբյեկտին հասանելի դարձնելը), նշված միջոցառումներն իրականացնելու ընթացակարգերն ու դրանց կատարման համար պատասխանատու գերատեսչությունները: Միաժամանակ, հաշվի առնելով պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարանում անձի՝ կենսաթոշակային ապահովությանը վերաբերող տեղեկատվության հաշվառման ընթացակարգերը, առաջարկություններ կներկայացվեն «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա ձևավորված կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազա ներառված տվյալներն անհրաժեշտ բացվածքով մուտքագրելն ապահովելու վերաբերյալ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունումը կապահովի անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազայում առկա տվյալներն ամբողջացնելու, (այդ թվում՝ 2012 թվականի տվյալները) և այդ տվյալները, ինչպես նաև կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազա ներառված տվյալները, պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարան ներառելը: Արդյունքում, հնարավոր կլինի էապես բարելավելու ոլորտի գործունեության արդյունավետությունը, շահառուներին մատուցվող ծառայությունների որակը:
	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
73.	**«Զբոսաշրջության աջակցության ծառայություններ» 2013 թվականի ծրագիրը հաստատելու մասին»** **ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Զբոսաշրջության աջակցության ծառայություններ» 2013 թվականի ծրագիրն ուղղված է զբոսաշրջության կայուն զարգացման ապահովմանը, ինչը նպաստում է կայուն տնտեսական զարգացմանը, շրջակա միջավայրի պահպանմանը, համաչափ տարածքային տնտեսական զարգացմանը, աղքատության հաղթահարմանը, պատմամշակութային ժառանգության և ավանդույթների պահպանությանն ու զարգացմանը, մշակութային արժեքների փոխադարձ արժևորմանը և այլն: Միջազգային համագործակցությունն էապես նպաստում է նաև ոլորտի մասնագետների վերապատրաստման գործընթացին, իսկ մարդկային ռեսուրսների զարգացումը թե «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, և թե զբոսաշրջության զարգացման հայեցակարգով սահմանված է որպես պետական քաղաքականության հիմնական խնդիր: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունում զբոսաշրջությունն իր զարգացման տեմպերով և արդյունքներով հանրապետության առավել դինամիկ զարգացող ճյուղերից է: Զբոսաշրջության ոլորտի պետական քաղաքականության նպատակները սահմանված են «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային

	գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և 2008 թվականի փետրվարի 13-ին ՀՀ կառավարության հավանությանն արժանացած զբոսաշրջության զարգացման հայեցակարգով: Զբոսաշրջության բնագավառի պետական քաղաքականության նպատակն է մեծացնել զբոսաշրջության ներդրումն ազգային եկամտի ավելացման, համաչափ տարածքային զարգացման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և աղքատության նվազեցման գործընթացում՝ պայմանավորված զբոսաշրջային այցելությունների թվի աճով, զբոսաշրջությունից ստացված եկամտի ավելացմամբ, աշխատատեղերի ստեղծմամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայաստանի զբոսաշրջային արդյունքը համաշխարհային շուկայում ներկայացնելու հիմնական ձևերից է միջազգային հեղինակավոր զբոսաշրջային ցուցահանդեսներին մասնակցությունը: 2013 թվականին նախատեսվում է ապահովել Հայաստանի զբոսաշրջային արդյունաբերության ներկայացուցիչների մասնակցությունը 3 միջազգային հեղինակավոր զբոսաշրջային ցուցահանդեսների՝ ավելացնելով պետական մասնակցությունը պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության մեջ: Նախատեսվում է աջակցել նաև Հայաստանում կազմակերպվող «Խոսող քարերի երկիր» 12-րդ միջազգային զբոսաշրջային ցուցահանդեսի կազմակերպմանը: 2013 թվականի ընթացքում կապահովվեն գովազդատեղեկատվական նյութերի նոր որակ և տարածման աշխարհագրության ընդլայնում: Գովազդատեղեկատվական նյութերի առկայությունը հնարավորություն է տալիս Հայաստանի զբոսաշրջային արդյունքն ազգային մակարդակով ներկայացնելու և գովազդելու միջազգային ցուցահանդեսներում, տոնավաճառներում, համաժողովներում և ոլորտի մի շարք այլ միջոցառումների ժամանակ: 2013 թվականին նախատեսվում է ճանաչողական այցերի կազմակերպում նպատակային շուկա համարվող մի շարք երկրներից: Այցերի հիմնական նպատակը հայկական մշակույթի, սովորույթների, պատմական ժառանգության և զբոսաշրջիկներին հետաքրքրող այն ամենը ներկայացնելն է, որը հետագայում օտարերկրյա լրագրողը ներկայացնում է իր երկրում հրատարակվող թերթերում և լուսաբանում ամսագրերում: Զբոսաշրջության տարածքային և ներքին զբոսաշրջության զարգացման, ինչպես նաև նոր զբոսաշրջային գրավչությունների բացահայտման, ձևավորման և պատմամշակութային հիմքի վրա զբոսաշրջության այլընտրանքային ձևերի զարգացման, պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության զարգացման նպատակով 2013 թվականին նախատեսվում է պետական մասնակցության ապահովում մի շարք կարևորագույն ավանդական տոնակատարությունների կազմակերպմանը և անցկացմանը: «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածի 6-րդ կետով զբոսաշրջության բնագավառում միջազգային համագործակցության զարգացման ապահովումը սահմանված է որպես պետական քաղաքականության հիմնական սկզբունք, իսկ նույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով միջազգային կապերի զարգացմանը և միջազգային ինտեգրմանը նպաստող համակարգի ստեղծումը՝ որպես պետական քաղաքականության հիմնական նպատակ: 2013 թվականին կիրականացվեն միջազգային համագործակցության զարգացմանն ուղղված մի շարք միջոցառումներ: **2. Կարգավորման առարկան** Զբոսաշրջության բնագավառի մարքեթինգային քաղաքականության իրականացման, Հայաստանի՝ որպես զբոսաշրջության համար բարենպաստ և գրավիչ երկրի նկարագրի ձևավորման, միջազգային շուկայում պատշաճ ներկայացման և Հայաստանի միջազգային ինտեգրմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման ապահովում:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Ծրագրի իրականացումը կնպաստի 2013 թվականին 800000 զբոսաշրջային այցելությունների ապահովման նպատակի իրականացմանը, միջազգային համագործակցության ակտիվացմանը, ինչպես նաև դրա շրջանակներում ոլորտի մասնագետների վերապատրաստման գործընթացին:
74.	**«Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական դաշտի կատարելագործման կարևորագույն նախապայմաններից է կարգավորման ազդեցության գնահատման արդյունավետ համակարգի առկայությունը: Այս նպատակով կարևորվում է իրավական ակտերի նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատման գործընթացում միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան անհրաժեշտ և պարտադիր քայլերի ամրագրում, որի արդյունքում կնվազեն իրավական ակտերի կիրարկումից առաջացող ծախսերը և ներդրողների համար ռիսկերը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ-ում կարգավորման ազդեցության գնահատման իրավական հիմքը դրվել է 2008 թվականին «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում համապատասխան փոփոխություններ կատարելով՝ իրավական ակտերի նախագծերի ազդեցության գնահատման աշխատանքների իրականացման պարտադիր պահանջի սահմանմամբ: Գործող համակարգով ՀՀ-ում կարգավորման ազդեցության գնահատում իրականացվում է 7 ոլորտներում՝ 6 նախարարությունների կողմից, ընդ որում, որպես գործընթացի հիմնարար քայլ իրավական ակտերի նախագիծը մշակողը չի իրականացնում կարգավորման ենթակա խնդրի լուծման համար այլընտրանքային լուծումների բացահայտում և դրանց գնահատում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առկա խնդիրների լուծման նպատակով առաջարկվում են ներկայիս գործող համակարգի բարեփոխումներ: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման ազդեցության գնահատման նոր համակարգով առաջարկվում է որպես հիմնարար և առաջնային քայլ ամրագրել խնդրի լուծման այլընտրանքների բացահայտումը, որն էլ հիմք կհանդիսանա խնդրի լուծման հիմնավոր և լավագույն տարբերակի ընտրության համար: Միաժամանակ առաջարկվում է ազդեցության գնահատումն իրականացնել նախագծի հեղինակի կողմից: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Համակարգի կատարելագործման արդյունքում կներդրվի իրավական ակտերի նախագծման, քննարկման և ընդունման սկզբունքային նոր ձևաչափ, ինչը կբացառի անհարկի և չհիմնավորված կարգավորումների ներդրումը:

75.	**«Հայաստանի գործարար միջավայրի բարելավման միջոցառումների 2013 թ. ծրագրին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Բարենպաստ գործարար միջավայրը ժամանակակից աշխարհում ներդրումների ներգրավման և երկարաժամկետ տնտեսական աճի հիմնական գրավականն է: Այս առումով ՀՀ կառավարությունը հետևողական քայլեր է կատարում գործարարությամբ զբաղվելը դյուրացնելու և անհարկի պետական միջամտության բեռը թոթափելու ուղղությամբ: **1.1.Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործարարությանն առնչվող ընթացակարգերն իրենց պարզությամբ և թափանցիկությամբ դեռևս հեռու են բավարար լինելուց: Գործարարության զարգացման և օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման պետական քաղաքականությունն ուղղված է առավելագույն բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը, տնտեսության առավել ազատականացմանը, ազատ մրցակցության խթանմանը, վարչարարական ընթացակարգերի առավելագույն պարզեցմանը, մասնավորապես, տարբեր պետական մարմիններ կրկնվող տեղեկատվությամբ հաշվետվությունների ներկայացման բացառմանը, սպառողների շահերի արդյունավետ պաշտպանությանը, փոքր և միջին բիզնեսի համար պարզեցված հարկային դաշտի ձևավորմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված՝ ՀՀ կառավարության բարեփոխումների շարունակականության ապահովման և տարբեր ոլորտներում այդ ուղղությամբ իրականացվող առանձին միջոցառումների համալիր ու հաստատական իրագործման նպատակով ՀՀ կառավարության հաստատմանը կներկայացվի «Հայաստանի գործարար միջավայրի բարելավման միջոցառումների 2013 թ. ծրագրին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Աշխատանքներ կկատարվեն Հայաստանի գործարար միջավայրի բարեփոխման և «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման համար հիմք հանդիսացող բաղադրիչների բարելավման ուղղությամբ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Արդյունքում ակնկալվում է Հայաստանի Հանրապետությունը դարձնել տարածաշրջանում գործարար և ներդրումային առավել բարենպաստ միջավայր ունեցող երկիր:

76.	**«Աջակցություն փոքր և միջին ձեռնարկատիրության սուբյեկտներին» 2013 թվականի ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Կարևորելով ՓՄՁ-ի դերը երկրի տնտեսության զարգացման, նոր աշխատատեղերի ստեղծման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման, հասարակության միջին խավի ձևավորման, երկրում սոցիալական և քաղաքական կայունության ապահովման գործում ՀՀ կառավարությունը շարունակական քայլեր է ձեռնարկում ՓՄՁ-ի պետական աջակցության և դրա զարգացման ուղղությամբ: ՓՄՁ-ին պետական աջակցության ծրագրերը հիմնված են ՀՀ որդեգրած տնտեսական քաղաքականության հիմնարար սկզբունքների վրա և նպաստում են երկրի, հատկապես նրա հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերի տնտեսական զարգացմանը և անհամամասնությունների հաղթահարմանը, ինչը ներկայումս ՀՀ կառավարության տնտեսական քաղաքականության ռազմավարական և գերակա ուղղություններից մեկն է: Կայուն տնտեսական աճի ապահովման քաղաքականության համատեքստում ՓՄՁ-ի զարգացումն է կոչված ապահովելու երկրի տնտեսական աճի կայունությունը՝ տնտեսությանը հաղորդելով նորարարական ուղղվածություն և ճկունություն: «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2013 թվականի ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի պահանջներով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՓՄՁ-ին ուղղված՝ ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող հետևողական տնտեսական քաղաքականության արդյունքում ակնկալվում է ՓՄՁ-ն բնութագրող հիմնական ցուցանիշների հետևյալ պատկերը՝ • կնշանավորվի ՓՄՁ-ի դերը երկրի համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) ձևավորման գործում: Ըստ նախնական գնահատականների՝ ՓՄՁ-ի տեսակարար կշիռը երկրի ՀՆԱ-ում կկազմի ավելի քան 43.0 տոկոս, • ՓՄՁ-ի մասնաբաժինը երկրի արտահանման ծավալում, ըստ նախնական գնահատականների, կկազմի ավելի քան 18.0 տոկոս, իսկ ներմուծման ծավալում՝ շուրջ 27.0 տոկոս, • Հայաստանում ՓՄՁ-ի զարգացման ինդեքսը, որպես ընդհանրական (ագրեգացված) տնտեսական ցուցանիշ, որը հաշվարկվել է ՄԱԿ-ի կողմից սահմանված մեթոդաբանությամբ, ըստ նախնական գնահատականների, 2002 թվականի համեմատությամբ կավելանա շուրջ 8.0 անգամ: ՓՄՁ-ի զարգացման միտումների հետ մեկտեղ ՓՄՁ-ի ուսումնասիրությունների և վարչական մոնիթորինգի արդյունքում բացահայտվել են մի շարք հիմնախնդիրներ, որոնց դեռ շարունակում են բախվել ՓՄՁ-ի սուբյեկտները: Այդ հիմնախնդիրները պայմանավորված են օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ գործոններով, մասնավորապես՝ • ՓՄՁ-ի սուբյեկտների (հատկապես սկսնակ գործարարների) համար ֆինանսական (վարկային) միջոցների անմատչելիություն՝ պայմանավորված

դրանց կարճաժամկետայնությամբ և այլընտրանքային ֆինանսավորման (վարկավորման) աղբյուրների բացակայությամբ, ինչպես նաև երկարաժամկետ (3 տարվանից ավելի ժամկետով) ֆինանսական (վարկային) ռեսուրսների բացակայությամբ, ինչը լուրջ խնդիր է հատկապես արտադրության ոլորտում, մասնավորապես, արտադրության գիտատար ճյուղերում գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար.

- սկսնակ գործարարների համար ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու հետ կապված գործարար հմտությունների և ֆինանսական միջոցների պակաս.
- գործարար տեղեկատվության և խորհրդատվության ստացման ու կադրերի մասնագիտական ուսուցման հարցերում առկա դժվարություններ.
- ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) արտահանման և շուկաներում առաջմղման հետ կապված խնդիրներ, որոնք հիմնականում առնչվում են թողարկվող արտադրանքի որակի միջազգային չափանիշներին համապատասխանեց-մանը, ինչին էականորեն խոչընդոտում է ժամանակակից լաբորատորիաների բացակայությունը, որոնց փորձաքննության արդյունքները կընդունվեն արտահանող երկրներում.
- միջմարզային և ներմարզային տնտեսական կոոպերացիայի ոչ բավարար մակարդակ:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

ՓՄՁ-ի զարգացման համատեքստում առկա խնդիրների հաղթահարման (լուծման) նպատակով հարկ է, որ շարունակվի ՀՀ կառավարության կողմից հետևողական տնտեսական քաղաքականության իրականացումը՝ միտված երկրում գործարար միջավայրի բարելավմանը, ինչպես նաև ՓՄՁ-ին պետական աջակցության ծրագրերի իրականացման համար տրամադրվող ֆինանսական միջոցների ծավալների ավելացմանը:

ՓՄՁ-ի պետական աջակցության 2013 թվականի ծրագրով նախատեսված ծրագրային միջոցառումների գերակշիռ մասը (շուրջ 90 տոկոսը) կնպատակաուղղվի ՀՀ մարզերում՝ առավելապես սահմանամերձ և հեռավոր բնակավայրերում սկսնակ ու գործող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ցուցաբերմանը և, ընդհանուր առմամբ, ՀՀ մարզերում և տարածաշրջաններում տնտեսական ու գործարար ակտիվության բարձրացմանը:

2. Կարգավորման առարկան

«Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2013 թվականի ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի կարգավորման առարկան ու Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2013 թվականի ծրագրի ռազմավարական նպատակներն են՝

- ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում նորարարությունների և ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրմանն աջակցությունը, մասնավորապես, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների «ագրեսիվ» նորարարական նախաձեռնությունների խթանումը.
- ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության միջազգայնացումը, մասնավորապես, հեռանկարային և արտահանման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ցուցաբերումը, ինչպես նաև ՓՄՁ աջակցության գործող միջազգային կառույցներին և ցանցերին ինտեգրումը.

- գործարար միջավայրի բարելավմանը զուգընթաց գործող և սկսնակ ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ձեռներեցությամբ զբաղվելու հնարավորությունների ընդլայնումը, մասնավորապես, կանանց, երիտասարդների, ինչպես նաև աշխատաշուկայում անմրցունակ խմբերի, հատկապես սահմանափակ կարողություններով անձանց համար՝ նախապատվություն տալով ՀՀ մարզերում, հատկապես հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերում գործող և սկսնակ ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին.
- աջակցության նոր մեխանիզմների (նոր մոտեցումների) կիրառմամբ ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության գործող համակարգից աջակցության նոր համակարգին անցումը, ինչը կնպաստի ՓՄՁ-ի սուբյեկտների պետական աջակցության արդյունավետության բարձրացմանը:

Ռազմավարական նպատակներով պայմանավորված՝ Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2013 թվականի ծրագրի գերակայությունն է նորարարություններ և ժամանակակից տեխնոլոգիաներ ներդնող ու կիրառող («ագրեսիվ» նորարարական նախաձեռնություններ ունեցող), ինչպես նաև հեռանկարային և արտահանման ներուժ ունեցող ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ցուցաբերումը՝ նպաստելով նոր աշխատատեղերի ստեղծման և գործող աշխատատեղերի պահպանման միջոցով երկրում գործազրկության մակարդակի կրճատմանը:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունք

«Փոքր և միջին ձեռնարկատիրությանը պետական աջակցության 2013 թվականի ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման կիրարկման արդյունքում ակնկալվում է երկրի ՀՆԱ-ում ՓՄՁ-ի սուբյեկտների տեսակարար կշռի հետագա ավելացում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների ֆինանսական և ներդրումային հնարավորությունների ընդլայնում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում նորարարությունների և ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրման հնարավորությունների ընդլայնում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին գործարար ուսուցողական, տեղեկատվական և խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման հնարավորությունների ընդլայնում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության շրջանակների ընդլայնում և նրանց մրցունակության բարձրացում, նրանց կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) տեսականու ընդլայնում և դրանց բազմազանեցում, նոր ապրանքատեսակների արտադրության և ծառայությունների մատուցման քանակական ու որակական աճ և դրանց արտահանման ծավալների ավելացում, սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցության ցուցաբերում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների թվի ավելացում և դրանց հաշվին նոր աշխատատեղերի ստեղծում, այդ թվում՝ ՀՀ մարզերում, գործարար ակտիվության բարձրացում ՀՀ մարզերում և այդ նպատակով ցուցաբերվող պետական աջակցության շուրջ 90%-ի ուղղորդում այդտեղ գործող և սկսնակ ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին:

ՀՀ արդարադատության նախարարություն	
77.	**Դատական իշխանության և դատախազության կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման համար Արդարադատության ակադեմիա հիմնադրելու և դրա գործունեությունը համապատասխան օրենքով կարգավորելու մասին** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Դատական իշխանության և դատախազության հեղինակությունը, գործունեության արդյունավետությունը մեծապես պայմանավորված են դրանցում ներգրավված կադրերի հատուկ մասնագիտական պատրաստվածությամբ և շարունակական վերապատրաստմամբ: Պրոֆեսիոնալ կադրերի առկայությունը պահանջում է պետության կողմից համապատասխան պայմանների ապահովում՝ դատական իշխանության և դատախազության կադրերի կրթումը և վերապատրաստումն իրատեսական դարձնելու համար: Դատական իշխանության և դատախազության համար կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման հարցում մեկ միասնական կառույցի գործառնության գաղափարը համահունչ է ժամանակակից միջազգային զարգացումներին և դրա արդյունավետությունն ընդգծվում է մի շարք միջազգային փաստաթղթերում: Համատեղ ուսուցման կազմակերպումն ունի մի շարք առավելություններ ռեսուրսների օպտիմալ կառավարման և տնտեսման, դատավորի և դատախազի թեկնածուների, ինչպես նաև գործող դատավորների և դատախազների մասնագիտական մերձեցման, կադրերի պատրաստման բնագավառում միասնական գաղափարախոսության զարգացման և կրթական մեթոդոլոգիայի կատարելագործման առումներով: Դատական իշխանության և դատախազության համար կադրերի մասնագիտական պատրաստման և գործող դատավորների, դատախազների վերապատրաստման ամբողջ գործընթացի կազմակերպման համար անհրաժեշտ է Արդարադատության ակադեմիայի հիմնադրում և դրա գործունեության հետ կապված հասարակական հարաբերությունների համալիր, համակարգված կարգավորում՝ համապատասխան օրենքով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս գոյություն չունի մեկ միասնական համակարգ, որը կապահովի դատական իշխանության և դատախազության կադրերի կրթումը և վերապատրաստումը, դրանցում ներգրավված կադրերի հատուկ մասնագիտական պատրաստվածությունը, ինչը շատ հաճախ բացասաբար է անդրադառնում դատական իշխանության և դատախազության հեղինակության վրա: **2. Կարգավորման առարկան** Արդարադատության ակադեմիայի հիմնադրմամբ կապահովվի դատական ծառայողների, դատախազության աշխատակազմում պետական ծառայողների և դատական կարգադրիչների արդյունավետ վերապատրաստման իրականացումը: Դատավորների և դատախազների թեկնածուների մասնագիտական պատրաստման գործընթացի առանցքային մասը կկազմի դատարաններում և դատախազությունում փորձաշրջանի անցկացումը: Այս առումով անհրաժեշտ է օրենքով սահմանել դատավորների և դատախազների թեկնածուների մասնագիտական պատրաստման մաս կազմող փորձաշրջանի նվազագույն տևողությանը և փորձաշրջանի բովանդակությանը ներկայացվող նվազագույն պահանջները: Դատավորների և դատախազների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկված անձանց մասնագիտական պատրաստում իրականացնող հաստատության կողմից պետք է հստակ սահմանվեն փորձաշրջանի անցկացման կարգը, փորձաշրջանի բովանդակության ուղենիշները, փորձաշրջանի գնահատման չափանիշները: Ինչպես դատավորների և դատախազների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկված անձանց մասնագիտական կրթությունը, այնպես էլ դատավորների և դատախազների վերապատրաստումը, պետք է ուղղված լինեն ոչ միայն նեղ մասնագիտական-իրավաբանական գիտելիքներ հաղորդելուն, այլև որպես դատավոր կամ դատախազ արդյունավետ գործելու, դատարանում հանդես գալու, գործերը կառավարելու, մարդկանց հետ

	հաղորդակցվելու համար անհրաժեշտ այլ գիտելիքների, հմտությունների ուսուցմանը: Դատական իշխանությունը և դատախազությունը մասնագիտական բարձր պատրաստվածություն ունեցող կադրերով ապահովելու տեսանկյունից առանձնակի կարևորություն ունի դատավորների, դատախազների, դատական ծառայողների, դատախազության աշխատակազմում պետական ծառայողների շարունակական վերապատրաստման արդյունավետ տարեկան ծրագրերի իրականացումը: Մասնավորապես, դատավորների և դատախազների վերապատրաստման ծրագրերի շրջանակներում անհրաժեշտ է ընդգրկել օրենսդրական և դատավարական զարգացումներին, դատական պրակտիկային վերաբերող թեմաներ: Միևնույն ժամանակ, վերապատրաստման ծրագրերի շրջանակում անհրաժեշտ է սերտացնել դատավորների, դատախազների և փաստաբանների միջև համագործակցությունը և շփումը՝ համատեղ վերապատրաստման դասընթացների, գիտաժողովների և այլ միջոցառումների կազմակերպման և իրականացման միջոցով: Անհրաժեշտ է մշակել դատախազների, դատավորների և փաստաբանների համատեղ վերապատրաստման կուրսեր, ձեռնարկել դատախազների, դատավորների և փաստաբանների համատեղ մասնակցությամբ կլոր սեղան-քննարկումներ, սեմինարներ, նրանց միջև համագործակցությունը և շփումը խթանող այլ միջոցառումներ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Դատական իշխանության և դատախազության կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման համար Արդարադատության ակադեմիա հիմնադրելու և դրա գործունեությունը համապատասխան օրենքով կարգավորելու միջոցով էականորեն կբարձրանան դատական իշխանության և դատախազության հեղինակությունը և վերջիններիս գործունեության արդյունավետությունը:
78.	**Դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրման թափանցիկ և օբյեկտիվ ընթացակարգերի մշակման** **1. Ընթացակարգերի մշակման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Դատական իշխանության անկախության համատեքստում առանձնակի կարևորվում է դատական իշխանությունը պատշաճ կադրերով համալրելու խնդիրը: Եվրոպայի խորհրդի տարբեր մարմինների կողմից ընդունված մի շարք փաստաթղթերում ընդգծվում է, որ դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրումը պետք է հիմնված լինի օբյեկտիվ չափանիշների վրա, որոնք նախապես սահմանված են օրենքով կամ իրավասու մարմինների կողմից, և հրապարակային են: Դատավորի պաշտոնի առանձնահատկությունը պայմանավորում է այն հանգամանքը, որ ապագա դատավորի ընտրության չափանիշների հարցում հատուկ նշանակություն ունեն ոչ միայն նրա նեղ մասնագիտական-իրավաբանական պատրաստվածության բարձր մակարդակը, այլև որոշակի ոչ մասնագիտական որակների, այսպես կոչված «արժանիքների, բարոյահոգեբանական, անձնական հատկանիշների» կարևորությունը: Վերջիններս, բացի մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքներից, ներառում են նաև բնավորությունը, դատողությունը, հաղորդակցման հմտությունները, ինքնատիրապետման, հեղինակության (ազդեցության) չափավոր կիրառման հմտությունները, դատական ակտեր կայացնելու արդյունավետությունը և այլն: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս մանրամասն հստակեցման կարիք ունեն դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրման ընթացակարգերը, որոնք կնպաստեն դատական իշխանությունը պատշաճ կադրերով համալրելուն, ինչպես նաև կներդրվեն դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրման օբյեկտիվ չափանիշներ:

	2. Կարգավորման առարկան Նախատեսվում է մշակել օրենքի նախագիծ, որով կսահմանվեն դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրման թափանցիկ և օբյեկտիվ ընթացակարգեր, որոնք կնպաստեն ապագա դատավորի ընտրության չափանիշների հարցում ոչ միայն նրա նեղ մասնագիտական-իրավաբանական պատրաստվածության բարձր մակարդակը, այլև որոշակի ոչ մասնագիտական որակները, այսպես կոչված՝ «արժանիքները, բարոյահոգեբանական, անձնական հատկանիշները»՝ հաշվի առնելով համապատասխան անձանց դատավորների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրմանը: Վերջիններս, բացի մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքներից, ներառում են նաև բնավորությունը, դատողությունը, հաղորդակցման հմտությունները, ինքնատիրապետման, հեղինակության (ազդեցության) չափավոր կիրառման հմտությունները, դատական ակտեր կայացնելու արդյունավետությունը և այլն: Դատավորների թեկնածուների առաջադրման օբյեկտիվ չափանիշները և հստակ ընթացակարգերն անհրաժեշտ են նաև *«ֆավորիտիզմի, պահպանողականության կամ կլոնավորման»* վտանգներից (Եվրոպայի դատավորների խորհրդատվական խորհրդի (CCJE) թիվ 1 կարծիք) խուսափելու համար, որը կարող է առաջանալ դատավորների թեկնածուների առաջադրման հարցում դատական իշխանությանը բացարձակ, չկանոնակարգված և սուբյեկտիվիզմի հնարավորություն տվող լիազորություններ վերապահելու արդյունքում: Այդ իսկ պատճառով դատավորների թեկնածուների ընտրության գործընթացի օբյեկտիվության պահանջներից ուղղակիորեն բխում է Արդարադատության խորհրդում նրանց հետ հարցազրույցի խնդիրների, թեմայի և ընթացակարգերի հստակեցումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկելու համար թեկնածուների առաջադրման ընթացակարգերի հստակեցումը և մանրամասնումը կապահովեն դատական իշխանության համալրումը պատշաճ կադրերով:
79.	**Դատավորի թեկնածուի ոչ միայն մասնագիտական գիտելիքների, այլև որպես դատավոր գործելու ունակության և արդյունավետության, տրամաբանական հմտությունների գնահատման հնարավորություն տվող կառուցակարգերի մշակման** **1. Ընթացակարգերի մշակման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Դատական իշխանության անկախության համատեքստում առանձնակի կարևորվում է դատական իշխանությունը պատշաճ կադրերով համալրելու խնդիրը: Եվրոպայի խորհրդի տարբեր մարմինների կողմից ընդունված մի շարք փաստաթղթերում ընդգծվում է, որ դատավորների ընտրության և առաջխաղացման վերաբերյալ որոշումները պետք է հիմնված լինեն օբյեկտիվ չափանիշների վրա, որոնք նախապես սահմանված են օրենքով կամ իրավասու մարմինների կողմից, և հրապարակային են: Դատավորի պաշտոնի առանձնահատկությունը պայմանավորում է այն հանգամանքը, որ ապագա դատավորի ընտրության չափանիշների հարցում հատուկ նշանակություն ունեն ոչ միայն նրա նեղ մասնագիտական-իրավաբանական պատրաստվածության բարձր մակարդակը, այլև որոշակի ոչ մասնագիտական որակների, այսպես կոչված՝ «արժանիքների, բարոյահոգեբանական, անձնական հատկանիշերի» կարևորությունը: Վերջիններս, բացի մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքներից, ներառում են նաև բնավորությունը, դատողությունը, հաղորդակցման հմտությունները, ինքնատիրապետման, հեղինակության (ազդեցության) չափավոր կիրառման հմտությունները, դատական ակտեր կայացնելու արդյունավետությունը և այլն:

	Անհրաժեշտ է վերափոխել Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգրքով նախատեսված՝ դատավորների թեկնածուների գիտելիքների ստուգման գործընթացն այնպես, որ հնարավոր լինի գնահատել թեկնածուի ոչ միայն մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքների մակարդակը, այլև որպես դատավոր գործելու նրա ունակությունն ու պաշտոնավարման ակնկալվող արդյունավետությունը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս, ըստ էության, դատական իշխանությունը պատշաճ կադրերով համալրելու հարցում հաշվի չեն առնվում Եվրոպայի խորհրդի տարբեր մարմինների կողմից ընդունված մի շարք փաստաթղթերում ընդգծված դատավորների ընտրության և առաջխաղացման վերաբերյալ որոշումներն օբյեկտիվ չափանիշների վրա հիմնված լինելու պարտադիր պահանջները, որոնք նախապես պետք է սահմանված լինեն օրենքով կամ իրավասու մարմինների կողմից, ինչպես նաև լինեն հրապարակային: Այսօր դատավորի թեկնածուի ընտրության հարցում հատուկ նշանակություն տրվում է միայն նրա նեղ մասնագիտական-իրավաբանական պատրաստվածության բարձր մակարդակը՝ անտեսելով որոշակի ոչ մասնագիտական որակների, այսպես կոչված՝ «արժանիքների, բարոյահոգեբանական, անձնական հատկանիշների» կարևորությունը: Վերջիններս, բացի մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքներից, ներառում են նաև բնավորությունը, դատողությունը, հաղորդակցման հմտությունները, ինքնատիրապետման, հեղինակության (ազդեցության) չափավոր կիրառման հմտությունները, դատական ակտեր կայացնելու արդյունավետությունը և այլն: Անհրաժեշտ է վերափոխել Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգրքով նախատեսված՝ դատավորների թեկնածուների գիտելիքների ստուգման գործընթացն այնպես, որ հնարավոր լինի գնահատել թեկնածուի ոչ միայն մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքների մակարդակը, այլև որպես դատավոր գործելու նրա ունակությունն ու պաշտոնավարման ակնկալվող արդյունավետությունը: Դատավորների ընտրության օբյեկտիվ չափանիշները և հստակ ընթացակարգերն անհրաժեշտ են նաև *«ֆավորիտիզմի, պահպանողականության կամ կլոնավորման»* վտանգներից (Եվրոպայի դատավորների խորհրդատվական խորհրդի (CCJE) թիվ 1 կարծիք) խուսափելու համար, որը կարող է առաջանալ դատավորների ընտրության հարցում դատական իշխանությանը բացարձակ, չկանոնակարգված և սուբյեկտիվիզմի հնարավորություն տվող լիազորություններ վերապահելու արդյունքում: **2. Կարգավորման առարկան** Նախատեսվող կարգավորումների մշակումը հնարավորություն կտա դատավորի թեկնածուի գնահատումն իրականացնելու՝ ոչ միայն նրա նեղ մասնագիտական-իրավաբանական պատրաստվածության բարձր մակարդակը, այլև որոշակի ոչ մասնագիտական որակները, այսպես կոչված՝ «արժանիքները, բարոյահոգեբանական, անձնական հատկանիշները» հաշվի առնելով: Վերջիններս, բացի մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքներից, ներառում են նաև բնավորությունը, դատողությունը, հաղորդակցման հմտությունները, ինքնատիրապետման, հեղինակության (ազդեցության) չափավոր կիրառման հմտությունները, դատական ակտեր կայացնելու արդյունավետությունը և այլն: Անհրաժեշտ է վերափոխել Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգրքով նախատեսված՝ դատավորների թեկնածուների գիտելիքների ստուգման գործընթացն այնպես, որ հնարավոր լինի գնահատել թեկնածուի ոչ միայն մասնագիտական իրավաբանական գիտելիքների մակարդակը, այլև որպես դատավոր գործելու նրա ունակությունն ու պաշտոնավարման ակնկալվող արդյունավետությունը: Դատավորների ընտրության օբյեկտիվ չափանիշները և հստակ ընթացակարգերն անհրաժեշտ են նաև *«ֆավորիտիզմի, պահպանողականության կամ կլոնավորման»* վտանգներից (Եվրոպայի դատավորների խորհրդատվական խորհրդի (CCJE) թիվ 1 կարծիք) խուսափելու համար, որը կարող է առաջանալ դատավորների ընտրության հարցում դատական իշխանությանը բացարձակ, չկանոնակարգված և սուբյեկտիվիզմի

	հնարավորություն տվող լիազորություններ վերապահելու արդյունքում: Այդ իսկ պատճառով դատավորների թեկնածուների ընտրության գործընթացի օբյեկտիվության պահանջներից ուղղակիորեն բխում է Արդարադատության խորհրդում նրանց հետ հարցազրույցի խնդիրների, թեմայի և ընթացակարգերի հստակեցումը: Ավելին, հաշվի առնելով դատավորների ընտրության ընթացակարգերի թափանցիկության ապահովման վերաբերյալ միջազգային փաստաթղթերի պահանջները, Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգրքով անհրաժեշտ է կատարելագործել դատավորների թեկնածուների որակավորման ստուգման արդյունքների հիմնավորվածության ապահովման և որակավորման գրավոր ստուգման արդյունքների վիճարկման ընթացակարգերը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Դատավորի թեկնածուի ոչ միայն մասնագիտական գիտելիքների, այլև որպես դատավոր գործելու ունակության և արդյունավետության, տրամաբանական հմտությունների գնահատման հնարավորություն տվող կառուցակարգերի մշակումը՝ հիմնված միջազգային չափանիշների, թափանցիկության ու անաչառության սկզբունքների վրա, էապես կնպաստեն արդար, արդյունավետ և հանրության առջև հաշվետու դատական իշխանության ապահովմանը:
80.	**«Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սահմանել բոլոր իրավական ակտերը պետական փորձաքննության ներկայացնելու պահանջ, ինչի արդյունքում էապես կբարելավվի իրավական ակտերի որակը, կապահովվի բոլոր նորմատիվ իրավական ակտերի հրապարակման գործընթացը, կսահմանվեն հրատապ համարվող իրավական ակտերի տեսակներն ու դրանց ներկայացվող պահանջները և հրապարակման կարգը, կսահմանվեն օրենսդրական տեխնիկային վերաբերող նոր պահանջներ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հետևյալ հանգամանքներով՝ «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքն ընդունվել է դեռևս 2002 թվականի ապրիլի 3-ին և նշված օրենքի կիրառման ընթացքում ի հայտ են եկել մի շարք խնդիրներ ու տեխնիկական թերություններ, մասնավորապես՝ 1. «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն «օրենքով նախատեսված դեպքերում, կարգով նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը կամ նորմատիվ իրավական ակտերը Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին և այլ իրավական ակտերին համապատասխանեցնելու, ինչպես նաև այդ ակտերի մշակման ժամանակ սույն օրենքի պահանջների և օրենսդրական տեխնիկայի կանոնների պահպանումն ապահովելու նպատակով պարտադիր պետական իրավական փորձաքննության են ենթարկվում Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում:

	2. Հայաստանի Հանրապետության իրավական ակտեր ընդունելու իրավասություն ունեն բազմաթիվ պետական մարմիններ, սակայն ոչ բոլոր մարմինների իրավական ակտերն են հրապարակվում առանձին (անվանական) Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնական տեղեկագրում: 3. «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն բոլոր նորմատիվ իրավական ակտերը պետք է հրապարակվեն, իսկ գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտերը պետք է պետական գրանցում ստանան ու հրապարակվեն, որից հետո նոր ուժի մեջ մտնեն և ստանան իրավաբանական ուժ: Կարող է ստեղծվել, սակայն, այնպիսի իրավիճակ, երբ իրավական ակտը պետք է ուժի մեջ մտնի հրատապ: Այս առումով նախագծով սահմանվել է այն իրավական ակտերի ցանկը, որոնք կարող են ճանաչվել հրատապ, և դրանց ուժի մեջ մտնելու կարգը: **2. Կարգավորման առարկան** 1. Հաշվի առնելով «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջը՝ գտնում ենք, որ ցանկացած նորմատիվ իրավական ակտ պետք է պարտադիր պետական փորձաքննություն անցնի Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում, իսկ ցանկացած գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտ պետք է փորձաքննություն անցնի Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում և ստանա պետական գրանցում. Այդ առումով նախագծով նախատեսվում են համապատասխան փոփոխություններ, որոնց համաձայն Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունում պետական փորձաքննություն պետք է անցնեն և գրանցվեն նաև դատական մարմինների նորմատիվ իրավական ակտերը: Միաժամանակ, նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ դատական իշխանությունը պետական իշխանության առանձին ճյուղ է, վճռաբեկ դատարանի նախագահի որոշումներն ընդգրկվել են ՀՀ իրավական ակտերի համակարգում և նախատեսվել են որպես գերատեսչական նորմատիվ ակտեր: 2. Նախագծով նախատեսվում է սահմանել, որ՝ ա. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանի որոշումները և դատական ակտերն ստանալու օրվան հաջորդող տասնհինգ օրվա ընթացքում հրապարակվում են Հայաստանի Հանրապետության դատական ակտերի պաշտոնական տեղեկագրում, բ. դատական մարմինների ակտերը պետական գրանցման օրվան հաջորդող տասնհինգ օրվա ընթացքում պաշտոնապես հրապարակվում են Հայաստանի Հանրապետության դատական ակտերի պաշտոնական տեղեկագրում: 3. Նախագծով առաջարկվում է սահմանել, որ «բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքի, պարտադիր պահուստավորման նորմատիվի կամ հատուկ տնտեսական նորմատիվների սահմանմանն ուղղված, ընտրությունների կամ հանրաքվեների հարցերի մասին, զանգվածային հիվանդությունների, թունավորումների, վարակիչ հիվանդությունների, համաճարակների կամ դրանց առաջացման վտանգի դեպքում կարանտին կամ այլ կանխարգելող միջոցառումներ իրականացնելու կամ դրանք դադարեցնելու մասին, արտակարգ իրավիճակների կամ դրանց առաջացման անմիջական վտանգի դեպքում արտակարգ իրավիճակների կանխմանը, կանխարգելմանն ու դրանց հետևանքների վերացմանն ուղղված և հրատապ ճանաչված գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտերն ընդունող մարմիններն իրավունք ունեն այդ իրավական ակտերը հրապարակելու առանց պետական պարտադիր իրավական փորձաքննության ու պետական գրանցման՝ նախատեսելով դրանց ուժի մեջ մտնելու այլ ժամկետներ: Ընդ որում, սույն մասում նշված մարմինները պարտավոր են այդ իրավական ակտերով սահմանել դրանց կիրարկումն ապահովող այնպիսի ժամկետներ, որոնք հնարավորություն կտան դրանց պահանջների կատարողներին իրենց գործունեությունը համապատասխանեցնելու սահմանված նորմերի պահանջներին:

	Սահմանել նաև, որ «հրատապ ճանաչված նորմատիվ իրավական ակտ ընդունած մարմինները պարտավոր են ոչ ուշ, քան նորմատիվ իրավական ակտն ընդունելուն հաջորդող երրորդ օրը տվյալ նորմատիվ իրավական ակտն ուղարկել ՀՀ արդարադատության նախարարություն՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով իրավական ակտի պետական պարտադիր փորձաքննության և գրանցման՝ կից նշելով տվյալ իրավական ակտի հրապարակման ձևը (ձևերը), հրապարակման պահը և ուժի մեջ մտնելու ժամկետը: 4. Նախագծով նախատեսվում է կատարել նաև օրենսդրական տեխնիկային վերաբերող մի շարք փոփոխություններ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Սահմանել բոլոր իրավական ակտերը պետական փորձաքննության ներկայացնելու պահանջ, ինչի արդյունքում էապես կբարելավվի իրավական ակտերի որակը, կապահովվի բոլոր նորմատիվ իրավական ակտերի հրապարակման գործընթացը, կսահմանվեն հրատապ համարվող իրավական ակտերի տեսակներն ու դրանց ներկայացվող պահանջները և հրապարակման կարգը, կսահմանվեն օրենսդրական տեխնիկային վերաբերող նոր պահանջներ:
81.	**«Սեփականության արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման ընդունման** **1. Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակումից հետո պետության համար կենսական նշանակություն ունեցող մի շարք օբյեկտների, այդ թվում՝ գործարանների, անավարտ շինարարության օբյեկտների և այլ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը մասնավորեցման արդյունքում անցավ մի շարք ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Վերջիններս, դառնալով նշված օբյեկտների սեփականատեր, որոշ դեպքերում օբյեկտիվ կամ սուբյեկտիվ պատճառներով այլևս չշարունակեցին դրանք ըստ նշանակության օգտագործել: Արդյունքում, այդ գույքը, ունենալով երկրի զարգացմանը նպաստելու մեծ պոտենցիալ, հայտնվեց չօգտագործվող՝ «անտնտեսվար» վիճակում, ինչը չի կարելի ընդունելի համարել առանց այդ էլ սահմանափակ հնարավորություններով օժտված Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության համար: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ չօգտագործվող՝ «անտնտեսվար» վիճակում հայտնված գույքը ներկայումս սեփականության իրավունքով պատկանում է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, անհրաժեշտ ենք համարում մշակել դրանց հարկադիր օտարման հնարավորություն ընձեռող հայեցակարգ՝ սեփականության իրավունքի հետ կապված սահմանադրաիրավական հարաբերությունների կարգավորման սկզբունքային նորմեր հանդիսացող Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 8-րդ և 31-րդ հոդվածների համատեքստում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս չօգտագործվող՝ «անտնտեսվար» վիճակում հայտնված ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող գույքը շարունակվում է չօգտագործվել ըստ նշանակության: Հաշվի առնելով ստեղծված իրավիճակը անհրաժեշտություն է առաջացել մշակելու այդ գույքի հարկադիր օտարման հնարավորությանն անդրադարձող հայեցակարգ, որը սակայն կլինի սեփականության իրավունքի հետ կապված սահմանադրաիրավական հարաբերությունների կարգավորման սկզբունքային նորմեր հանդիսացող Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 8-րդ և 31-րդ հոդվածների համատեքստում: Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության նշված հոդվածների համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ճանաչվում և պաշտպանվում է սեփականության իրավունքը (սեփական հայեցողությամբ տիրապետելու, օգտագործելու, տնօրինելու և կտակելու՝ սեփականատիրոջ իրավունքը), որից անձը կարող է զրկվել բացառապես դատական կարգով՝ օրենքով նախատեսված դեպքերում, իսկ սեփականության օտարումը

	հասարակության և պետության կարիքների համար կարող է կատարվել միայն բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերի դեպքերում, օրենքով սահմանված կարգով, նախնական համարժեք փոխհատուցմամբ: Այս կապակցությամբ ուշագրավ է ՀՀ Սահմանադրական դատարանի 2006 թվականի ապրիլի 18-ի N ՍԴՈ-630 որոշման մեջ արտահայտված դիրքորոշումը, որի համաձայն «Սահմանադրության 43-րդ հոդվածը սեփականության իրավունքը չի դիտարկում որպես այդ հոդվածի հիմքերով սահմանափակվող իրավունք: Առկա է իրավունքների սահմանափակման այն առանձնահատուկ դեպքը, երբ Սահմանադրությունն է որոշում տվյալ իրավունքի սահմանափակման չափանիշն ու սահմանները՝ դա չվերապահելով նույնիսկ օրենսդրի իրավասությանը: Այն կարող է նախ՝ իրականացվել օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ բացառապես դատական կարգով սեփականությունից զրկելու միջոցով՝ որպես պատասխանատվությունից բխող հարկադիր գործողություն: Երկրորդ՝ «սեփականության օտարման» միջոցով, որը «սեփականության զրկումից» էապես տարբեր այլ ինստիտուտ է և պետք է իրականացվի Սահմանադրության 31-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հիմքերով»: Նշվածից հետևում է, որ ՀՀ Սահմանադրությունը նախատեսել է սեփականության իրավունքի սահմանափակման ընդամենը երկու դեպք՝ 1. օրենքով նախատեսված դեպքերում բացառապես դատական կարգով սեփականությունից զրկում՝ որպես պատասխանատվությունից բխող հարկադիր գործողություն. 2. հասարակության և պետության կարիքների համար սեփականության օտարում՝ օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, որպես երկրորդ եղանակով սեփականության իրավունքի սահմանափակման իրավաչափության երաշխիք՝ ՀՀ Սահմանադրական դատարանն իր 2009 թվականի հուլիսի 14-ի N ՍԴՈ-815 որոշմամբ կարևորել է հետևյալը՝ ա) «միայն մեկ դեպքում է հնարավոր սեփականության հարկադիր օտարումը, երբ առկա է բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակական և պետական կարիքը», բ) «հասարակության և պետության ամեն մի կարիք սեփականության օտարման հիմք չի կարող հանդիսանալ, այդ կարիքները պետք է լինեն բացառիկ՝ պայմանավորված գերակա հանրային շահով», գ) «միայն բացառիկ՝ գերակա հանրային շահի առկայության հիմնավորմամբ ի հայտ եկած հասարակական և պետական կարիքի դեպքում կարող է սեփականության հարկադիր օտարման խնդիր առաջադրվել», դ) «օրենքը պետք է սահմանի, թե ինչպես որոշել հասարակական և պետական կարիքը, ինչպես է հիմնավորվում, որ դրա՝ համարժեք փոխհատուցմամբ բավարարումը թելադրված է բացառիկ՝ գերակա հանրային շահով»: Սահմանադրական այս պահանջների մեջ բացառիկ՝ գերակա հանրային շահի ամրագրումը մի կողմից սեփականության իրավունքի պաշտպանության երաշխիք է, քանի որ այլ դեպքերում սեփականության օտարումը կլինի հակասահմանադրական, մյուս կողմից՝ պետության համար սահմանափակում է օտարված սեփականությունն այլ նպատակով օգտագործելու հնարավորությունը: Ելնելով շարադրված դատողություններից՝ կարելի է եզրակացնել, որ «անտնտեսվար պահվող օբյեկտների (արտադրական նշանակության շենքեր, շինություններ, դրանց ամրակցված գույք և այլն)» նկատմամբ սեփականության իրավունքի հարկադիր օտարումը կարող է իրականացվել բացառապես նշված պայմաններին համապատասխան իրականացված հասարակության և պետության կարիքների համար սեփականության օտարմամբ, քանի որ ցանկացած այլ սահմանափակում չի բխի ՀՀ Սահմանադրությամբ ամրագրված պահանջներից: **2. Կարգավորման առարկան** Կարևորելով «իրավաչափ նպատակի համար սեփականության տարբեր օբյեկտների օտարման առանձնահատկությունները» սահմանելու պահանջը և ելնելով իրավական որոշակիության սկզբունքը հնարավորինս ապահովելու անհրաժեշտությունից՝ նախատեսվում է մշակել

	սեփականության արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ հայեցակարգ, որն իրավական հիմքեր կստեղծի օրենքով ամրագրելու օբյեկտների (արտադրական նշանակության շենքեր, շինություններ, դրանց ամրակցված գույք և այլն) անտնտեսվար պահելու դեպքում դրանց օտարումը հասարակության և պետության կարիքների համար՝ որպես գերակա հանրային շահ ճանաչելու, ինչպես նաև դրանք օտարելու առանձնահատկություններ սահմանելու համար: Կնախատեսվի այն հատկանիշների շրջանակը, որոնք թույլ կտան համապատասխան գույքը դիտարկել որպես անտնտեսվար պահվող: Մասնավորապես, այդպիսի հատկանիշներ կարող են հանդիսանալ՝ 1) վերջին տասը տարվա ընթացքում այդ օբյեկտի սեփականատերն այն երբևէ չի օգտագործել կամ օգտագործել է ոչ նպատակային նշանակությամբ. 2) վերջին տասը տարվա ընթացքում այդ օբյեկտի օգտագործման արդյունքում դրա սեփականատիրոջ ստացած օգուտը չի գերազանցում այդ օբյեկտի առավել բարձր կադաստրային արժեքի 10 %-ը. 3) հասարակության և պետության կարիքների համար սեփականությունն օտարելու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու պահին առկա են տնտեսավարող սուբյեկտին սնանկ ճանաչելու հիմքեր, և դրա մասնակիցները (բաժնետերերը և այլն) բավարար միջոցներ չեն ձեռնարկել իրավաբանական անձի սնանկության հիմքերը վերացնելու համար: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Սեփականության արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ հայեցակարգը թույլ կտա հստակորեն գնահատել տնտեսական օբյեկտն անտնտեսվար պահելու հանգամանքը և օրենքով սահմանված կարգով այն օտարելու միջոցով ապահովել տվյալ տնտեսավարող օբյեկտի բնականոն գործածումը:
	ՀՀ պաշտպանության նախարարություն
82.	**«Հայաստանի Հանրապետության ռազմական-արդյունաբերական համալիրի զարգացման պետական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ Նախագահի հրամանագրի նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության ռազմական-արդյունաբերական համալիրի զարգացման պետական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ Նախագահի հրամանագրի նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի «դ» ենթակետի պահանջների կատարմամբ, ինչպես նաև նպատակ ունի ստեղծելու ռազմական արդյունաբերության ոլորտում իրավական, տնտեսական, սոցիալական, ինչպես նաև գիտական ու տեխնիկական կադրային քաղաքականության հիմքեր՝ ի նպաստ երկրի ռազմական անվտանգության: Ծրագրի հաստատումը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության ռազմական արդյունաբերության համակարգային բարեփոխումների իրականացմանը: **1.1. Ոլորտի ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանն իր անկախ պետականության կայացման տարիներին տնտեսության վերակազմավորումն իրականացրել է առանց ռազմաարդյունաբերության պետական համակարգված քաղաքականության և հստակ զարգացման ծրագրերի: Ռազմական պատվերներ կատարող ընկերությունները հիմնականում կախյալ են եղել ՀՀ պաշտպանության նախարարության պատվերներից և մինչև այժմ էլ գոյատևում են դրանց շնորհիվ: Սպառազինության ու ռազմական տեխնիկայի նոր նմուշների մշակման և ձեռքբերման ժամանակ չի իրականացվել արտադրատեսակի կյանքի ցիկլի գնահաշվարկ, հաշվարկվել են միայն սկզբնական ձեռքբերման ծախսերը:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նախորոշել ռազմական արդյունաբերության խնդիրների լուծման ուղղությունները, ՀՀ ռազմաարդյունաբերական հայեցակարգի դրույթներից բխող ռազմաարդյունաբերության զարգացման միջոցառումները: **2. Կարգավորման առարկան** Սահմանել ռազմական արդյունաբերության խնդիրների լուծման ուղղությունները, ՀՀ ռազմաարդյունաբերական հայեցակարգի դրույթներից բխող ոլորտի զարգացման հիմնական միջոցառումները, դրանց իրականացման ժամանակացույցը և կատարողները, ոլորտում գործունեություն իրականացնող կամ հեռանկարային ընկերությունների տեխնոլոգիական զարգացման ու տեխնիկական վերազինման մեխանիզմները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պետության տնտեսական և ֆինանսական հնարավորությունների շրջանակներում բավարար թվով, ժամանակակից անհրաժեշտ մարտունակությամբ, ներհանրապետական արտադրության սպառազինությամբ ու ռազմական տեխնիկայով հագեցած զինված ուժերի և այլ զորքերի անխափան ապահովումը, ռազմական պատվերներ կատարող ընկերությունների կայուն գործունեության անընդհատության ապահովումը, նյութական, աշխատանքային և այլ միջոցների արդյունավետ օգտագործումն ու կառավարումը, արդյունաբերության մյուս ճյուղերի զարգացման համար հնարավորությունների ստեղծումը, պետության վարկանիշի բարձրացումը
	ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն
83.	**«ՄԱԿ-ի թմրանյութերի և կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի կոնվենցիայի իրականացման ինքնագնահատման զեկույցի մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունման** ՄԱԿ-ի թմրանյութերի և կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի գրասենյակ կոնվենցիայի իրականացման ինքնագնահատման զեկույցը 2012 թ. Ներկայացնելը: Հայաստանի Հանրապետությունը, որպես ՄԱԿ-ի կոռուպցիայի դեմ պայքարի կոնվենցիան վավերացրած երկիր (վավերացրել է 2007 թ.), ստանձնել է պարտավորություններ կոնվենցիայի դրույթները պատշաճ մակարդակով իրականացնելու համար և 2009 թ. ՄԱԿ-ի կոռուպցիայի դեմ պայքարի կոնվենցիայի համաժողովի ընթացքում ընդունել է կոնվենցիայի վերահսկման մեխանիզմների մասին բանաձևը, իրականացման մանդատը, ուղենիշները, որի համաձայն անդամ պետություններում պետք է կատարվի կոնվենցիայի արդյունավետ իրականացման վերահսկման գործընթաց: ՀՀ կառավարության 2007 թ. Նոյեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանապետության միջազգային պարտավորություններին համապատասխան Հայաստանի Հանրապետության ազգային զեկույցների պատրաստման և հաստատման կարգը սահմանելու մասին» N 1483-Ն որոշմամբ նախատեսվում է իրավասու գերատեսչության կողմից Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պարտավորություններին համապատասխան ազգային զեկույցներ պատրաստելը՝ շահագրգիռ գերատեսչությունների ներգրավմամբ և ՀՀ կառավարության հաստատմանը ներկայացնելը:
	ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե
84.	**«Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի առկայության և բաշխման վերաբերյալ 2012 թվականի հաշվետվության (հողային հաշվեկշռի) մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Որոշման նախագծի ընդունումը բխում է Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի պահանջներից, ըստ որի հողամասերը և դրանց վրա ամրակայված գույքը (շենքեր, շինություններ), անկախ սեփականության ձևից, ենթակա են պետական հաշվառման: Պետական հաշվառումն իրականացվում է հողամասերի և դրանց վրա ամրակայված անշարժ գույքի որակի ու քանակի, նպատակային նշանակության,

	հողատեսքերի և գործառնական նշանակության, սեփականության ու օգտագործման սուբյեկտների մասին ամբողջական տվյալներ ստանալու նպատակով: Պետական հաշվառումն իրականացվում է անընդհատ՝ սկզբնական հաշվառման ելակետային տվյալների հիման վրա՝ տարվա ընթացքում կատարված իրավական, որակական և քանակական փոփոխություններն արտացոլելով հաշվառման տեքստային ու գրաֆիկական փաստաթղթերում: Հողամասերի պետական հաշվառման արդյունքում կազմվում է Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի տարեկան հաշվետվությունը (հողային հաշվեկշիռը)՝ յուրաքանչյուր տարվա հուլիսի 1-ի դրությամբ, որը հաստատում և հրապարակում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թ. հոկտեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանրապետության հողային հաշվեկշիռը կազմելու կարգը հաստատելու մասին» N 656 որոշման պահանջների՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը 2010 թվականի հոկտեմբերի 14-ին հաստատել է Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի հողային հաշվեկշիռը: 2010 թվականի հուլիսի 1-ից մինչև 2011 թվականի հուլիսի 1-ը Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդում կատարվել են նպատակային և գործառնական նշանակությունների, հողատեսքերի ու սեփականության սուբյեկտների, ինչպես նաև ոռոգվող հողերի, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարված փոփոխություններ: Անհրաժեշտ է նշված փոփոխություններն արտացոլել Հայաստանի Հանրապետության 2011 թվականի հողային հաշվեկշռում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նպատակն է Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր տարվա ընթացիկ հողային հաշվեկշռի՝ ըստ նպատակային նշանակության ու սեփականության սուբյեկտների, իսկ գյուղատնտեսական և անտառային նշանակության հողերը՝ ըստ հողատեսքերի, տվյալները համեմատել նախորդ տարիների հետ, վերլուծության հիման վրա ներկայացնել առաջարկություններ հողային պաշարների արդյունավետ օգտագործման և կառավարման, համայնքների սեփականաշնորհված հողերի միավորման ու խոշորացման ծրագրերին օժանդակելու վերաբերյալ: **2. Կարգավորման առարկան** Որոշման ընդունմամբ կկատարվի Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի պահանջը՝ տարվա ընթացքում կատարված իրավական, որակական և քանակական փոփոխությունները կարտացոլվեն 2011 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմված Հայաստանի Հանրապետության հողային հաշվեկշռում: «Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի առկայության և բաշխման վերաբերյալ 2011 թ. հաշվետվության (հողային հաշվեկշռի) մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հաստատվելուց հետո կհրապարակվի, որի նորացված և ճշտված տվյալներից կկարողանան օգտվել շահագրգիռ բոլոր պետական մարմինները, ոչ պետական կազմակերպություններն ու անձինք: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի առկայության և բաշխման վերաբերյալ 2011 թ. հաշվետվության (հողային հաշվեկշռի) մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման ընդունման արդյունքում կկազմվի Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի տարեկան հաշվետվությունը (հողային հաշվեկշիռը):
ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն	
85.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1844-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1844-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ

	կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի նպատակն է պարզեցնել պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական արդյունքների դիտարկման ցուցանիշները, ինչպես նաև սահմանել մոնիթորինգի արդյունքում համապատասխան առաջարկություններ ներկայացնելու մասին դրույթներ : **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1844-Ն որոշման համաձայն իրականացվում են 50 և ավելի տոկոս պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական դիտարկումներ (մոնիթորինգ), դիտարկումների համար սահմանված է 23 ցուցանիշ, որոնց համադրումը երբեմն չի տալիս ընկերության ֆինանսական վիճակի իրական պատկերը: Միևնույն ժամանակ, որոշմամբ սահմանված չեն մոնիթորինգի արդյունքների վերլուծության հիման վրա ընկերությունների կառավարման վերաբերյալ համապատասխան առաջակություններ ներկայացնելու մասին դրույթներ: **1.2. Առաջարկվող լուծումները** «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1844-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծով առաջարկվում է պարզեցնել պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական արդյունքների դիտարկման ցուցանիշները, ինչպես նաև սահմանել մոնիթորինգի արդյունքում համապատասխան առաջարկություններ ներկայացնելու մասին դրույթներ : **2. Կարգավորման առարկան** Պարզեցնել 50 և ավելի տոկոս պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական դիտարկումների (մոնիթորինգ) իրականացումը և սահմանել դրանց հիման վրա ընկերությունների ֆինանսական վիճակի բարելավման վերաբերյալ համապատասխան առաջարկություններ ներկայացնելը **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1844-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման արդյունքում կպարզեցվեն պետական մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական արդյունքների դիտարկման ցուցանիշները, ինչպես նաև կսահմանվեն մոնիթորինգի արդյունքում ընկերությունների ֆինանսական վիճակի բարելավման վերաբերյալ համապատասխան առաջարկություններ ներկայացնելու մասին դրույթներ :
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն	
86.	**«Զենքի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունման** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Զենքի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունումը բխում է ՀՀ կառավարության 2010 թվականի ապրիլի 1-ի N 354-Ն որոշմամբ հաստատված Ոստիկանության գործունեության ոլորտում 2010-2011 թթ. բարեփոխումների ծրագրի 29.1-ին կետից, և նպատակ ունի գործող օրենքում առկա դրույթները համապատասխանեցնելու արդի հասարակական հարաբերություններին: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Զենքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենքն ամբողջությամբ չի կարգավորում զենքի շրջանառության ընթացքում ծագող իրավահարաբերությունները, բացի դրանից, գործող օրենքում առկա են դրույթներ, որոնք չեն համապատասխանում արդի հասարակական հարաբերություններին:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվում է մշակել «Զենքի մասին» ՀՀ օրենքի նոր նախագիծ, որով կվերացվեն գործող օրենքում առկա հակասություններն ու բացթողումները: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենքի նախագիծը ենթադրում է գործող օրենսդրությունը համապատասխանեցնել արդի հասարակական հարաբերություններին և վերացնել գործող օրենքում առկա հակասությունները, որոնք ուղղված են մարդու կյանքի, առողջության և սեփականության պաշտպանությանը, հասարակական անվտանգության ապահովմանը: **3. Միջոցառման իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Զենքի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունման արդյունքում կհստակեցվեն զենքի շրջանառության անվտանգության պայմանները, կբարձրացվի ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայությունների որակը:
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտե	
87.	**«Ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտներում տեսչական ստուգումների կազմակերպման և անցկացման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նշված որոշման անհրաժեշտությունը բխում է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին», ինչպես նաև «Խաղաղ նպատակներով ատոմային էներգիայի անվտանգ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքների պահանջից, որոնց համաձայն ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում անցկացվում են տեսչական ստուգումներ: **1.1.Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում տեսչական ստուգումներն իրականացվում են «Խաղաղ նպատակներով ատոմային էներգիայի անվտանգ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի 17-րդ, 17.1-ին հոդվածների համաձայն: Առաջարկվող նախագիծը մշակված է ԱԷՄԳ-ի նոր ստանդարտների, «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի նոր փոփոխությունների և լրացումների հիման վրա (23.06.2011, ՀՕժ243-Ն): **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նշված որոշման ընդունմամբ կսահմանվեն ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման հետ կապված իրավահարաբերությունները, ստուգող և ստուգվող սուբյեկտների փոխհարաբերությունները: **2. Կարգավորման առարկան** Որոշմամբ կսահմանվեն ստուգումների անցկացման պլանավորման հետ կապված կազմակերպական հարցերը, պարբերականությունն ըստ օբյեկտների ռիսկի աստիճանի, ստուգումների տեսակները, ստուգման արդյունքների արձանագրումը, ստուգման ընթացքում հայտնաբերված թերությունները ու դրանց վերացմանն ուղղված՝ ստուգվող սուբյեկտին տրվող հանձնարարականները, ստուգման արդյունքների տվյալների բազայի վարումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նշված որոշման ընդունմամբ կկարգավորվի ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում անցկացվող տեսչական ստուգումների կազմակերպման և անցկացման գործընթացը՝ բնակչության և անձնակազմի անվտանգության, շրջակա միջավայրի պաշտպանության ու ՀՀ անվտան-գության շահերի պաշտպանության նպատակով:

88.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի կողմից իրականացվող ռիսկի հիման վրա ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նշված որոշման ընդունումը հնարավորություն կտա օպտիմալացնելու ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում տեսչական ստուգումների անցկացումը և կապահովի ստուգվող օբյեկտների ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ներդնումը, ինչպես նաև ռիսկի հիման վրա անցկացվելիք ստուգումների հաճախականությունն ու ծավալների որոշումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտների ռիսկայնության վրա հիմնված տեսչական ստուգումներն անցկացվել են ԱԷՄԳ-ի անվտանգության ստանդարտների հիման վրա: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նշված որոշման մեջ կամրագրվեն ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը, չափանիշների նկարագիրը՝ համաձայն «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխությունների և լրացումների և ԱԷՄԳ-ի անվտանգության նոր ստանդարտների: **2. Կարգավորման առարկան** Որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում կներդրվի ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտների ռիսկի որոշման ԱԷՄԳ-ի մեթոդաբանությունը և կտրվի ատոմային էներգիայի օգտագործման օբյեկտների ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում կապահովվի ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում ռիսկի գնահատման վրա հիմնված՝ անցկացվող տեսչական ստուգումների տարբերակված մոտեցումը՝ ըստ ատոմային էներգիայի օգտագործման անվտանգության տեսակետից կարևոր օբյեկտների և այլ օբյեկտների:
89.	**«Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի կողմից իրականացվող ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նշված որոշման ընդունումը բխում է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի (23.06. 2011 թ.ՀՕ-243) պահանջներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ-ում ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում ստուգողական թերթիկները մշակվել և կիրառվում են ԱԷՄԳ-ի անվտանգության GS-G-1.3._Regulatory inspection of nuclear facilities and enforcement by the regulatory body (Միջուկային տեղակայանքների կարգավորող տեսչական ստուգումների անցկացումը և կարգավորող մարմնի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումը), GS-G-1.5._ Regulatory control of radiation sources (Իոնացնող ճառագայթման աղբյուրների կարգավորող վերահսկողությունը), 1526_Inspection of radiation sources and regulatory enforcement (Իոնացնող ճառագայթման աղբյուրների տեսչական ստուգումների անցկացումը և պատասխանատվության միջոցների կիրառումը) ստանդարտների հիման վրա:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նշված որոշման ընդունմամբ կսահմանվեն ՀՀ կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի կողմից իրականացվող տեսչական ստուգումների ստուգաթերթերը, որոնք կորոշակիացնեն ստուգման առարկան: **2. Կարգավորման առարկան** Նշված որոշման ընդունմամբ կսահմանվեն ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում տեսչական ստուգումների ստուգողական թերթիկների նկատմամբ պահանջները, որը հնարավորություն կտա հստակեցնելու ստուգող և ստուգվող սուբյեկտների փոխհարաբերությունները ստուգման առարկայի նկատմամբ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում կապահովվի ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում տեսչական ստուգումների անցկացման որակը:
90.	**«Միջուկային նոր էներգաբլոկի (էներգաբլոկների) նախագծային անվտանգության պահանջները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նշված որոշման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ-ում նոր միջուկային տեղակայանքի կառուցմամբ, որը հրամայական է դարձնում միջուկային տեղակայանքների նախագծային անվտանգության նկատմամբ կարգավորող պահանջների սահմանումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Նոր ատոմակայանի կառուցումը հրամայական է դարձնում կառուցվող տեղակայանքի նկատմամբ անվտանգության պահանջների սահմանումը, որը հիմք կհանդիսանա նաև նախագծման համար տեխնիկական պահանջների ձևակերպման, փորձաքննության անցկացման, կառուցման, լիցենզիայի հայտի քննարկման ժամանակ անվտանգության գնահատում իրականացնելու համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նշված որոշման ընդունմամբ միջուկային տեղակայանքի նախագծի նկատմամբ կսահմանվեն անվտանգության պահանջներ, որոնք համահունչ են միջազգայնորեն ընդունված անվտանգության ապահովման նորագույն մոտեցումներին: **2. Կարգավորման առարկան** Առաջարկվող փոփոխություններն ու լրացումները միջուկային տեղակայանքների նախագծման և կառուցման լիցենզավորման գործընթացում անվտանգության նոր մոտեցումներ կնախատեսեն: **3. Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման կիրառման դեպքում կապահովվի նոր միջուկային տեղակայանքի նախագծման և կառուցման համապատասխանեցումն Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության անվտանգության պահանջներին:
91.	**«Միջուկային նոր էներգաբլոկի հրապարակի սեյսմիկ վտանգի գնահատման մեթոդը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

	Նշված իրավական ակտի անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ-ում միջուկային նոր էներգաբլոկի կառուցմամբ, որը հրատապ է դարձնում միջուկային էներգաբլոկի հրապարակի սեյսմիկ վտանգի գնահատման գործընթացի կարգավորումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նոր էներգաբլոկի հրապարակը համարվում է սեյսմիկ ակտիվ գոտի, սեյսմիկ վտանգի տեսակետից տվյալ հրապարակը բնորոշվում է մի շարք առանձնահատկություններով, որի նկատմամբ ստանդարտ մոտեցումները կիրառելի չեն, ուստի, համաձայն Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության անվտանգության ստանդարտների, նախագծման նպատակով պետք է մշակվեն և կիրառվեն սեյսմիկ ազդեցությունից սպասվող գրունտի շարժման առանձնահատուկ բնութագրեր: **2. Կարգավորման առարկան** Նշված որոշումը սահմանում է այն մեթոդները, որոնցով կատարվելու են միջուկային նոր էներգաբլոկի հրապարակի երկրաբանական, երկրաֆիզիկական, սեյսմոլոգիական և երկրատեխնիկական հետազոտությունները, բնութագրվելու են սեյսմիկ օջախներն ու գոտիները, իրականացվելու է սեյսմիկ վտանգի հավանականային վերլուծություն, և որոշվելու է գրունտի նախագծային տատանումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ներկայացված նախագծի ընդունմամբ կկարգավորվեն միջուկային նոր էներգաբլոկի նախագծմանն ուղղված՝ հրապարակի սեյսմիկ վտանգի գնահատման իրավահարաբերությունները:
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչություն	
92.	**«ՀՀ կառավարության 2004 թվականի մայիսի 27-ի Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության հսկողության կազմակերպման և իրականացման կարգը հաստատելու մասին» N 944-Ն որոշման հավելվածում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2004 թվականի մայիսի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության հսկողության կազմակերպման և իրականացման կարգը հաստատելու մասին» N 944-Ն որոշման հավելվածում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթի նոր, 13-րդ խմբագրությամբ սահմանված չափորոշիչներին համապատասխանեցմամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը** ՀՀ կառավարության 2004 թվականի մայիսի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության հսկողության կազմակերպման և իրականացման կարգը հաստատելու մասին» N 944-Ն որոշման հավելվածում վերջին լրացումներն ու փոփոխությունները կատարվել են 2011 թվականին ապրիլի 28-ի ՀՀ կառավարության N 534 –Ն որոշմամբ, և այն ամբողջովին համապատասխանում էր 2008 թ. ԻԿԱՕ-ի կողմից «Անվտանգության» N 17 հավելվածում կատարված լրացումներին, փոփոխություններին և Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթի պահանջներին: 2011 թվականի ընթացքում (հունիսին) ԵԿԱԿ-ի կողմից նոր, 13-րդ խմբագրությամբ լրացումներ և փոփոխություններ են կատարվել Եվրամիության կողմից «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթում, սահմանվել են նոր չափորոշիչներ ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի ուղեբեռների, բեռների զննման ընթացակարգերի, ավիացիոն անվտանգության հսկողության (զննման) գործառույթներ իրականացնող անձանց ուսուցման և վերապատրաստման մասով:

	Նշված լրացումների և փոփոխությունների կիրառման ուշացումը կարող է ազդել ՀՀ օդանավակայաններում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության ապահովման վրա, և այսօր ավիացիոն անվտանգության առումով նշված փոփոխությունների և լրացումների կիրառումն անհրաժեշտ է: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով սահմանվում են ընթացակարգեր՝ կապված ՀՀ օդանավակայաններում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքներում Եվրամիության կողմից սահմանված նոր չափորոշիչների կիրառման, ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի ուղեբեռների, բեռների զննման ընթացակարգերի, ավիացիոն անվտանգության հսկողության (զննման) գործառույթներ իրականացնող անձնաց ուսուցման և վերապատրաստման հետ: **2. Կարգավորման առարկան** Նշված լրացումների և փոփոխությունների ընդունումը հնարավորություն կտա Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի ուղեբեռների, բեռների զննման ընթացակարգերը, ինչպես նաև ավիացիոն անվտանգության հսկողության (զննման) գործառույթներ իրականացնող անձանց ուսուցման և վերապատրաստման գործընթացները կանոնակարգելու Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթով սահմանված չափորոշիչներին համապասխան: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի նախագծի ընդունման դեպքում կիստակեցվեն օդանավակայաններում ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի ուղեբեռների, բեռների զննման ընթացակարգերը և հնարավորություն կընձեռնվի ավելի բարձր մակարդակի հասցնելու օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության հսկողության գործառույթներ իրականացնող անձանց մասնագիտական պատրաստականությունը: Հիմք ընդունելով նշվածը, ինչպես նաև քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում միջազգային պայմանագրերով Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորությունները՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչությունում մշակվել է ներկայացված նախագիծը:
93.	**«Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթի նոր, 13-րդ խմբագրությամբ սահմանված չափորոշիչներին համապատասխանեցմամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը** ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ծրագիրը հաստավել է ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՔԱԳՎ-ի պետի հրամանով՝ 2003 թ. Մարտի 7-ի N 27 հրամանով, և համապատասխանում էր ԻԿԱՕ-ի կողմից «Անվտանգության» N 17 հավելվածի և Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթի պահանջներին: 2011 թ. Ընթացքում (հունիսին) ԵԿԱԿ-ի կողմից նոր, 13-րդ խմբագրությամբ լրացումներ և փոփոխություններ են կատարվել Եվրամիության կողմից «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթում, որով սահմանվել են նոր չափորոշիչներ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության աշխատանքների որակի հսկողության մասով: ՀՀ կառավարության նշված որոշման ուշացումը կարող է ազդել ՀՀ օդանավակայաններում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության

	ապահովման վրա, և ավիացիոն անվտանգության առումով նշված փոփոխությունների և լրացումների կիրառումն անհրաժեշտ է: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով սահմանվում են ընթացակարգեր՝ կապված ՀՀ օդանավակայաններում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքների որակի նկատմամբ քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառի լիազոր մարմնի կողմից իրականացվող հսկողության տեսակների և միջոցառումների, հսկողություն իրականացնող աշխատողների իրավունքների և պարտականությունների, հսկողության միջոցառումների իրականացման կարգի, ժամկետների, հսկողության ընթացքում բացահայտված անհամապատասխանությունները ներկայացնելու և դրանց հետ կապված թերությունների վերացման հետ: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի ավիացիոն անվտանգության որակի հսկողության ծրագրի ընդունումով կկանոնակարգվեն Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում իրականացվող ավիացիոն անվտանգության աշխատանքների որակի հսկողության միջոցառումները, և դրանք կհամապատասխանեցվեն Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ. 30 փաստաթղթով սահմանված չափորոշիչներին: **2. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի նախագծի ընդունման դեպքում կհստակեցվեն օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության աշխատանքների որակի նկատամամբ քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառի լիազոր մարմնի կողմից իրականացվող հսկողության միջացառումներ և հնարավորություն կընձեռվի ավելի բարձր մակարդակի հասցնելու օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության ապահովման աշխատանքները: Հիմք ընդունելով նշվածը, ինչպես նաև քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում միջազգային պայմանագրերով Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորությունները՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչությունում մշակվել է ներկայացված նախագիծը:
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե	
94.	**«Բնամթերային (ոչ դրամական) ձևով ստացման ենթակա եկամուտը ֆիզիկական անձանց համախառն եկամտում հաշվի առնելու կարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հոկտեմբերի 6-ի N 1420-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է նրանով, որ 2013 թ. հունվարի 1-ից «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքը չի գործելու (27.12.1997թ. ՀՕ-183), և ուժի մեջ է մտնելու «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքը (22.10.2010 թ. ՀՕ-246-Ն), որի 5-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ բնամթերային (ոչ դրամական) ձևով ստացման ենթակա եկամուտները համախառն եկամտում հաշվի են առնվում ազատ (շուկայական) գներով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 71-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ իրավական ակտի գործողության դադարեցման հետ միաժամանակ համապատասխանաբար ուժը կորցրած են ճանաչվում նաև այդ իրավական ակտից բխող նորմատիվ իրավական ակտերը: Ընդ որում, իրավական ակտի գործողությունը դադարած ճանաչելու հիմքերն իրավաստեղծ մարմնին չեն ազատում համապատասխան իրավական ակտերի գործողությունը դադարեցված ճանաչելու պարտականությունից:

	Պայմանավորված «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքն ուժը կորցրած ճանաչելով՝ անհրաժեշտություն է առաջացել ուժը կորցրած ճանաչել նաև այդ օրենքից բխող ՀՀ կառավարության որոշումը, իսկ «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներն ապահովել ՀՀ կառավարության առանձին որոշմամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Խնդրի լուծման նպատակով անհրաժեշտ է ՀՀ կառավարության որոշմամբ հաստատել բնամթերային (ոչ դրամական) ձևով ստացման ենթակա եկամուտը ֆիզիկական անձանց համախառն եկամտում հաշվի առնելու կարգը և ուժը կորցրած ճանաչել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հոկտեմբերի 6-ի N 1420-Ն որոշումը: **2. Կարգավորման առարկան** Բնամթերային (ոչ դրամական) ձևով ստացման ենթակա եկամուտը ֆիզիկական անձանց համախառն եկամտում հաշվի առնելու կարգի սահմանում **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունմամբ ակնկալվում է ապահովել «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 71-րդ հոդվածի 3-րդ մասի պահանջը և բնամթերային (ոչ դրամական) ձևով ստացման ենթակա եկամուտը ֆիզիկական անձանց համախառն եկամտում հաշվի առնելու հնարավորությունը:
95.	**Առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների էլեկտրոնային եղանակով գրանցման (հաշվառման) կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նախագծի ընդունումը պայմանավորված է «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի N 4 հավելվածով հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետությունում առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) կարգի 6-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջներով, ինչպես նաև գրանցման գրքերի էլեկտրոնային եղանակով վարման ու ծախսվող ժամանակի կրճատման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունում առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) հարցերը ներկայումս կարգավորվում են «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի N 4 հավելվածով հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետությունում առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) կարգով: Կարգավորման հարաբերությունների՝ ներկա վիճակում հարկային հաշվառման և փաստաթղթաշրջանառության կանոնակարգման շրջանակներում առկա խնդիրներ են առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) գրքերի էլեկտրոնային եղանակով վարման ներդրման հարցերը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Խնդրի լուծման նպատակով անհրաժեշտ է մշակել «Առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների էլեկտրոնային եղանակով գրանցման (հաշվառման) կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկան առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) առումով գրանցման գրքերի էլեկտրոնային եղանակով վարման հետ կապված հարաբերություններն են:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Առաքվող կամ տեղափոխվող արտադրանքի, ապրանքների գրանցման (հաշվառման) էլեկտրոնային եղանակի ներդրում, գրանցումների համար ծախսվող ժամանակի կրճատում
96.	**«Ակցիզային հարկով հարկման ենթակա որոշ ապրանքների դրոշմավորման համար «2009» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառությունից հանելու և այդ դրոշմանիշերով դրոշմավորված ապրանքների իրացումն արգելելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 5-րդ կետի համաձայն կիրառվող նմուշի ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառությունից հանվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ: Այդ դրոշմանիշերով դրոշմավորված ապրանքների իրացումը թույլատրելու ժամկետը չի կարող պակաս լինել երկու տարվանից՝ սկսած դրոշմանիշերը կիրառության մեջ դնելու պահից կամ 6 ամսվանից՝ դրան հաջորդող նմուշի դրոշմանիշերը կիրառության մեջ դնելու պահից: ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը պայմանավորված է օրենքի նշված պահանջներով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումներով կիրառության մեջ են ՀՀ ներմուծվող և ՀՀ-ում արտադրվող ենթաակցիզային ապրանքների դրոշմավորման համար նախատեսված «2009», «2010», «2011» և «2012» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը, իսկ «2012» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառության մեջ են դրվել 2011 թվականի դեկտեմբերից: «Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 5-րդ կետի և ենթաակցիզային ապրանքների դրոշմավորման կարգի պահանջների կիրառումն ապահովելու համար ՀՀ կառավարության որոշմամբ պետք է կարգավորվեն ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառությունից հանելու հետ կապված հարցերը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ կառավարության որոշմամբ առաջարկվում է 2013 թվականի հունվարի 1-ից կիրառությունից հանել «2009» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը: ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանվում է նաև, որ ՀՀ ներմուծված և ՀՀ-ում արտադրված՝ «2009» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերով դրոշմավորված ապրանքները կարող են իրացվել մինչև 2013 թվականի ապրիլի 1-ը՝ հարկ վճարողներին հնարավորություն տալով մինչև նշված ժամկետն իրացնելու իրենց մոտ առկա «2009» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերով դրոշմավորված ապրանքների մնացորդները: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծով կարգավորվում են ակցիզային դրոշմանիշերի կիրառման և դրոշմավորված ապրանքների իրացման նկատմամբ հսկողության հետ կապված հարցերը: **3. Ակնկալվող արդյունքը** Ենթաակցիզային ապրանքների ակցիզային դրոշմանիշերով դրոշմավորման պահանջների նկատմամբ հսկողության արդյունավետության բարձրացում

97.	**«Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրվող և Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ակցիզային հարկով հարկման ենթակա որոշ ապրանքների դրոշմավորման համար «2013» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառության մեջ դնելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Ակցիզային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 5-րդ կետի համաձայն նոր նմուշի ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառության մեջ են դրվում և կիրառությունից հանվում են ՀՀ կառավարության որոշմամբ: «Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրվող և Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ակցիզային հարկով հարկման ենթակա որոշ ապրանքների դրոշմավորման համար «2013» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառության մեջ դնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման ընդունումը պայմանավորված է օրենքի նշված պահանջներով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս կիրառության մեջ են «2009», «2010», «2011» և «2012» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշեր: ՀՀ-ում արտադրվող և ՀՀ ներմուծվող ենթաակցիզային ապրանքներ արտադրողներին և ներմուծողներին համապատասխան քանակությամբ ակցիզային դրոշմանիշեր տրամադրելու, ինչպես նաև դրոշմավորման ենթակա ապրանքների նկատմամբ հսկողական աշխատանքների իրականացման նպատակով առաջարկվում է կիրառության մեջ դնել «2013» թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը: Յուրաքանչյուր տարվա համար սահմանված կարգով կիրառության մեջ են դրվում համապատասխան թվագրմամբ ակցիզային դրոշմանիշերը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է կիրառության մեջ դնել Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրվող և Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ծխախոտի արտադրանքի և ալկոհոլային խմիչքի դրոշմավորման համար «2013» թվագրմամբ «Ծխախոտ» և «Ալկոհոլային խմիչք» տեսակների ակցիզային դրոշմանիշերը: **2. Կարգավորման առարկան** «2013» թվագրմամբ «Ծխախոտ» և «Ալկոհոլային խմիչք» տեսակների ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառության մեջ դնելու հետ կապված հարաբերությունների կարգավորում **3. Ակնկալվող արդյունքը** Ակնկալվում է «2013» թվագրմամբ «Ծխախոտ» և «Ալկոհոլային խմիչք» տեսակների ակցիզային դրոշմանիշերը կիրառության մեջ դնելով՝ ապահովել ներքին արտադրողների և արտաքին տնտեսավարող սուբյեկտների ընթացիկ տարվա դրոշմանիշերի պահանջարկը:
Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով	
98.	**«Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին»,«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» և «Պետական օժանդակության վերահսկման մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի ընդունման** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս առկա են մի շարք խնդիրներ, որոնք էականորեն խոչընդոտում են հանձնաժողովին արդյունավետորեն լուծելու իր առջև դրված խնդիրները, մասնավորապես, հանձնաժողովն օժտված չէ բավարար վերահսկողական լիազորություններով, գործող «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ օրենք) սահմանված տուգանքի չափերը միասնական չեն և անհրաժեշտ է համապատասխանեցնել միջազգային ստանդարտներին, օրենքում առկա են մի շարք բացեր և անհստակություններ՝ կապված հիմնական հասկացությունների հակամրցակցային համաձայնությունների հետ, գերիշխող դիրքի որոշմանը և չարաշահմանը, համակենտրոնացումներին, անբարեխիղճ մրցակցության դրսևորումներին, վարչական վարույթի իրականացմանը և մի շարք այլ խնդիրներին վերաբերող հոդվածներում, գնման գործընթացը միասնական կանոններով, մրցակցային, թափանցիկ, հրապարակային և ոչ խտրական հիմունքներով կազմակերպելու, ինչպես նաև վերահսկելու և վերանայելու նպատակով անհրաժեշտ է գնումների գործընթացի վերահսկողության լիազորություն վերապահել հանձնաժողովին, առկա են մի շարք խնդիրներ պետական օժանդակության ապահովման ոլորտում, որոնք հանգեցնում են մրցակցության խաթարումների և կարող են վնասակար ազդեցություն ունենալ Հայաստանի և ԵՄ-ի անդամ պետությունների միջև ազատ առևտրի և համագործակցության վրա: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումը** Իրավական ակտերի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է դրանք ԵՄ-ի ստանդարտներին համապատասխանեցնելու, հանձնաժողովի վերահսկողական լիազորություններն ընդլայնելու, օրենքի խախտումների համար տուգանքների չափերի համար միասնական մոտեցումներ ապահովելու, գնումների գործընթացի վերահսկողության արդյունավետության բարձրացման և հանձնաժողովին բողոքարկման լիազորություններ վերապահելու, Հայաստանի Հանրապետությունում պետական օժանդակության ոլորտում կատարյալ թափանցիկություն ապահովելու, տրամադրվող պետական օժանդակության հետևանքով տնտեսական մրցակցության խաթարումներից խուսափելու պահանջներով: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենսդրական փոփոխությունների առարկան հստակեցվելու է ՀՀ-ԵՄ գործողությունների ծրագրի իրականացման գործընթացում «Մրցակցային և պետական օժանդակության օրենսդրության կիրարկման հզորացումը Հայաստանում» Թվինինգ (Twinning) գործիքի կիրառմամբ նպատակային ծրագրի փորձագետների հետ իրականացվող աշխատանքների արդյունքում: **3. Իրավական ակտի դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծերի ընդունմամբ էականորեն կմեծանա տնտեսական մրցակցության պաշտպանության օրենսդրության նկատմամբ վերահսկողության, բարեխիղճ և ազատ մրցակցության համար անհրաժեշտ միջավայրի ապահովման, հակամրցակցային գործունեության կանխարգելման, սահմանափակման և նախազգուշացման ոլորտներում հանձնաժողովի գործունեության արդյունավետությունը, զգալիորեն կբարձրանա գնումների գործընթացի վերանայման ընթացակարգի արդյունավետությունը, ակնկալվում է ԵՄ-Հայաստան հարաբերություններում օրենսդրությունների մոտարկման իրականացում, տնտեսության տարբեր ոլորտներում պետական օժանդակության տրամադրման նկատմամբ առավել արդյունավետ վերահսկողության սահմանում:

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ	
99.	**«Բնակարանային հիփոթեքային կրեդիտավորման մասին», ինչպես նաև այլ օրենքներում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ օրենքների նախագծերի** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Բնակարանային հիփոթեքային կրեդիտավորման մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ օրենք) ընդունումը պայմանավորված է բանկերի կողմից հիփոթեքային վարկերի տրամադրման պայմանների և կարգի վերաբերյալ միասնական կանոնների սահմանման և այդ կանոնների միջոցով սպառողների իրավունքների պաշտպանության անհրաժեշտությամբ, ֆինանսական համակարգի նկատմամբ հանրության վստահության բարձրացման, ֆինանսական միջնորդության ավելացման, հիփոթեքային շուկայի զարգացման միջոցով հիփոթեքային վարկերը հասարակության առավել լայն զանգվածներին հասանելի դարձնելու անհրաժեշտությամբ: Օրենքի նախագիծը սահմանում է այն վարկերը, որոնք հանդիսանում են բնակարանային հիփոթեքային կրեդիտներ և այն անձանց (կրեդիտառուների) շրջանակը, ովքեր օգտվում են օրենքի նախագծով նախատեսված իրավունքներից: Օրենքի նախագծով կարգավորվում են նաև կրեդիտավորման պայմանագրերից բխող հարաբերությունները, պարտադիր պայմանները, կրեդիտառուներին տեղեկատվության տրամադրումը, օժանդակ ծառայությունները և կրեդիտառուների իրավունքներն ու օրինական շահերը պաշտպանող այլ իրավահարաբերություններ: Այլ օրենքների ընդունումը պայմանավորված է իրավունքների պետական գրանցման, հիփոթեքի առարկայի իրացման և պատշաճ ծանուցման, նոտարական վավերացման հետ կապված օրենսդրական և պրակտիկ խնդիրների վերացման անհրաժեշտությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդրորեն սահմանված չեն հիփոթեքային վարկերի տրամադրման պայմանների և կարգի վերաբերյալ միասնական կանոններ, ինչը հնարավորություն չի տալիս լիարժեքորեն պաշտպանելու սպառողների իրավունքներն ու օրինական շահերը: Բացի դրանից՝ առկա են նաև մի շարք օրենսդրական և պրակտիկ խնդիրներ, որոնք խոչընդոտում են նախ նոտարական վավերացման, հիփոթեքի առարկայի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման, ապա նաև կրեդիտառուի կողմից պարտավորությունները չկատարելու դեպքում դրա իրացման, իրացման հետ կապված պատշաճ ծանուցման սահուն ընթացակարգերի ապահովմանը: **2. Կարգավորման առարկան** Հիփոթեքային վարկերի տրամադրման միասնական կանոնների սահմանում և սպառողների իրավունքների պաշտպանություն **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նշված նախագծերի ընդունումը հնարավորություն կտա հիփոթեքային վարկերի տրամադրման պայմանների և կարգի վերաբերյալ միասնական կանոնների սահմանման միջոցով առավել լիարժեք դարձնելու սպառողների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը, ինչպես նաև անխոչընդոտ իրականացնելու հիփոթեքային վարկի տրամադրման և հետագա սպասարկման հետ կապված տարբեր ընթացակարգերը: Նշվածն իր հերթին կնպաստի հասարակության առավել լայն զանգվածների համար բնակարան ձեռք բերելու սոցիալական խնդրի լուծմանը:

	ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ
100.	**«Քաղաքացիական ծառայողների էթիկայի կանոնագիրք» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս քաղաքացիական ծառայողների էթիկայի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ծառայության խորհրդի որոշմամբ, որի համաձայն սահմանվել են միայն քաղաքացիական ծառայողների էթիկայի կանոնները, իսկ այս ինստիտուտին բնորոշ և միջազգային պրակտիկայում ընդունելի մի շարք հարաբերություններ դուրս են մնացել իրավական կարգավորումից, այդ պատճառով էլ ցանկալի արդյունք չեն տալիս: Ուստի էթիկայի կանոնների գործնական կիրառումն արդյունավետ դարձնող և քաղաքացիական ծառայողի վարքագիծը պայմանավորող մի շարք հարաբերություններ նպատակահարմար է կանոնակարգել: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Սահմանվելու է, թէ որն է համարվում շահերի բախում, որ դեպքերում են առաջանալու շահերի բախում, ներդրվելու է շահերի հայտարարագրման ինստիտուտը, առաջարկվելու են իրավական լուծումներ՝ շահերի բախումներից խուսափելու համար, ինչպես նաև շահերի բախման իրավիճակում հայտնվելու դեպքերում ինչպիսի վարքագիծ պետք է դրսևորեն քաղաքացիական ծառայողները: Քաղաքացիական ծառայության համակարգում կանոնակարգվելու է քաղաքացիական ծառայողների կողմից նվերներ ընդունելու հարցը, սահմանվելու է նաև, թե որն է համարվում թույլատրելի նվեր, ինչպես նաև քաղաքացիական ծառայողի վարքագիծը չթույլատրելի համարվող նվեր ստանալու դեպքում: Սահմանվելու են քաղաքացիական ծառայողների կողմից ծառայողական պարտականությունների կատարման ժամանակ իրենց հայտնի դարձած տեղեկատվության օգտագործման հետ կապված որոշ սահմանափակումներ: Կանոնակարգվելու են նաև քաղաքացիական ծառայողի հետծառայողական գործունեությունը, մասնավորապես, պաշտոնից ազատվելու դեպքերում սահմանվելու են որոշակի սահմանափակումներ այլ գործատուների մոտ աշխատանքի անցնելու հետ կապված: Սահմանվելու են նաև էթիկայի կանոնների խախտման դեպքերում դրանց մասին տեղեկացման ընթացակարգերը: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունումից հետո կկանոնակարգվեն քաղաքացիական ծառայողների վարքագծի հետ կապված հարաբերությունները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Քաղաքացիական ծառայողների էթիկայի կանոնների ներդրման արդյունքում կամբողջականացվեն քաղաքացիական ծառայողների էթիկայի կանոնները, կներդրվեն միջազգային պրակտիկայում լայնորեն կիրառելի մի շարք ինստիտուտներ, որի արդյունքում էլ ավելի կանխատեսելի կլինի քաղաքացիական ծառայողների վարքագիծն իրենց ծառայողական պարտականությունները կատարելիս:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ